

T.C.
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

CTFTM609-1 Numaralı Güfte Mecmuasının İnceleme ve Transkripsiyonu

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kimia AMMARİ

Müzikoloji Anabilim Dalı
Müzikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet SÖYLEMEZ

Temmuz 2025

T.C.
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

CTFTM609-1 Numaralı Güfte Mecmuasının İnceleme ve Transkripsiyonu

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kimia AMMARİ
210213009

Müzikoloji Anabilim Dalı
Müzikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet SÖYLEMEZ

Temmuz 2025

TEZ ONAYI

MGÜ Müzik ve Güzel Sanatlar Enstitüsü'nün 210213009 numaralı Yüksek Lisans Öğrencisi Kimia AMMARİ, ilgili yönetmeliklerce belirlenmiş gerekli tüm şartları yerine getirmek suretiyle, CTFTM609-1 Numaralı Güfte Mecmuasının İnceleme ve Transkripsiyonu başlıklı tezini hazırlamış ve aşağıda imzaları bulunan jüri önünde, başarıyla sunmuştur.

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Mehmet SÖYLEMEZ
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar
Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Milad SALMANİ
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar
Üniversitesi

Doç. Dr. Süleyman FİDAN
Gaziantep Üniversitesi

Teslim Tarihi : 07/07/2025
Savunma Tarihi : 21/07/2025

ETİK BEYAN

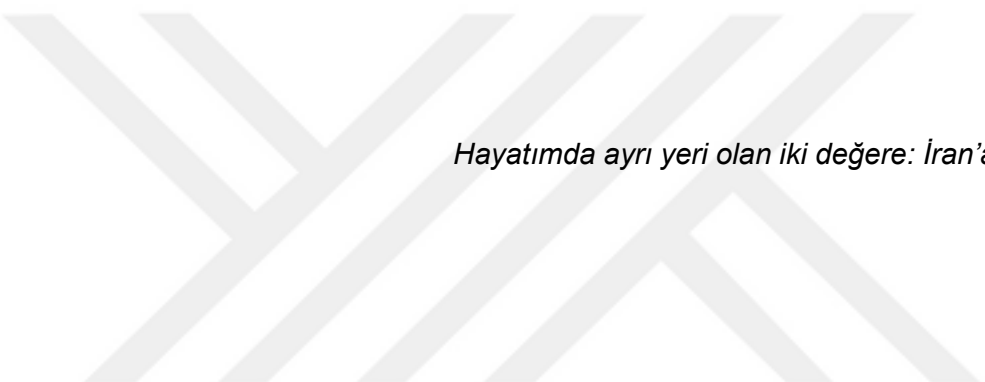
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Müzik ve Güzel Sanatlar Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzunda belirtilen hususlar doğrultusunda hazırladığım bu tez çalışmasının akademik ve etik kurallar çerçevesinde gerçekleştirilmiş olduğunu; tezde yer verdiğim tüm bilgi, belge, bulgu, yorum ve sonuçları bilimsel etik ilkelere bağlı kalarak oluşturduğumu; yararlandığım eserlerin tümüne etik kurallar dâhilinde atıfta bulunup kaynakçada yer verdiğimi ve Enstitüye teslim ettiğim çalışmanın bütünüyle özgün nitelikte olduğunu bildirir; tez çalışmamla ilgili olarak burada dile getirdiğim kişisel bildirimin aksi yönünde ortaya çıkabilecek ve etik kuralların ihlal edilmiş olduğuna işaret eden bir tespit durumunda, akademik kariyer bağlamında aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını peşinen kabullendiğimi beyan ederim.

İmza

07/07/2025

Kimia Ammari

Hayatımda ayrı yeri olan iki değere: İran'a ve aileme

ÖNSÖZ

Müziğin tarihini ve geçmişini tanımak, bir aile soyağacını bilmek gibidir; kültürel, düşünsel ve sanatsal kimliğimize açılan bir penceredir. Bu bilgi, yalnızca günümüz müziğini daha derinlemesine anlamamıza yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda bizi onun köklerine, dönüşümüne ve gizli bağlantılarına ulaştırır. Osmanlı müziği ile İran müziği arasındaki tarihsel, kuramsal ve icraya dair bağlar, yalnızca ses yapıları ya da makam sistemleriyle sınırlı değildir; aynı zamanda bu iki toplumu tarih boyunca birbirine yakınlaştıran kültürel bir köprü işlevi görmüştür. Bu ilişkiyi anlamak ve incelemek, yalnızca müziğin kökenlerini daha iyi tanımamıza değil, aynı zamanda bu mirasın taşıyıcıları olarak geleceği daha bilinçli bir bakışla inşa etmemize de imkân tanır.

Şiir ile müzik arasındaki ilişki kadim, derin ve kopmazdır. Bu iki sanat dalı, medeniyetin başlangıcından bu yana yan yana var olmuş; duyguların, kültürün ve kimliğin dili hâline gelmiştir. Müzik, duyguların sesli yansıması; şiir ise düşüncenin ve hayal gücünün ifadesidir. Birlikte var olduklarında ise yalnızca işitilen değil, üzerine düşünülen ve anlam katmanları barındıran eserler yaratılmıştır. İran ve Osmanlı kültürlerinde bu birlikteliğin özel bir yeri vardır.

Osmanlı müziği geleneğinde güfte, yalnızca sözel ya da anlamsal bir unsur değil; aynı zamanda müziksel yapının ayrılmaz bir parçasıdır. Seçilen makam, usûl ve eserin atmosferi üzerinde belirleyici bir rol oynar. Bu geleneğe ait seçkin eserlerin birçoğu Farsça veya Türkçe şiirlerle bestelenmiştir. Doğru güfte seçimi, müzikal yaratım sürecinin en önemli aşamalarından biri olarak kabul edilir.

Bu tez, söz konusu derin bağları anlamaya yönelik bir çabanın ürünüdür. Şiirin müzikal form ve içerik üzerindeki etkisini, ve bunun tersini, kavrama girişimidir. Aynı zamanda bu sanatsal birlikteliğin İran ve Osmanlı kültürlerindeki yerini ve işlevini inceleyerek, bu iki köklü uygarlık arasında kurulan kültürel köprünün önemine dikkat çekmeyi amaçlamaktadır.

Tezin yazım süreci; kaynak seçimi ve eserlerin analizinden başlayarak, teorik, bilimsel ve kişisel düzeyde birçok kazanımı içeren zorlu bir yolculuk olmuştur. Bu süreçte, müzikle ilk ciddi temasımı kurduğum konservatuvar yıllarındaki öğretmenlerimin katkılarını anmadan geçemem. Sabırları, anlayışları ve sanata olan inançlarıyla bana rehberlik etmiş; bakış açımı genişletmişlerdir. Bu noktada, ilk çalgım olan kanunu bana öğreten değerli öğretmenim Hannaneh Saeidi'ye gönülden teşekkür ederim.

Kendisi yalnızca bir çalgı çalmayı öğretmekle kalmamış, aynı zamanda beni daima ilerlemeye teşvik etmiştir. Dayatmadan, özü bozmadan sanatın merkezini göstermiş, düşünce dünyama yön vermiş ve motivasyonumu beslemiştir. Müziğin içinde kaybolmamam için bana yol göstermiştir. Bugün yazdıklarım ve çaldıklarım, işte o yılların birikimidir; konservatuvarda başlayan ve cömertçe yol gösteren insanların katkısıyla şekillenen bir yolculuğun izleridir. Bu araştırma da o yolculuğun bir devamıdır: yaşadığım, öğrendiğim ve şimdi ifade etmeye çalıştığım sanatın daha derin bir anlayışına ulaşma çabasıdır.

Tez sürecinde, değerli danışmanım Sayın Doç. Dr. Mehmet Söylemez'e en içten teşekkürlerimi sunarım. Kendisinin sabrı, dikkati ve sürekli desteği bu zorlu süreçte bana yol gösterici olmuştur. Bu tez, yalnızca akademik yazımın zorluklarını değil, aynı zamanda ana dilim olmayan bir dilde yazmanın getirdiği güçlükleri de içermektedir. Ancak sayın hocam, gösterdiği anlayış, sunduğu kaynaklar, kazandırdığı farklı bakış açıları ve karşılaştığım zorlukları hafifletme çabasıyla bu süreci benim için mümkün

kılmıştır. Bu çalışmanın şekillenmesinde ve gelişmesinde onun rehberliği ve özverili desteği büyük bir paya sahiptir.

Son olarak, yanımda olan ya da uzakta olsalar da varlıklarını her daim hissettiren aileme ve dostlarıma kalpten teşekkür ederim. Yolun zorlaştığı ve hedefin ulaşılmaz görüldüğü anlarda, onların inancı, sevgisi ve koşulsuz desteği bana güç verdi. Bu süreci onların şefkati, sabrı ve desteği olmadan aşmam mümkün değildi. Emeğiyle yanımda olan herkese tekrar teşekkür ederim.

Temmuz 2025

Kimia Ammari

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	xi
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Çalışmanın Kapsamı ve Niteliği.....	6
1.2. Araştırmanın Amaç ve Önemi	7
1.3. Araştırmanın Metodolojisi	8
1.4. Problem.....	8
1.5. Sayıtlılar	8
1.6. Tanımlar	9
2. MECMUADA ADI GEÇEN GÜFTE VE BESTEKARLAR	11
2.1. Buhûrîzâde Mustafa İtrî Efendi	11
2.2. Derviş Ali Şiruganî.....	11
2.3. Abdullah Efendi (Tosun-zâde).....	12
2.4. Hasan Ağa	12
2.5. Yahya Nâzım	12
2.6. Nâyî Osman Dede.....	13
2.7. Ahmet Vefki Efendi.....	14
2.8. Ebûbekir Ağa	14
2.9. Tanbûri Mustafa Çavuş	15
2.10. Şeyhülislam Es 'ad Efendi.....	15
2.11. Tab'i Mustafa Efendi.....	16
2.12. Abdürrahim Dede Efendi	16
2.13. Ali Nutkî Dede	16
2.14. Osman Nevres	16
2.15. Derviş Himmetzâde (ABDÎ, Himmet-zâde)	17
2.16. Mehmet Efendi (Tesbihçi-zâde).....	18
2.17. Hâfız Kömür Efendi	18
2.18. Rif'at Süleyman Efendi	18
2.19. Mehmed Efendi, Küçük Müezzin	19
2.20. Mehmed Efendi, Küçük İmam	19
2.21. Nâzım Mehmed.....	19
2.22. Nâzım Mustafa Efendi	20
2.23. Tâhir Efendi (Halîfe-zâde)	20

2.24. Hasan Efendî-zâde Âhî Efeni (Üsküdarlı).....	21
2.25. Receb Çelebi (Taşçı-zâde)	21
2.26. Receb Çelebi (Gömlekçi-zâde Âb-rîzî Dervîş)	21
2.27. Sâib-i Tebrîzî	22
2.28. Hâfız-ı Şîrâzî.....	22
2.29. Hâfız Post	23
2.30. Hâkânî-ı Şîrvânî	24
2.31. Abdülkâdir-i Merâgî.....	25
2.32. Vahşî-i Bâfkî	26
2.33. Abdülkâdir-i Geylânî.....	27
2.34. Abdurrahman Câmî.....	28
3. MECMUANIN TRANSKRİPTİ	31
Sonuç	215
Kaynakça	219
Ekler	223

CTFTM609-1 Numaralı Güfte Mecmuasının İnceleme ve Transkripsiyonu

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye müzik tarihi açısından önemli yazılı kaynaklardan biri olan, 18. yüzyılda derlenmiş CTFTM609-1 numaralı el yazması güfte mecmuasının transkripsiyonunu, edebî ve müziksel incelemesini ve günümüz Türkçesine aktarımını kapsamaktadır. Farsça, Osmanlıca ve Arapça yazılmış bu mecmua, sadeleştirilerek günümüz Türkçesine transkript edilmiş ve edebî-müziksel açıdan incelenmiştir. Çalışmanın temel amacı, mecmuada yer alan güftelerin aruz vezni bakımından yapısal özelliklerini analiz ederek hem metinlerin günümüz okuyucusu tarafından daha iyi anlaşılmasını sağlamak hem de dönemin şiir ve müzik anlayışına ışık tutmaktır.

Bununla birlikte, mecmuada adı geçen şair ve bestekârlar, kullandıkları isim ve mahlaslar üzerinden tahlil edilmiş; kimlikleri tespit edilebilen sanatçılar hakkında kısa biyografik bilgiler sunulmuştur. Bu biyografik veriler, güftelerin üretildiği dönemin düşünsel, sanatsal ve kültürel çerçevesini anlamaya katkı sağlamaktadır. Öte yandan, Mecmûa her ne kadar 18. yüzyılda derlenmiş olsa da, içerisinde yer alan bazı şiirlerin daha erken dönemlere ait olması, eserin tarihsel süreklilik taşıyan kültürel bir birikimi yansıtması açısından önem arz etmektedir.

Tezin bir diğer bölümünde ise yazı fikri, güfte kavramı, güfte mecmuası geleneği ve bunların tarihsel-kültürel hafıza içerisindeki yeri üzerine kuramsal bir çerçeve sunulmuştur. Bu bağlamda tez, yalnızca edebî ve müzikal içerikleri değil; aynı zamanda geçmişin kültürel anlam katmanlarını da incelemeyi amaçlamaktadır.

Araştırma yöntemi, betimleyici ve çözümleyici (deskriptif-analitik) bir yaklaşım benimsemektedir. Çalışma; belge incelemesi, metin çözümlemesi ve klasik aruz ölçüsü analizine dayanmaktadır. Öncelikle mecmuada yer alan güfteler, orijinal dil ve biçimleri korunarak özenle incelenmiş; ardından bu metinlerin günümüz Türkçesine sadeleştirilmesi gerçekleştirilmiştir.

Bu süreçte güftelerin dilsel, biçimsel ve vezin özellikleri detaylı biçimde analiz edilerek dönemin şiir anlayışı ve müzikle kurduğu ilişki hakkında önemli ipuçları ortaya konmuştur.

Böylece bu tez, yalnızca tarihî bir güfte mecmuasını modern okuyucuya sunmakla kalmayıp; aynı zamanda Osmanlı edebiyatı ve müziği bağlamında güftenin kültürel, estetik ve kimlik inşasındaki yerini de yeniden tartışmaya açmaktadır. Bu çerçevede geçmişin şiirsel ve müzikal mirasının aktarımı kadar, bu mirasın nasıl bir toplumsal hafıza ve sanat anlayışı içerisinde şekillendiği de ortaya konulmaktadır.

Sonuç olarak, bu çalışma; edebiyat, müzikoloji ve kültürel tarih alanlarına katkıda bulunmayı, güfte mecmualarının hem edebî hem de müzikal kaynak olarak önemini vurgulamayı ve Osmanlı kültür dünyasında söz ile müzik arasındaki güçlü bağın günümüzde daha iyi anlaşılmasına imkân sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Müziği, Güfte, Antoloji, Mecmua, Güfte Mecmuası

A Study and Transcription of the Lyrics Manuscript Numbered CTFTM609-1

SUMMARY

This study focuses on the transcription, literary and musical analysis, and modern Turkish adaptation of CTFTM609-1, a handwritten lyrics manuscript compiled in the 18th century, which stands as one of the significant written sources in the history of Turkish music. Written in Persian, Ottoman Turkish, and Arabic, the manuscript has been transcribed and simplified into contemporary Turkish and analyzed from both literary and musical perspectives. The primary objective of the study is to examine the structural and metrical elements of the lyrics within the framework of aruz (classical prosodic system), thereby enhancing their accessibility for modern readers and shedding light on the poetic and musical sensibilities of the era.

In addition, the poets and composers mentioned in the mecmua have been examined through the names and pseudonyms they used, and brief biographical information has been provided for those whose identities could be identified. These biographical data contribute to understanding the intellectual, artistic, and cultural context in which the lyrics were produced. Moreover, although the Mecmua was compiled in the 18th century, the presence of some poems dating from earlier periods enhances its historical and cultural significance by reflecting a continuity of literary tradition.

Another section of the thesis outlines a theoretical framework addressing the concepts of writing, g fte, the tradition of g fte mecmuası, and their place within cultural and historical memory. In this context, the thesis aims not only to explore the literary and musical content but also to interpret the cultural layers of meaning embedded in these historical texts.

The methodology of the study follows a descriptive and analytical approach, drawing upon document analysis, textual interpretation, and metrical analysis based on classical aruz. In this process, the lyrics were meticulously examined in their original forms and then transcribed into modern Turkish to ensure readability. The linguistic, structural, and metrical features of the lyrics were analyzed in detail, offering insight into the aesthetic preferences of the time and the relationship between poetry and music.

Accordingly, this thesis does not merely present a historical g fte mecmuası to contemporary readers, but also reconsiders the cultural, aesthetic, and identity-forming role of lyrics within Ottoman literature and music. It emphasizes not only the transmission of poetic and musical heritage but also reveals how this heritage was shaped within the collective memory and artistic understanding of its time.

Ultimately, this research aims to contribute to the fields of literature, musicology, and cultural history by emphasizing the importance of güfte mecmuası as both literary and musical sources and by offering a deeper understanding of the intertwined relationship between words and music in the Ottoman cultural sphere.

Keywords: Ottoman Music, Lyrics, Anthology, Compilation, Lyric manuscript

1. GİRİŞ

"Güfte" kelimesi, Farsça "گفتن" (söylemek, demek) fiilinin kökünden türeyen ve ism-i meful olan bir kelime olup, 'söylenmiş söz' anlamını gelir. İslâmiyet'ten sonra Farsçada hem edebi bir terim hem de musiki terimi olarak kullanılmıştır. Edebiyatta bu kelime, yalnızca şiiri ifade etmek için de kullanılmıştır. "Söz" demektir ve bazı divanlar "Güfte-i ..." şeklinde adlandırılmıştır. Müzikte ise, sözlü eserlerin sadece sözel bölümleri güfte olarak bilinir ve "ezgi ile okunan şiir" demektir. Bu şiirin dinleyici üzerinde daha etkili olmasını sağlamıştır. Yine de "güfte" kavramı, Türkçede anlamını koruduğu şekilde Farsçada korunmamıştır (Salmani, 2022). Güfte mecmuaları tarihsel anlamda önemli kaynaklar olsa da içlerinde müziğe dair bir yazı veya işaret olmayışı maalesef dönemin müzik kültürünü anlamak noktasında bir zafiyeti de oluşturmaktadır. Güfte mecmuaları her şeyden önce bir şeyleri hatırlamak için yazılmış olan bir pusula gibidir. Bu pusulaya bakarak adı geçen eserin makamı, güfte yazarı, bestecisi, usulü ve tabi sözlerini görmek mümkündür. Fakat geçerli bir müzik yazısı bulunmamaktadır. Bu tip hatırlatıcı belgelerin mantığı belki de tarihsel anlamda yazının varlığı ile ilintilidir. İnsanoğlu konuşmaya başlamadan önce veya sonra yazının icadına kadar olan süreçte yaptığı her nesne ve aletle kendi yaşamını bir şekilde kayıt altına almıştır aslında. İletişimin en geçerli yollarından birisi olan konuşmanın ve toplumların dil yapılarının oturmasından sonra belki de insanlar belleklerinden daha çok güvenebilecekleri bir hatırlatıcıya ihtiyaç duymuşlardır. Herder, Tarih Felsefesi kitabında "Konuşma, soyumuzun insan olarak yetişmesinde bir araç ise, yazı da bilgili yetişmesinde araçtır (Herder, 2020, s. 300). Verimli bir yazının geliştirilmesine kadar olan süreçte daha çok hafızasına güvenmek zorunda olan insanoğlu belki de hafızasına olan bu inancını bütün kültürel unsurlarda pekiştirmek için uğraştı. Böylece bu hatırlatıcı ve görünce insanın aklına bazı ses veya resimlerin olduğu belgeler insanın hayatına giriş yaptı. İnsanoğlu neden bu tip hatırlatıcı belgelere ihtiyaç duymuştur. Bu durum aslında bu tez çalışmasının da sorularından bir tanesi olacaktır. Yazının bulunmasından sonra verimli bir alfabenin geliştirilmesine kadar olan süreçte insanoğlu harf denilebilecek sembolleri genellikle birer hatırlatıcı gibi kullanmıştır. Örneğin günümüz Türkçesinde "A" sesini veren sembol Yunancada alfa (αλφα) şeklinde, Arapçada elif (ل) olarak gösterilirken, asıl olarak batı semitik dillerindeki "öküz" (𐤀) (Fenikelilerde 𐤀) (Gardiner, 1916, s. 5-14) sembolünden türemiştir. Bu durum insanın hayatında yazının, başlangıcı itibarı ile anlamlandırıcılar bağlamında hatırlatıcı semboller dizisi halinde yer aldığını bizlere

göstermektedir. Bu sembollerin zamanla kültürler arasında yaygınlaşması onu kullanan her toplumun kolektif bir şekilde harf ve yazıya katkısını da peşi sıra getirmiştir. “Sadece başkalarından öğrendiklerimiz hatırlamayız aynı zamanda onların anlattıklarını, anlamlı diye vurguladıklarını ve yansıttıklarını da hatırlarız. Her şeyden önce başkaları tarafından sosyal açıdan belirlenmiş anlamları bağlamında algılarız. Çünkü farkındalık olmadan hatırlamak mümkün değildir” (Assman, 2015, s. 44). Bu hatırlatıcı semboller zamanla kullanışlı alfabelere dönüşmüş ve insanın ağızından çıkan her bir sesi ifade edebilme kabiliyetine erişmiştir.

Yazı, hatırlama süreçlerini de önemli ölçüde desteklemiştir. Rubin (1995, s. 45), yazılı metinlerin, bilginin daha organize bir şekilde depolanmasına ve geri çağrılmasına olanak tanıdığını ifade etmiştir. Tabi yazı veya yazıya ulaşma ilk başlarda oldukça zor olduğu için insanlar atalarından aldıkları bilgileri, günlük hayatlarındaki önemli pratikleri hatta hukuksal kanunları bile ezberleyerek kuşaklar arasında aktarmışlardır. Bu ezberleme çabasında hiç kuşkusuz önemli unsurlardan bir tanesi de inanç ve inanca bağlı kaideler olmuştur. Sümer ilahilerinden günümüz semavi dinlerine kadar kutsal metinlerin ezberlenmesi ve sonraki kuşaklara aktarılması önemli bir durumdur. Geçmişte yazıya erişilmesinin zor olmasının yanında insanların belki de bir insan üretimi olan yazıya veya yazının yazıldığı malzemeye olan güvensizliği de ezberi bir zorunluluk haline getirmiş olabilir. Bunun yanında başlangıcı itibarı ile yazının sembolleri açısından her şeyi ifade etme gücünün olmayışı da insanı kendi belleğine daha çok itibar etmeye itmiş olabilir. Açıklayamadığı şeyleri doğaüstü bir şekilde ifade eden insan bu ezber gücünü de sihirli bulmuştur. Örneğin Antik Yunan kültüründeki müzlerin (Μουσῆς, ilham perileri) annesi olan (Μνημοσύνη) aslında hafıza ve ezber tanrıçasıdır. Kızları olan dokuz ilham perisi her ne kadar bu ilahi kudreti insanlarla onların marifeti üzerinden paylaşıp da aslında temel yapı ezber üzerine kurulmuş ve usta çırağ ilişkileri gibi hatırlatıcılarla desteklenmiştir. Çoğunlukla hukuksal ve ticari metinlerin kayıtları ile başlayan bu süreç zamanla insanın hayatındaki her unsurun kaydı ile devam etmiştir. Zamanla diğer edebi metinler gibi şiir de kayıt altına alınmaya başlamıştır. Sümer ve Hitit metinlerinde çok sık şekilde şiirlerinde kayıt altına alındığını görmek mümkündür. Büyük ihtimalle sözlerden sonra özellikle standart inanç ritüellerin varlığıyla insanoğlunun artık melodileri de kayıt altına alması gerekli bir durum haline gelmiş olabilir. Antik Yunan ve İran kültüründe şiirlerin kaydedilmesi ve özel vurgularla okunması bilinen bir durumdur. Antik Yunan'da, şiirlerin yazılı olarak kaydedilmesi, özellikle MÖ 5. yüzyıldan itibaren yaygınlaşmıştır. Pindaros'un epinikionları (zafer şarkıları) (Gören, 2015, s. 14) ve yine “Pinadoros ve Bakchylides'in koro şarkıları” (Gören, 2015, s. 23) müzik ve şiirin yan yana geldiği ve kayıt altına

alındığı öncül eserlerdir. Antik İran'da Avesta rahiplerinin kutsal metinleri ezberleyerek büyük bir özen ve dikkatle okumaları da Ortadoğu ve Mezopotamya bölgesinde ezbere dayalı kültürün yazı olsa dahi önemini bize göstermektedir. Aslında yukarıdaki durum bile geleneksel olarak Avrupa'nın doğusunda yani Anadolu ve Mezopotamya'da ezbere dayalı bir metin aktarma kültürünün uzun süreler devam ettiğinin bir ifadesi sayılabilir. Yazı kültürünün yaygınlaşması ile birlikte kısmen ezbere ama çoğunlukla yazıya dayalı bir hatırlatma sistemine geçildiği tarihi belgelerde görülmektedir. Yazının icadı, bilginin nesiller arasında aktarılmasını kolaylaştırarak, kültürel belleğin korunmasına da katkıda bulunmuştur. Goody (1977, s. 89), yazının, bilginin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağladığını ve bu sayede toplumsal hafızanın güçlendiğini belirtmiştir. Bu durum, özellikle hukuk, bilim ve edebiyat gibi alanlarda büyük bir ilerlemeye yol açmıştır.

Gerek dini gerekse din dışı metinlerin ezber olarak aktarılması İslam dünyası içerisinde de devam eden bir gelenek olmuştur. İslamiyet'in kutsal kitabı olan Kur'an her ne kadar yazılı halde olsa da adına hafız denilen insanlar tarafından ezberlenmesi çok önemsenmiştir. Hafız kelimesi "koruyan, ezberleyen anlamına gelmektedir. Bu kelime üç ayette de Allah'ın sıfatı olarak geçmiştir (Bozkurt, 1997, s. 74). Ezberin bu kadar önemli olduğu toplumlarda din dışı metinlerin de ezberlenmesi hiç kuşkusuz bir marifet olarak görülmüştür. Zira İslam dünyasında köklü bir geleneğe sahip olan şiir yazma geleneğinin ürünleri olan şiirleri ezberlemek yine önemli bir yetenek görülmüştür. Şiirlerin yanı sıra aynı zamanda bu şiirlerin bestesini teşkil eden melodilerinde ezberlenmesi büyük ihtimalle bu geleneğin devamıdır. Bu geleneğin bir yansıması da adına günümüzde "Güfte Mecmuası" denilen eserlerdir. Güfte Mecmuaları kısaca tanımlayacak olursak içerisinde her zaman şarkı sözlerinin, makam ve üsul bilgilerinin olduğu bunun yanında çoğunlukla güftekar ve bestekar bilgilerinin kayıtlı olduğu el yazması eserlerdir. Dini veya din dışı eserlerin olabileceği bu eserler İslam dünyasının tamamında karşılaşılan eser türlerindendir. Bu geleneğin tam olarak ne zaman ortaya çıktığı bilinmemekle birlikte, Osmanlı döneminden itibaren gelişerek devam ettiği söylenebilir. Tespit edilebildiği kadarıyla, Orta Asya'ya kadar uzanan bu geleneğe bazı eserlerin makamla okunduğu bilinmektedir. Arap müziğinde, Orta Asya topluluklarında ve Kuzey Hindistan müzik geleneğinde de güfte mecmualarına benzer koleksiyonlar bulunmaktadır.

Arap musikisinde, Orta Asya topluluklarında ve Kuzey Hindistan müzik geleneğinde de güfte mecmuaları bulunmaktadır. Türk Musikisi'nde güfte mecmuaları öncelikle yaygın bir kullanım ve neşriyat maksadı ile hazırlanmamıştır (Ceylan, 2022).

Adındaki mecmua kelimesi bizi aynı zamanda bu kavramı düşünmeye ve tartışmaya itmektedir. Mecmua kelimesi sözlükte “dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak” anlamındaki cem’ masdarından türeyen mecmua’dan (bir araya getirilmiş, toplanmış) gelmektedir. Mecmuanın yanı sıra mecami’, mecma’, cami’gibi aynı kökten türemiş kelimelerle -yalnız Osmanlı Türkçesi’nde- cüzdan, defter ve ceride isimleri de aynı manada kullanılmıştır. (Toprak, 2022) Mecmualar, klasik Türk edebiyatı da dahil olmak üzere klasik edebiyatta farklı dönemlerin sanatsal ve kültürel yapısının anlaşılmasına yardımcı olan oldukça önemli ve etkili bir türdür. Bu kelime geçmiş dönemde düzenli yayınlanan dergi benzeri ürünler içinde kullanılan ilk isim olmuştur. Aslında ister müzik olsun isterse başka bir konu olsun yan yana getirilmiş ve toplu halde bilgiyi sunan yayımlara verilen isim olmuştur. Güfte mecmuası, Osmanlı klasik müziğinin güftelerini sistematik bir şekilde derleyen koleksiyonlar olarak hem içerik hem de yapı açısından zengin ve çeşitlidir. Bu mecmualar, farklı dönemlere ait eserleri, bestekârları ve şairleri bir araya getirerek, geniş bir repertuar sunar. Genellikle, her bir güfte, eserin adı, bestekârı ve güfte yazarının ismiyle birlikte kayıt altına alınır. Güfte mecmuaları, güftelerin günümüze sağlıklı bir şekilde ulaşmasını sağlamanın yanı sıra, güftekâr ve bestekârlar hakkında ve tarih kayıtları sunarak edebiyat ve müzik tarihi açısından da önemli bir kaynak olmuştur. Bu eserler, güftelerin korunması ve güftekâr ile bestekârlar hakkında tarihî bilgilerin aktarılması bakımından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, Osmanlı Türkçesinin dil özelliklerini barındıran bu güfteler, dilbilimciler ve tarihçiler için dilin evrimini anlamada önemli kaynaklar arasında yer alır. Güfte mecmuaları, şarkı sözlerinin yazıldığı makam, bestekâr ve usul gibi bilgileri içeren derlemelerdir. Bu mecmualar, içerdikleri şarkı sözlerinin bestelendiğini gösteren işaretler taşırlar. Bu özellikleri sayesinde, Türk, İran ve Arap müziği mirasının belgelenmesine ve anlaşılmasına yardımcı olurlar (Toprak, 2022).

Klasik Türk Müziği eserlerinin üç temel unsuru usûl, melodi ve güftedir. Usûl, aruz ve hece vezniyle güfteye bağlıdır. Güfte mecmualarında, eserin makam bilgisinden sonra en çok dikkat edilen konu usûldür (Ceylan, 2022). Bu tartışmada bu koleksiyonların nasıl ve ne şekilde yazıldığını, hazırlandığını, muhafaza edilmesi ve iletilmesinde hangi yöntemin kullanıldığını bilmek gerekir. Bu tür müzik eğitim sisteminde kayıt yeri hafıza olmuştur bu bir gerçek ama bu hafızaya yazılı olan mecmualar ve bir öğretim metodu olarak meşk eşlik etmiştir. Hüsn-ü hatt sanatçıları tarafından didaktik bir anlayışı ifade etmek için kullanılmış olan bu kelime müzikte de benzer bir kavram, farklı bir uygulama ile kullanılmıştır. Meşk, oldukça basit bir müzik öğretim yöntemidir. Öğrenciye geçilecek eserin güftesi yazdırılır veya yazılı ya da

basılı bir güfte mecmuasından yararlanılır. Eserin usûlü bellidir ve gerekirse esere başlamadan önce bu usûl birkaç kez vurularak hatırlatılır. Öğrenci, usûlü sağ ve sol eliyle dizlerine vurarak uygular. Daha sonra hoca, eseri usûl eşliğinde çalarak öğrenciye tekrar ettirir. Bu yöntem aslında halk müziği arasında da oldukça yaygın bir öğrenim metodu olmuştur. Baktığımız zaman halk müziğinde ozanların kullandıkları cönkler ve aralarındaki usta çırak ilişkisi her şeyi ile saraydaki meşk öğrenim metodunun halk arasındaki tezahürüdür.

Kadim Türk müziğinde meşk usulünün varlığı, nota yazımının sık kullanılmamasına neden olmuştur, bu yüzden bu alanda eksiklik hissetmemiz normaldir. Meşk usulü, öğrencinin hocasının önünde diz çöküp, eseri birebir taklit ederek ezberlediği basit ama etkili bir yöntemdir. Bu kısıtlılık içinde, güfte mecmuaları önemli bir yere sahiptir. Nota anlamında olmasa da birçok konuda aydınlatıcıdır. Dönemin usulleri ve makamları, bestekârlar ve güfte sahipleri hakkında bilgi verirler. Ayrıca, dönemin edebî üslubu, kültür ve eğlence anlayışı hakkında da ipuçları sunarlar. Güfte mecmuaları genel olarak "dînî" ve "lâ-dînî" olmak üzere ikiye ayrılır ve tertip edildikleri döneme, içerdiği müzik formlarına veya mürettibinin ismine göre adlandırılabilirler. Aslında Hafızaya dayalı bu öğrenme şeklinde, meşk ve güfte mecmuaları bir anlamda hafızanın destekçisi olmuş ve bir öğretim sisteminin ana yapısını teşkil etmişlerdir. Meşk öğrenme sisteminde de eğitim aynı şekildeydi. Bu yöntemde, not almak veya yazı araçları (kâğıt, kalem vb.) kullanılmazdı; öğrenme sadece tekrar ve ezber yoluyla gerçekleşirdi. Amaç, öğrenilen bilgilerin öğrencinin zihnine kalıcı olarak yerleşmesini sağlamaktı. Müziğin kendisi daha ezbere dayalı ve yazısız bir öğrenim sistemine sahipken müziğin çıktıları olan eserler daha kalıcı olarak yazı ile ifade edilmiştir. Bu öğrenme yönteminde hem öğrencinin ve hem ustanın büyük zorluklar yaşadığı aşîkârdır. Bu öğrenme şekli, ancak sebat, sabır, tekrar ve ustaya güven ile mümkün olabilirdi. Öğrenme tamamlandıktan sonra öğrenciden beklenen şey ise eserleri aktarmak ve doğru bir şekilde aktarma taahhüdünde bulunmaktı. Meşk, sadece bilginin sözlü olarak aktarılması anlamına gelmez, aynı zamanda ustanın ve önceki ustaların hatıralarının ve duygularının da aktarılmasıdır. "Her bağlayıcı yapının temel ilkesi tekrarlama"dır. Böylece olaylar dizisinin sonsuzda kaybolması önlenir ve bir ortak "kültürün" unsurları olarak, tanınabilir ve hatırlanabilir örneklerle dönüşmesi sağlanır" (Assman, 2015, s. 23).

Tertip edildiği dönemde kullanılan usûller ve makamlar, bestekarlar ve güfte sahipleri gibi birçok noktada aydınlatıcı rol oynayan güfte mecmuaları, bunlara ek olarak devrinin edebî üslûbu, kültür ve eğlence anlayışıyla ilgili de ipuçları vermektedir. Genel olarak "Dînî" ve "Lâ-dînî" olmak üzere ikiye ayrılan güfte mecmuaları tertip

edildiği döneme, içerdği mûsikî formlarına veya mürettibinin ismine göre de isimlendirilebilir. (Türe, 2019) Tabi şarkı sözlerinin yazılmasında döneminde popüler olan eserlerin de etkisi unutulmamalıdır. Herkesçe sevilen ve dinleyicisi olan eserlerin diğer icracılar tarafından da kullanılması için bir nevi repertuvar defteri görevi de olmuştur.

Güfte mecmuaları, eski güftelerin günümüze ulaşmasında önemli bir rol oynayan ve Türk müzik eğitiminin kaynaklarından biridir. Bu mecmuaların sistemli ve dikkatli bir şekilde incelenmesi, onların değerini daha iyi anlamamızı sağlar. Bu kaynakların değerlendirilmesi hem müzik tarihimize hem de kültür tarihimize önemli katkılar yapar. Çünkü sayfalar arasında bulunan küçük notlar bile önemli bilgiler sunar ve tarihe ışık tutar. Bu çalışmanın ana hedefi, Güfte mecmuası'nın tarihsel, kültürel, dilsel ve müzikal boyutlarını kapsamlı bir şekilde inceleyerek, Osmanlı İmparatorluğu'nun sanat ve edebiyat mirasına olan katkılarını ortaya koymaktır. Araştırma, Güfte mecmuası'nın ortaya çıkışı ve gelişim süreçlerini, bu mecmualarda yer alan güftelerin dil özelliklerini ve temalarını, müzikal açıdan taşıdıkları önemi ve günümüzdeki korunma çabalarını ele almayı amaçlamaktadır.

1.1. Çalışmanın Kapsamı ve Niteliği

Bu çalışma, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Kütüphanesi'nde bulunan ve 18. yüzyılda derlenmiş olan CTFTM609-1 numaralı Güfte Mecmuası'nın transkripsiyonu ile birlikte, edebî ve müziksel yönlerden incelenmesine ve kültürel bağlamının ortaya konmasına odaklanmaktadır. Bu mecmua 110 varaktan oluşmaktadır. Ayrıca, her varaktaki satırlar düzenli bir şekilde yazılmamıştır ve satırların sıralamasında belirli ve düzenli bir desen olduğu söylenemez. Transkripsiyon işlemi, metnin içeriğini etkilemeyecek şekilde belirlenmiş yazım kurallarına bağlı kalınarak gerçekleştirilmiştir. Metindeki Türkçe kelimeler, tekir kullanımlarda günümüz yazımına göre, tamlama içinde ise tarihsel bağlamları göz önünde bulundurularak yazılmıştır. Okunmasında tereddüt edilen kelimeler, yanlarına parantez içinde soru işareti (?) konularak gösterilmiştir.

Çalışma yalnızca metnin sadeleştirilip günümüz Türkçesine kazandırılmasını değil; aynı zamanda şiiirlerde kullanılan aruz vezninin belirlenmesini, mecmuadaki şair ve bestekârların biyografilerinin araştırılmasını, yazma kültürü ve kültürel hafıza kavramlarının ele alınmasını da kapsamaktadır. Böylece çalışma, hem Osmanlı şiiir ve müzik geleneği hem de belleğin aktarımı açısından önemli bir kaynak sunmayı amaçlamaktadır.

Eserin transkripsiyonu yapılırken, varak düzenine uygun olarak orijinal nüshadaki sayfa numaraları transkripsiyon metninde de korunmuş; böylece sayfalar arasında düzenli ve sistemli bir takip sağlanması amaçlanmıştır.

Mecmuadaki sıralamaya uygun olarak, tüm unvan kısımlarında yer alan müzik türü, makam, şarkı, nakış, bestekar ve şair adları gibi bilgiler transkripsiyon metninde de düzenli bir şekilde belirtilmiştir. İsimler olduğu gibi yazılmış ve her türü yazımı aynen çalışma metnine geçirildi. Tür bilgisi bulunmayan şiirler, genel sınıflandırma ilkesine göre, kendilerinden önce gelen şiirin türü dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Şiirlerin ne başlamasında ne de metin içinde şair adına yazılmayan isimsiz metinler olarak değerlendirilmiştir.

Metin üzerinde yapılan çalışmalarla birlikte, güfteleri yazan şairler ve bestekarların biyografileri araştırılmış, ilgili kaynaklar tespit edilmiş ve her biri için biyografik bilgiler yazılmıştır. Bu süreçte, inceleme esasları konusunda çalışmaları bulunan Yılmaz Öztuna'nın Türk Musikisi Ansiklopedisi adlı eseri ile İslam Ansiklopedisi'ndeki ilgili maddelerden yararlanılmıştır.

Bu araştırma, tanımlayıcı ve çözümleyici içeriği ile tarihsel bir yöntem çerçevesinde yürütülmektedir. Tanımlayıcı kısımda, güfte mecmuasının transkripsiyonu gerçekleştirilmiştir. Çözümleyici kısımda ise, bu mecmuanın bir örneği olarak yazma ve kaydetme felsefesi ele alınmakta ve tartışılmaktadır. Tarihsel kısımda, 18. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun kültürel, tarihsel ve sosyal bağlamı ile, dönemin bestecileri ve şairlerinin hayatları ve eserlerine olan etkileri incelenmektedir.

1.2. Araştırmanın Amaç ve Önemi

Bu çalışmanın temel amacı, Osmanlı dönemine ait önemli bir güfte mecmuasını günümüz okuyucusuna anlaşılır biçimde sunmak ve bu mecmua aracılığıyla 18. yüzyıl Osmanlı şiir ve müzik anlayışını ortaya koymaktır. Mecmuanın transkripsiyonu ile birlikte, içerdiği şiirlerin aruz kalıplarını belirleyerek hem şiirsel yapıyı hem de bu yapıların müzikle kurduğu ilişkiyi anlamak hedeflenmiştir. Araştırma, geçmişin kültürel ürünlerinin korunması ve yorumlanması açısından önem arz etmekte olup, ileride yapılacak güfte mecmuası çalışmalarına da bir zemin hazırlamayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda yazma kültürü ve hafıza aktarımı üzerine düşünsel katkılar sunarak, Osmanlı edebiyatı ve müziğinin günümüzde daha iyi anlaşılmasına katkı sağlar.

1.3. Araştırmanın Metodolojisi

Bu araştırma nitel bir yaklaşımla yürütülmüş olup, tarihsel, betimleyici ve çözümleyici yöntemlere dayanır. Bu çalışmada, CTFTM609-1 numaralı mecmua temel kaynak olarak ele alınmış; inceleme ve transkripsiyonu gerçekleştirilmiştir. Şiirlerin vezin yapıları aruz ölçüsüne göre tespit edilmiştir. Metin üzerinde yapılan çalışmalarla birlikte, güfteleri yazan şairler ve bestekarların biyografileri araştırılmış, ilgili kaynaklar tespit edilmiş ve her biri için biyografik bilgiler yazılmıştır. Bu süreçte, inceleme esasları konusunda çalışmaları bulunan Yılmaz Öztuna'nın Türk Musikisi Ansiklopedisi adlı eseri ile İslam Ansiklopedisi'ndeki ilgili maddelerden yararlanılmıştır. Çalışmada ayrıca yazı, hafıza, güfte ve belleğin aktarımı gibi kuramsal kavramlar da irdelenmiş, böylece eser yalnızca metinsel değil, kültürel bir bağlamda da değerlendirilmiştir.

1.4. Problem

18. yüzyıla ait bir güfte mecmuasının transkripsiyonu ve incelenmesi, şiir-müzik ilişkisini ve kültürel hafızayı nasıl ortaya koyabilir?

1. Yazma güfte mecmuası, 18. yüzyıl Osmanlı toplumunun kültürel hafızasında nasıl bir yer işgal etmektedir?
2. Güfte mecmuasında yer alan bestekâr ve şairler kimlerdir ve bu kişiler, dönemsel müzik ve edebiyat ortamında nasıl bir işlev görmüşlerdir?
3. Söz konusu mecmuada kullanılan aruz kalıpları nelerdir?
4. Güfte mecmuası türündeki yazmalar, geleneksel müzik aktarımının aracı olarak ne tür işlevler üstlenmiştir?
5. Müzikoloji, edebiyat ve tarih disiplinleri bu tür yazmaları yorumlarken hangi yöntemsel sınırlılıklara sahiptir?
6. Bu çalışma, yazma mecmualar üzerine yapılacak disiplinlerarası araştırmalara nasıl bir katkı sunabilir?

1.5. Sayıtlar

Bu çalışmada, mecmuada yer alan şiirlerin çoğunun geleneksel aruz kalıplarına uygun yazıldığı varsayılmaktadır. Güfte mecmualarının yalnızca müzikal değil, aynı zamanda kültürel hafızayı taşıyan belgeler olduğu kabul edilmektedir. Şair ve bestekârların kimliklerinin belirlenmesinin, dönemin edebî ve estetik anlayışını

anlamaya katkı sağladığı düşünülmektedir. Ayrıca, transkripsiyon sürecinin metni sadeleştirirken içeriği koruduğu varsayılmaktadır.

1.6. Tanımlar

Güfte mecmuası: Şiirlerin sözlü veya müzikli formlarda derlenmiş olduğu yazma veya matbu eserlerdir.

Aruz vezni: Doğu edebiyatlarında kullanılan bir nazım ölçüsü sistemi; uzun ve kısa hecelere dayalıdır.

Transkripsiyon: Eski yazıyla yazılmış bir metnin günümüz alfabesiyle yeniden yazımıdır.

Kültürel hafıza: Toplamların geçmişe dair bilgileri saklama ve aktarma biçimleriyle oluşan ortak bilinç ve bellek.

Yazma kültürü: Matbaanın yaygınlaşmasından önce el ile üretilen ve kültürel olarak aktarılan bilgi biçimleri.

2. MECMUADA ADI GEÇEN GÜFTE VE BESTEKARLAR

Bu bölümde, eserleri bu derlemede yer alan şair ve bestecilerin hayatlarına ve sanatsal faaliyetlerine dair kısa bilgiler sunulmaktadır. Bu isimlerin çoğu 18. yüzyıla aittir; ancak bazıları daha erken dönemlerde yaşamış olmalarına rağmen, eserlerinin bu koleksiyonda yer alması nedeniyle burada tanıtılmışlardır. Bu kişiler, eserin edebî ve müziksel yapısının oluşumundaki rolleri dikkate alınarak seçilmiştir.

2.1. Buhûrîzâde Mustafa İtrî Efendi

18. yüzyılın önemli isimlerinden olan besteci, şair, Hânende ve hattat Buhûrîzâde Mustafa İtrî Efendi (ö. 1712), İtrî mahlasıyla tanınır. İstanbul'da doğmuştur. Doğum tarihi hakkında kesin bir bilgi olmamakla birlikte, Recep Uslu'nun ifadelerine göre 1630–1640 yılları arasında bir tarihte doğduğu tahmin edilmektedir. Müzik eğitimi, din eğitimi, edebî kültür ve hat dersleri almıştır. Ayrıca, Farsça ve Arapça şiirler yazmış olması, bu dilleri özel olarak öğrendiğini göstermektedir; ancak nerede ve ne zaman öğrendiği kesin olarak bilinmemektedir.

Hem dinî hem de din dışı müzik alanlarında önemli eserler vermiştir. Bu eserlerin birçoğu, günümüzde unutulmuş olan selmek, necd, rekb ve müberkae'a gibi makamlar üzerine bestelenmiştir. Mevlevihâne, Yeni Cami ve Saray'ın Enderun bölümü gibi farklı mekânlarda müzik eğitimi almıştır. Ayrıca, büyük müzik ustaları olan Hâfız Post, Küçük İmam, Koca İmam, Derviş Ömer ve Nasrullah Vakıf Halhâlî'den dersler almıştır. Enderun'da müzik öğretmeni olarak görev yapmıştır (Uslu, 2015).

“Buhûrîzâde saraya takdim edildiğinde kendisinde geliştirdiği iki özelliği ile dikkat çekmekte idi: gür sesli hanendeliği ve talik nesih hattatlığı. Buna ilave şüphesiz ağırbaşlı oluşu” (Uslu, 2015, s. 58).

2.2. Derviş Ali Şiruganî

İstanbul'da doğmuş bir bestecidir (ö. 1714). Doğum tarihi, ailesi ve kişisel yaşamı hakkında kesin bilgi bulunmamaktadır. Müzik alanında yüksek düzeyde bir eğitim almıştır. Ayrıca Gülşenîyye tarikatına mensup olarak tasavvufî eğitim de görmüştür. Sultan IV. Mehmed dönemi (1648–1687) önemli bestekârlarından biri olarak kabul edilir.

Hem dinî hem de din dışı müzik alanında eserler vermiştir. Din dışı eserlerinin sayısı 100'ün üzerindedir; *Atrabü'l-âsâr*'da belirtildiği üzere, dinî eserlerinin sayısı ise 600'ü aşmaktadır. En parlak ve etkileyici eserleri dinî müzik alanına aittir; ancak bu eserlerin

büyük bir kısmı zamanla kaybolmuş ve günümüze ulaşamamıştır. Günümüze yalnızca yaklaşık 30 kadar bestesi ulaşabilmiş olsa da, özellikle Türk musikisinin dinî formunda üretmiş olduğu eserlerle tanınmaktadır.

Derviş Ali Halvetî, Derviş Ali, Ali Dede, Ali Sinânî ve Dede-i Atîk adlarıyla tanınmaktadır. El yazması güfte mecmualarında ise Dede ve Dede Sinânî mahlaslarıyla yer almaktadır. Ünü, hem müzik hem de tasavvuf alanındaki konumundan kaynaklanmaktadır (Kılıç, 2013).

2.3. Abdullah Efendi (Tosun-zâde)

Türk bestekârı (ö. 1715), 18. yüzyılın önemli bestecilerinden biridir. İstanbul'da doğmuş ve aynı şehirde vefat etmiştir. Enderun'da musiki eğitime başlamış, Sultan III. Ahmed döneminde müezzinlik ve hanendelik yapmıştır. Sarayda yetişmiş olan sanatçının, güzel sesiyle tanındığı ve icracı olarak büyük bir üne sahip olduğu bilinmektedir.

Hem dinî hem de din dışı birçok eser bestelediği ifade edilmektedir. 200'ü aşkın beste, semâî, şarkı, türkü ve ilâhînin kendisine ait olduğu belirtilmektedir. Ancak bu eserlerden yalnızca altı tanesi günümüze ulaşabilmiştir (Özcan, 1988), (Öztuna Y. , 2006).

2.4. Hasan Ağa

Hasan Ağa (ö. 1724), hem dinî hem de din dışı eserleriyle tanınan, çok sayıda besteye imza atmış ve Enderun'da eğitim almış önemli bir bestekârdır (Kılıç, 2013). Saray fasıl heyetinin başkanlığını yapmış, aynı zamanda tanbur çalmış ve şiir de yazmıştır. Sultan III. Ahmed döneminde yaşamış olan Hasan Ağa, şehzadelerin sünnet töreninde yaklaşık 100 kişilik büyük bir saz ve ses topluluğunu başarıyla yönetmiştir. Bu dönemde Halvetî-Şâbânî şeyhi Mehmed Nâsuhî'ye bağlandığı bilinmektedir. Kendi yazdığı şiirleri bestelemiş ve Enfî, Hasan ve Burnaz mahlaslarını kullanmıştır (Özcan, 1997). Sanatçı, semâî, beste, şarkı ve saz mûsikîsi formlarında eserler vermiştir. Kendisine atfedilen yaklaşık 200 besteden yalnızca 25'i günümüze ulaşabilmiştir (Kılıç, 2013).

2.5. Yahya Nâzım

İstanbul'da doğmuş ve aynı şehirde vefat etmiştir (ö. 1727). Önemli bir şair, bestekâr ve hanendedir. IV. Mehmed devrinde tanınmış bir şahsiyet olarak öne çıkmıştır.

Küçük yaşlarda şiir ve mûsikîye olan yeteneği fark edilmiş, gençliğinde Enderun'a alınarak burada nitelikli bir eğitim almıştır. Ayrıca Farsça ve Arapça öğrenmiştir.

Nâzım, genç yaşlarda Mevlevî tarikatına intisap etmiş ve daha önce kullandığı Hâlim mahlasını, hocası Neşâtî Dede'nin verdiği Nazım mahlasıyla değiştirmiştir. Nefîrî Ahmed Çelebî ve Hâfız Post gibi önemli isimlerden mûsikî dersleri almış, edebiyat alanında ise Arzî Dede, Neşâtî Dede ve Nâilî gibi şairlerden etkilenmiştir.

Edebiyat tarihinde en çok şiir kaleme alan şairlerden biri olarak bilinir. Yaklaşık 100 adet na't yazdığı bilinmektedir. Elimizdeki tek eseri, *Dîvân-ı Belâgat* unvân-ı Nâzım adlı divanıdır. Bu eser, beş farklı divanın bir araya getirilmesiyle oluşturulmuştur. Divanın iki cildi neredeyse tamamen na't türündeki şiirlerden meydana gelmektedir.

Yılmaz Öztuna'nın aktardığına göre bu divanda 56 kaside, 120 rubâî, 4 terkîbbend, 4 müseddes, 226 kıta ve yaklaşık 35 adet tarih manzumesi yer almaktadır. Şiirlerin çoğunluğu gazel ve na't türündedir. Ayrıca divanda birkaç şarkı, beste ve murabba da yer almaktadır. Nâzım, murabbâ formunu türkû formundan esinlenerek şarkı biçimine dönüştüren öncülerden biridir.

Dinî edebiyatın çeşitli türlerinde de eserler kaleme almıştır. Özellikle Muharremiyye ve Mi'râciyye gibi türlerde şiirleri bulunmaktadır. Ramazâniyyesi, bu türün en dikkat çekici ve tanınmış örneklerinden biridir.

Esad Efendi, *Atrabü'l-âsâr* adlı eserinde, Nâzım'ın 500'ü aşkın mûsikî eseri bestelediğini belirtmektedir. Bu eserlerin büyük bir kısmı beste ve semâî formundadır. Özellikle bu eserlerin çoğunun beyâtî makamında bestelenmiş olması, onun bu makama özel bir ilgi duyduğunu göstermektedir.

500'den fazla beste ve semâî bestecisi olmasına rağmen eserlerinden sadece 14 tanesi günümüze ulaşabilmiştir: 1. Hüseyinî Na't, 2. Beyâtî Ağır Çenber I. Beste, 3. Beyâtî II. Çenber Beste, 4. Beyâtî III. Sakıyl Beste, 5. Beyâtî IV. Nim Devir Beste, 6. Beyâtî V. Hafif Beste, 7. Beyâtî Nakış Ağır Aksak Semâî, 8. Acem Muhammes Beste, 9. Arazbar Muhammes Beste, 10. Buselik Zencîr Beste, 11. Muhayyer Zencîr Beste, 12. Neva Aksak Semâî, 14. Hisar Nakış Yürük Semâî (Şimşek, 2007) (Mustafa İsmet Uzun, 2006) (Öztuna Y. , 2006).

2.6. Nâyî Osman Dede

Nayî Osman Dede (ö. 1729), 18. yüzyılda yaşamış bir musikişinas, hattat ve şairdir. Aynı zamanda dönemin en güçlü neyzeni olarak kabul edilmiş ve kendisine Kutbü'n-Nayî lakabı verilmiştir. Ta'lik hattı, Farsça, edebiyat, musiki ve ney eğitimine Gavsî

Ahmed Dede'nin yanında başlamıştır. Hat sanatını ise Nefeszâde Seyyid İsmail Efendi'den öğrenmiştir. On sekiz yıl boyunca Galata Mevlevîhânesi'nde, şeyhi Gavsî Dede'nin yanında neyzenbaşı olarak görev yapmış, ardından otuz üç yıl boyunca aynı dergâhta şeyhlik makamında bulunmuştur (Erguner, 2007).

Bu dönem, yaklaşık olarak Lâle Devri'ne denk gelmektedir. Osman Dede'nin eserleri arasında *Rabt-ı Tâbirât-ı Mûsikî* adlı bir musiki nazariyatı kitabı bulunmaktadır (Kılıç, 2013). Farsça manzum olarak kaleme alınan ve 276 beyitten oluşan bu eser, Osman Dede'nin kendi icat ettiği bir notasyon sistemini içermekteydi; ancak ne yazık ki günümüze ulaşmamıştır. Bunun yanı sıra, onun en önemli eserlerinden biri de *Mî'râciye* adlı dinî musiki başyapıtıdır (Güven, 2024).

2.7. Ahmet Vefki Efendi

Ahmet Vefkî Efendi (ö. 1748) (Kılıç, 2013), İstanbul'da doğmuş bir mutasavvıf, hattat, zâkîr, bestekâr ve şairdir. Dinî mûsikînin önemli bestecilerinden biri olarak kabul edilir. Drağman Tekkesi'nin şeyhi olması nedeniyle, Drağman Zâkîri veya Drağman Müezzini olarak tanınmıştır. Şiirlerini Derviş Ahmet ve Vefkî mahlaslarıyla kaleme almıştır.

Ayrıca, Halvetî Tekkesi şeyhi şair İsâ Mahvî Efendi ve Derviş Ali Şirygânî gibi önemli şahsiyetlerle yakın ilişkiler kurmuş; bu isimlerden ilmî ve tasavvufî anlamda istifade etmiştir (Özcan, 1989).

2.8. Ebûbekir Ağa

Ebûbekir Ağa, Lâle Devri'nin en önemli hânende ve bestekârlarından biridir (ö. 1759). Doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte, İstanbul'un Eyüp Sultan semtinde dünyaya geldiği kaydedilmiştir. Bu sebeple, Eyyûbî mahlasını kullanmıştır. Mûsikî alanında son derece yetenekli olup, güçlü bir sese sahiptir. Eğitimine meşk sistemiyle başlamış, ardından Enderun'da mûsikî dersleri vermiştir.

Eserlerinde genellikle Bekir Çavuş veya Eyyûbî Bekir Ağa adlarıyla tanınmaktadır. Yüzden fazla şarkı bestelemiştir; ancak bunlardan yalnızca 42'si günümüze ulaşabilmiştir. En tanınmış eseri mahur makamında, derbeyn usulünde bestelenmiş olan, "Bir âfet-i meh-peykere nüktelerim var" mısraıyla başlayan şarkıdır (Özcan, 1994).

2.9. Tanbûri Mustafa Çavuş

“*Tanbûrı Mustafa Çavuş, Klasik Türk Müziği ve Halk Müziği, şiirini çok iyi bilen ve bu iki türü sentezleyerek kaynaştıran ve meydana getirdiği şarkı formundaki eserleriyle adeta yeni bir dönem başlatan bir musikişinastır*” (Gidiş, 2012).

Türk mûsikîsi kaynaklarında, İstanbul’da doğduğu belirtilmektedir. Kendisi şarkıcı, şair ve tanbur sanatçısı olup, Enderun’da eğitim almıştır. Ayrıca birçok besteciye mûsikî eğitimi verdiği bilinmektedir. Bu bilgilerden hareketle, Lâle Devri’nde yaşamış olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim 1733 tarihli bir güfte mecmuasında Tanbûrî Mustafa Çavuş’un adına rastlanmaktadır (Öztuna Y. , 1974).

“Güftelerin çoğunda Tanburî mahlası kullanması O’nun tanbur icracısı olduğunu gösteriyor. Güftelerinde Tanburî mahlası ve etkili şarkılar bestelemiş olması, Mustafa Çavuş’un saziyla bütünlenmiş olduğunu ve icrasının da faaliyetlerinden biri olduğu gösteriyor. Halkın kendisi “AŞIK” unvanı vermesini bir nedeni de tanbur icracısı olmasındadır” (Gidiş, 2012).

2.10. Şeyhülislam Es ’ad Efendi

Şeyhülislâm Es’ad Efendi (ö. 1753), 18. yüzyılın önemli bestekâr, şair, musikişinas, siyasetçi ve âlimlerinden biridir. Onun en dikkat çekici yönlerinden biri, kendi dönemindeki müzisyenlerin ilk biyografisini yazmış olmasıdır. *Atrabü’l-âsâr fî tezkireti urefâi’l-edvâr* adlı eseri, *Tezkire-i Mûsikîşinâsân* veya *Tezkire-i Hânendegân* olarak da adlandırılmıştır.

Bu eserin, Es’ad Efendi’nin önsözdeki açık beyanına göre, Sadrazam Nevşehirli Damat İbrahim Paşa’ya “arz ve ihdâ” edildiği bilinmektedir (Bahar, 2010, s. 27).

Es’ad Efendi, *Atrabü’l-Âsâr fî Tezkireti Urefâi’l-Edvâr*’ı Lâle Devri’nin son yıllarında kaleme almış; eserin yazımı en erken 1728’de başlamış ve en geç 1730 yılında tamamlanmıştır (Bahar, 2010, s. 28).

Bu eser, Osmanlı dönemindeki mûsikî alanında kaleme alınmış ilk ve tek biyografi koleksiyonu niteliğindedir. Söz konusu tezkire, 17. ve 18. yüzyılların en önemli kaynaklarından biri olmuştur. Diğer eserleri arasında Farsça, Türkçe ve Arapça şiirlerin yer aldığı Dîvân’ı ile yine bu üç dilde hazırlanmış bir sözlük olan *Lehçetü’l-Lügat* bulunmaktadır (Bahar, 2010).

2.11. Tab'i Mustafa Efendi

Tab'î Mustafa Efendi (ö. 1770), İstanbul'da doğmuştur. Lâle Devri'nin en genç ve en meşhur bestekârlarından biridir. Bestekâr, şair, şarkıcı ve sazende olarak I. Mahmud'un saltanatı döneminde şöhretinin zirvesine ulaşmıştır. Bazı şiirlerinde Tab'î mahlasını kullanmıştır (Öztuna Y. , 1974).

2.12. Abdürrahim Dede Efendi

İstanbul'da, Lâle Devri'nin sonrasında doğmuştur (ö. 1800). Bestekâr, kudümzenbaşı ve şairdir. Genç yaşta görme yetisini kaybetmesine rağmen müzik yolunda ilerlemiş ve önemli başarılar elde etmiştir. Musiki ve tarikat adabını Mevlevihâne'de öğrenmeye başlamıştır. Hem dinî hem de din dışı eserler bestelemiştir.

Tezkirelere göre, aynı zamanda bir şair ve ediptir; şiirleri bir Dîvân'da toplanmıştır. Kullandığı mahlaslar Şeydâ Dede, Şeydâ Derviş ve Şeydâ Hâfız olarak bilinmektedir. Eserleri arasında, Sultan III. Selim'in dikkatini çeken "*Âyin-i Irakî*" yer almaktadır. Ayrıca neyzen olarak Üsküdar ve Yenikapı Mevlevîhânelerinde hizmet vermiştir.

Kaynaklara göre, eserlerinin çoğu güfte mecmualarında yer almakta, ancak yalnızca bir Mevlevî âyini, bir saz eseri ve on sözlü eseri günümüze ulaşabilmiştir (Özcan, 1988).

2.13. Ali Nutkî Dede

Ali Nutkî Dede (ö. 1804), İstanbul'da doğmuştur. Mevlevî şeyhi, şair ve bestekâr olarak tanınan önemli bir şahsiyettir. Osman Dede'nin torunu olup, müzik alanında yetkin bir isimdir. Sanatsal faaliyetleri arasında Yenikapı Mevlevîhânesi'nde şeyhlik yapması ve Hammâmîzâde İsmâil Dede'nin hocalarından biri olması yer almaktadır.

Musiki ve edebiyat alanlarında faaliyet göstermiştir. Ayrıca *Defter-i Dervîşân* adlı eseri yazmaya başlamış, ancak tamamlayamamıştır. Bu eser, kardeşi Abdülbâkî Nâsır Dede tarafından tamamlanmış olup Mevlevîhânelerdeki dervişleri konu almaktadır (Özcan, 1989).

1.14. Osman Nevres

Sakız Adası'nda dünyaya gelmiştir (ö.1876). Rum asıllı bir divan şairidir. Henüz çocukken Süleyman Efendi tarafından himaye edilmiş, ardından bir paşaya adanarak eğitimini tamamlamıştır. Nesrinde Âkif ve Mustafa Reşid Paşa'nın, nazmında ise *Ali*

Rıza Paşa'nın etkisi hissedilmektedir. İlk uzun şiiri olan bir kasideyi de Ali Rıza Paşa'ya ithafen kaleme almıştır. Şiirlerinde biçim ve içerik açısından yenilikler görülür; örneğin, gazel formunda kasideler yazmış ya da bir gazelini 27 metre uzunluğunda okunacak şekilde kaleme almıştır.

Edebiyat ve şiiri Süleyman Senih, Sırrı Paşa ve Nasûhîzâde'den öğrenmiştir. Arapça ve Farsça dillerinde oldukça yetenekli olup, bazı kaynaklar Arapça şiirlerini Türkçe şiirlerinden daha başarılı bulmaktadır. Şiirlerinde zamanının genel eğilimlerinin aksine vatanseverlik temalarına da yer vermiştir.

Eserler: 1) *Dîvân*: Eser iki kez yayımlanmıştır. İlk bölüm, Farsça, Arapça ve Türkçe rubai biçiminde yazılmış bir dua ile başlamakta; ardından sırasıyla 405 gazel, 2 na't, 1 mersiye, 12 kaside, 16 terciibent, 28 tarih, 1 kıta, 2 tahmis, 2 muhammes ve 7 şarkı (ikisi müstezat şeklinde) yer almaktadır. Ayrıca Abdülkerim Nâdir Paşa ve diğer devlet büyüklerine yazılmış bir mektup da bu bölümde bulunmaktadır. Bu bölümü, "*Eş'âr-ı Mütferrika*" başlığı altında toplanan 25 kaside izlemektedir. Sonrasında rubailer ve beyitler gelir. Eserin ikinci bölümünde, "*Âsâr-ı Farsî*" başlığıyla sunulan Farsça bir divançe yer almaktadır. Bu bölümde 3 kaside, 139 gazel ve rubai ile "*Muhtıra-i Nazm*" başlığı altında şairin kendisi hakkında yazdığı bir şiir yer alır. Eser, Ziyâ Paşa ile Ezherîzâde Seyyid Muhammed Sâid Efendi arasında geçen hayalî bir konuşmayla sona ermektedir. 2) *Eser-i Nâdir Mecmûâtü't-Tarab alâ Lisâni'l-Edeb*: Abdülkerim Nâdir Paşa için yazılmış bu eser, birkaç gazelden oluşmaktadır. Paşa'nın şaire verdiği cevaplar ve Ali Rıza Paşa'nın bazı şiirleri de eserde yer alır. Şair, bu eserde hayatındaki bazı olayları uzun ve mizahi bir üslupla anlatmıştır. 3) *Destâr-ı Hayat*: Altı hikâyeden oluşan bir mesnevidir. 4) *Mersiye*: 115 beyitten oluşan ve *Muhteşem-i Kâşânî*'nin mersiyesinden esinlenerek yazılmış bir manzumedir (Coşkun, 2007).

2.15. Derviş Himmetzâde (ABDÎ, Himmet-zâde)

Şair, musikişinas, vâiz ve mutasavvîf (ö. 1710). Asıl adı Şeyh Efendi olup, eserlerinde Himmetzâde mahlasını kullanmıştır. İstanbul'da doğmuş ve öğrenimini yine bu şehirde tamamlamıştır. Hadis ve tefsir alanlarında bilgi sahibi olduğu bilinmektedir. Babası gibi Bayramiyye tarikatına intisap etmiş ve tasavvufî düşüncelerini şiirleri aracılığıyla ifade etmiştir. Bu şiirlerini bir *Dîvân*'da toplamıştır. Şairin ayrıca, lugazlardan oluşan *Dîvân-ı Lugaz* adlı bir risalesi de bulunmaktadır. Hat ve musiki alanlarında da eserler vermiş; özellikle *sülûs* ve *nesih* hatlarında maharet göstermiş ve bu sahalarda hocalık yapmıştır. Dinî içerikli eserlerine ait bazı güftelerin, güfte mecmualarında el yazması nüshalar hâlinde yer aldığı tespit edilmiştir; ancak bu nüshaların günümüze ulaşmadığı anlaşılmaktadır (Özcan, 1988).

2.16. Mehmet Efendi (Tesbihçi-zâde)

Klasik Türk musikisinin bestekârlarından biridir (ö. 1750 civarı). Hayatı ve vefat tarihi hakkında yeterli bilgi bulunmamaktadır. Günümüze ulaşan eserleri arasında Hüzûm-ı Cedîd Çenber Beste ve Kürdî Hafîf Beste yer almaktadır (Öztuna Y. , 2006).

2.17. Hâfız Kömür Efendi

Türk bestekârı ve hanendesi olan Hâfız Kömür, İstanbul'da doğmuş, yaşamış ve yine bu şehirde vefat etmiştir (ö. 1680?). Hayatı hakkında kaynaklarda yeterli bilgi bulunmamaktadır. IV. Mehmed döneminde yaşadığı bilinmektedir. *Mevlevî* tarikatına intisap etmiş ve dönemin önemli musikişinaslarından Koca Osman ile diğer hocalardan eğitim alarak yetişmiştir. Hâfız Kömür, yalnızca hanendeliği ve bestekârlığıyla değil, nazariyat alanındaki bilgisiyle de dikkat çekmiştir. Her mecliste nüktedan kişiliğiyle tanınan Hâfız Kömür, zarif sohbetleriyle çevresindekilerin takdirini kazanmıştır. Ebûîshakzâde Es'ad Efendi, onun 30'dan fazla dinî ve din dışı eseri olduğunu kaydeder. Ancak Hâfız Kömür, özellikle din dışı musiki formlarındaki eserleriyle tanınmıştır. Üslubu parlak ve etkileyicidir. El yazması güfte mecmualarında birçok eserine rastlanmakla birlikte, günümüze sadece üç eseri beste ve semâî formlarında ulaşabilmiştir: Nihâvend-i Kebîr Muhammes Beste, Nihâvend-i Kebîr Nakış Aksak Semâî ve Hüseyinî Nakış Aksak Semâî (Özcan, 1997) (Öztuna Y. , 2006).

2.18. Rif'at Süleyman Efendi

Asıl adı Süleyman, mahlası ise Rifat'tır (ö. 1720?). İstanbul'un Üsküdar semtinde dünyaya gelmiştir. Üsküdarlı lakabıyla da tanınır. Vefat tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte, 1726 yılından sonra hayatta olduğu anlaşılmaktadır. III. Ahmed devrinde yaşamış bir bestekârdır. Güzel bir sese sahip olduğu, henüz 17 yaşındayken Kur'ân'ı hıfzettiği bilinmektedir.

Dinî ilimlerde de kendini yetiştirerek kadılık makamına kadar yükselmiş, bu sebeple Molla ve Kadı unvanlarıyla da anılmıştır. Her ne kadar bazı dinî eserler bestelemişse de, din dışı eserleriyle daha çok tanınmıştır. Es'ad Efendi'ye göre, 20 kadar beste, semâî ve şarkı formunda eser bestelemiştir. Rifat Süleyman Efendi'nin bazı bestelerinin sözleri de kendisine aittir. Günümüze 11 bestesi ulaşmıştır. Bunların altısı beste, diğerleri ise semâî formundadır (Dia, 2008) (Öztuna Y. , 2006).

2.19. Mehmed Efendi, Küçük Müezzin

İstanbul'da doğmuş bir hanende ve Türk musikisi bestekâridir (ö. 1717). Küçük yaşta saraya alınmış ve Enderun'da hem iyi bir eğitim görmüş hem de musiki öğrenmiştir. Güzel sesi sayesinde Enderun-ı Hümâyün müezzinleri arasında görev yapmış, ardından da Küme Fasılları'nın hanendeleri arasına katılmıştır. Yılmaz Öztuna'nın aktardığına göre, padişahın özel müezzinlerinden biri olmuştur. Çağdaşı olan şair Mustafa Sâmî Efendi, vefatını sanatkârâne bir dille dile getirmiştir.

Nazariyat bilgisi çok güçlü olmasa da iyi bir bestekâr ve güzel sesli bir hanende olarak tanınmıştır. Hem dinî hem de din dışı eserler bestelemiş, fakat özellikle din dışı eserleriyle daha çok şöhret kazanmıştır. Es'ad Efendi'ye göre 15, Yılmaz Öztuna'ya göre ise yaklaşık 20 güfteli din dışı eser (beste, semâi) bestelemiştir. Günümüze ise yalnızca üç eseri ulaşabilmiştir: 1. Tâhir Haffî Beste, 2. Şehnâz-Büselik Nakış Aksak Semâi ve 3. Tâhir Ağır Aksak Semâi (Özcan, 2003) (Öztuna Y. , 2006).

2.20. Mehmed Efendi, Küçük İmam

İstanbul'da doğmuş ve ömrünü orada geçirmiştir (ö. 1674). Hanende ve Klasik Türk musikisi bestekâridir. Küçük İmam lakabıyla tanınan sanatçı, Eminönü Valide Camii'nde na't-hanlık yaptığı için "Valide Camii'nde Na't-hanlık" unvanıyla da anılmıştır. Musiki nazariyatına dair derin bilgisi nedeniyle kendisine "İmam-ı Fen" lakabı verilmiştir. Eserlerinde az duyulan nağmeleri tercih etmesiyle dikkat çekmiş; güzel sesi ve bestekârlık yeteneğiyle devrinde büyük bir şöhret kazanmıştır.

Yılmaz Öztuna'ya göre her form ve türde 500'den fazla eser bestelemiştir. Atrabü'l-Âsâr'da da bu sayıya yakın bir rakam verilmiş; eserlerin kâr, beste, semâi, şarkı ve ilâhî gibi çeşitli formlarda olduğu belirtilmiştir. El yazması güfte mecmualarında birçok eserine rastlanmakla birlikte, Öztuna yalnızca beş eserinden (kâr, beste ve ilâhî formunda) bahsetmiştir (Özcan, 2003) (Öztuna Y. , 2006).

2.21. Nâzım Mehmed

İstanbul'da doğmuştur (ö. 1704). Dîvân şairi ve hattat olarak tanınır. Asıl adı Mehmed olup, edebiyat ve sanat çevresinde Kara Nâzım adıyla meşhur olmuştur. Bazı kaynaklarda, zahire işleriyle de ilgilendiği için Kirli Nâzım-ı Bî-İntizâm lakabıyla da anıldığı görülmektedir. Son derece yetenekli bir hattat olan Nâzım, Müstakimzâde'nin aktardığına göre sülüs, nesih ve ta'lik yazı türlerini Siyah Ahmed Efendi'den öğrenmiştir.

Hem şiirde hem de hat sanatında gösterdiği ustalıklı devrinin önemli sanatkârları arasında yer almıştır. Onun şiir dîvânı, ta'lik hattıyla yazılmıştır. Farsça ve Arapça'yı şiir yazacak düzeyde bildiği anlaşılmaktadır. Şiirlerinde Nâbî'nin etkisi görülür. Ancak dinî konulara pek yer vermemesi, onun herhangi bir tarikata mensup olmadığını düşündürmektedir. Bugün elimizde bulunan tek eseri, *Mürettep Dîvân*'dır. Bu eserin beş yazma nüshası mevcuttur. Dîvân'da 14 kaside, 188 gazelin 11'i Farsça, 17 tarih manzumesinin biri Farsça, 48 rubâînin 8'i Farsça, 1 müstezâd gazel, 3 müseddes ve 2 tahmîs bulunmaktadır (Aksoy, 2006).

2.22. Nâzım Mustafa Efendi

Dîvân şairi ve bestekârdır. İstanbul'da dünyaya gelmiştir (ö. 1696). Asıl adı Mustafa'dır. Yeniçeri kâtibi Yenibahçeli Ördek İsmail Efendi'nin oğludur. Eğitimi tamamlandıktan sonra babasının kaleminde çalışmaya başlamış, zamanla başhalife makamına kadar yükselmiştir. II. Sultan Mustafa devrinde kısa bir süreliğine Belgrad'a gitmiş ve burada yeniçeri kâtibi olarak görev yapmıştır. Aynı şehirde vefat etmiştir.

Es'ad Efendi, *Atrabû'l-Âsâr* adlı eserinde onun güzel bir sese sahip olduğunu ve birçok eserinin bestelenmiş olduğunu belirtmektedir. Zamanının önemli musikişinaslarından ders alarak musiki bilgisini derinleştirmiştir. En ünlü eseri, hüseyinî makamında ve çenber usûlünde bestelenmiş matla'lı bir murabbaadır.

Şiirlerinden, şair olarak özellikle *Nâbî*'den etkilendiği anlaşılmaktadır. Kaynaklara göre bir mürettep dîvân tertip etmiştir; ancak günümüze ulaşan herhangi bir nüshası bulunmamaktadır (Aksoy, 2006).

2.23. Tâhir Efendi (Halîfe-zâde)

İstanbul'da doğmuş bir şair ve Türk musikisi bestekârdır (ö. 1774). Asıl adı Mehmed, mahlası ise güfte mecmualarında geçtiği şekliyle tâhir'dir. Adı yalnızca üç tezkirede geçtiğinden, hayatına dair bilgiler oldukça sınırlıdır. Hem dinî hem de din dışı sözlü ve saz eserleri bestelenmiştir; ancak özellikle din dışı eserleriyle tanınmıştır. Babası kâtiplik mesleğinde yer aldığı için Halîfezâde lakabıyla anılmıştır. Kendisi de Divân-ı Hümâyûn halifeliği yapmış, III. Osman devrinde şöhrete kavuşmuş ve III. Mustafa döneminde bu şöhretini sürdürmüştür. Hayatının son dönemlerinde divan kâtipliği görevini yürütürken vefat etmiştir.

Tâhir Efendi'nin günümüze ulaşan şiir divanı bulunmamaktadır. Ancak güfte mecmualarında mahlasıyla yer alan şiirlerinden bazılarını rastlanmakta ve bu eserler, onun şairlik yönünü de ortaya koymaktadır. Yılmaz Öztuna'ya göre bestekârın peşrev,

beste, aksak, semâi ve yürük semâi formunda toplam yedi eseri vardır. Hüseyinî ve saba makamındaki ağır semâilerin güfteleri de kendisine aittir (Özcan, 2010) (Öztuna Y. , 2006).

2.24. Hasan Efendî-zâde Âhî Efendi (Üsküdarlı)

Türk bestekârı olan sanatçı, İstanbul'un Kadıköy semtinde doğmuş ve ömrünü burada geçirmiştir (ö. 1690?). Ancak Kadıköy'de yaşamasına rağmen, Üsküdarlı veya Üsküdarî olarak tanınmıştır. Babası Hasan Efendi, ilim ehli bir kişi olup Molla unvanına sahiptir. Musiki eğitimini Mustafa Ağa ve diğer hocalardan almıştır. Yakışıklı olduğu ve güzel bir sese sahip bulunduğu rivayet edilmektedir. Yirmiden fazla eser bestelediği bilinmektedir; ancak bunlardan yalnızca dört tanesi günümüze ulaşabilmiştir: Mahur Durak, Acem Ağır Hafif Beste, Nikrîz Çenber Beste ve Sabâ "Çankurtan" adlı saz semâisi (Öztuna Y. , 2006).

2.25. Receb Çelebi (Taşçı-zâde)

Türk bestekârı ve hanendesidir. Esad Efendi'ye göre İstanbul'da doğmuş ve yine aynı şehirde vefat etmiştir (ö. 1690?). Recep Gömlekçizâde ile çağdaştır. Güzel bir sese sahip olduğu belirtilmektedir. Beste, şarkı ve semâi gibi formlarda 100'den fazla eser bestelemiştir. Ayrıca ırak sakîl ve muhayyer efzâr bestelerinin güftelerini de kendisi yazmıştır. Günümüze yalnızca iki eseri ulaşmıştır: Mâhûr Lenk-Fâhte beste ve Rast Aksak semâi (Öztuna Y. , 2006).

2.26. Receb Çelebi (Gömlekçi-zâde Âb-rîzî Dervîş)

Büyük Türk bestekârlarından biridir. Bunun yanı sıra, güçlü bir hanende olup özellikle nefir çalmasıyla tanınmıştır. İstanbul'da doğmuş olup (ö. 1701?), babası gibi kendisi de gömlekçilikle uğraşmıştır. En iyi musiki hocalarından ders almış, kısa sürede sanatıyla öne çıkmıştır. IV. Mehmed'in huzurunda birçok kez icrada bulunmuş ve bu vesileyle çeşitli ihsanlara mazhar olmuştur. Kaynaklara göre, Saray-ı Hümayun'daki cariyelere musiki dersleri verdiği bilinmektedir. Muhtemelen *Mevlevî* tarikatına mensuptur.

Evliya Çelebi, ona Receb-i Süflî-i Pür-fünûn lakabını vermiş ve Kırım'ın Bahçesaray şehrinde yaşayan Neyzen Dervîş Receb Çelebi adlı bir kişiden bahsetmiştir; bu kişinin söz konusu bestekâr olması muhtemeldir. Eski dönemden kalma mecmualarda adının geçtiği birçok güfteye rastlanmaktadır. Dînî, dîn dışı, sözlü ve saz eserleri olmak üzere toplamda 1000'i aşkın beste, şarkı, semâi ve ilâhî formunda eser bestelediği

kaydedilmiştir. Ancak günümüze yalnızca sekiz eseri ulaşmıştır. Bunlardan en bilinenlerden biri, uşşâk makamındaki semâisidir: 1. Devr-i Kebîr Acem-Aşîrân Peşrevi, 2. Beyâtî Çenber I. Beste, 3. Beyâtî Nîm Devir II. Beste, 4. Saba Aksak Semâi, 5. Saba Yürük Semâi, 6. Çargâh Devr-i Hindi, 7. Bûselik Aksak Semâi, 8. Uşşak Nakış Yürük Semâi (Öztuna Y. , 2006).

2.27. Sâib-i Tebrîzî

Farsça şiirler yazmış olan bu Azerî şairin, Tebriz'de ya da İsfahan'da doğmuş olabileceği söylenmektedir (ö. 1676?). Babası Mirza Abdurrahim, Tebriz'in tanınmış tüccarları arasındaydı. Sâib, eğitimini İsfahan'da tamamlamış; bununla birlikte, Osmanlı coğrafyasındaki bazı şehirleri de ziyaret etmiştir. Kabil'de, Newab Zafer Han ismiyle bilinen Mirza Ahsenullah tarafından takdirle karşılanmış ve onu öven kasideler yazmıştır. Safevî hükümdarı II. Abbas'ın (1642–1667) himayesine girerek sarayda önemli bir konum elde etmiş ve melikûş-şuarâ unvanına layık görülmüştür (Parviz Natel Khanleri, 1995).

Her ne kadar Türk asıllı bir şair olsa da Sâib, Fars edebiyatında yenilikçi bir üslup geliştirerek Hint tarzı (*sebk-i Hindî*) akımının önde gelen temsilcilerinden biri olmuştur. Eserleriyle İran, Hindistan, Azerbaycan ve Orta Asya'daki pek çok şair üzerinde güçlü ve kalıcı etkiler bırakmıştır.

Sâib-i Tebrîzî, çok sayıda eser kaleme almış, üretken bir şairdir. En önemli eseri, binlerce gazelden oluşan Farsça Dîvân'ıdır. Bu gazellerde aşk, tasavvuf ve hikmet gibi temalar öne çıkar. En hacimli eserlerinden biri olan Kande-harnâme, II. Abbas'ın Kande-har Seferi'ni anlatan uzun bir mesnevîdir. Mahmûd u Ayâz adlı eseri, Sultan Mahmud ile nedimi Ayaz'ın ilişkisini konu alır.

Ayrıca, kendi şiirlerinden ve yaklaşık 800 şairin beyitlerinden seçmeler içeren Beyâz, güzellik ve aşk temalı Mir'âtü'l-Cemâl, şarap meclislerini konu alan Meyhâne, gazel matla'larını toplayan Vâcibü'l-Hıfz ve kadın süs eşyaları üzerine yazdığı Ârâyîş-i Nigâr adlı tematik eserleri de bulunmaktadır. Bu eserler, Sâib'in hayal gücünü, dil ustalığını ve sebk-i Hindî tarzındaki başarısını yansıtan önemli kaynaklardır (Sadıkoğlu, 2008).

2.28. Hâfız-ı Şîrâzî

Hâfız-ı Şîrâzî, Şîraz'da dünyaya gelmiştir (ö. 1390?). Büyük şöhretine rağmen hayatına dair ayrıntılı bilgiler oldukça sınırlıdır. Hâce unvanını kullanması ve iyi bir öğrenim görmüş olması, onun seçkin bir aileye mensup olduğunu düşündürmektedir. Öğrenimi sırasında *Kur'ân-ı Kerîm*'i ezberlediği için Hâfız lakabını almıştır.

Şiirlerinden, dinî ilimler, Arap edebiyatı, musiki ve diğer güzel sanatlar alanlarında derin bilgiye sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Her ne kadar kaside, rubâî ve kıt'a gibi nazım türlerinde de eserler vermişse de, asıl ününü gazelleriyle kazanmıştır. Ondan önce gelen bütün büyük gazel şairlerinin üslup ve meziyetlerini kendi şiirinde bir araya getirmesi sebebiyle, Hâfız'ın gazelleri, Fars edebiyatında bu türün en yetkin örnekleri arasında kabul edilir. Aynı dönemin şairlerinden Selman-ı Sâvecî, Hâfız'ın şiir anlayışını sürdüren önemli bir isim olarak öne çıkar. Öte yandan Hâfız'ın gazellerinde Ömer Hayyâm'ın etkisi de görülmektedir. Bunun dışında Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Sâdî-i Şîrâzî ve Kemâleddîn-i İsfahânî gibi büyük şairlerden ilham almış; onların şiirlerine nazireler yazmış ya da beyitlerini tazmin etmiştir.

Hâfız'a, bilinmeyen âlemlerin sırlarını dile getirdiğine inanıldığından ötürü Lisânü'l-gayb (Gaybın Dili) ve Tercümânü'l-esrâr (Sırların Tercümanı) gibi lakaplar verilmiştir. Şiirlerine atfedilen bu derin anlam nedeniyle divanı aynı zamanda bir fal kitabı olarak da kullanılmıştır. Fal baktırmak isteyen kişi, Hâfız'ın divanını eline alıp, şu sözleri söyleyerek bir sayfa açar: "Ey Hâfız-ı Şîrâzî Ber mâ nazar endâz! Men tâlib-i yek fâlem, tü kâşif-i her râzî." (Ey Şîrazlı Hâfız! Bize nazar et! Ben bir sır arıyorum, sen ise bütün sırları açığa çıkaransın.) Daha sonra açılan sayfada yer alan gazel, kişinin falı olarak yorumlanır (Yazıcı, 1997).

Görünüşte sade ve kolay gibi duran, ancak derin anlam katmanları barındıran şiirleri sebebiyle, Hâfız'ın gazelleri üzerine daha ilk dönemlerden itibaren pek çok *şerh* yazılmıştır. Onun hayatı, şiirleri ve Dîvân'ı üzerine yapılan akademik çalışmalar günümüze kadar büyük bir yekûn oluşturmuştur. Bu alandaki önemli örneklerden biri, Abdolali Dastgheib'in yazdığı *Hâfez-Şenâsî (Hâfız'ı Tanımak)* adlı eserdir. Dastgheib'e göre, Hâfız'ın Dîvân'ı iki zıt kişiliği içermektedir: Bazen Hayyâm'a, bazen de Mevlânâ'ya benzer. Ayrıca Dastgheib, Hâfız'ın şiirlerinde belirsizlik (muğlaklık) olmadığını; aksine, dilin zenginliğini artırmak için çok anlamlılık (tevriye) yöntemine başvurduğunu savunur (Dastgheib, 1998).

2.29. Hâfız Post

Hâfız Post, 17. yüzyılda İstanbul'da doğmuş, burada yaşamış ve sanatını icra etmiştir. Asıl adı Mehmed'dir; Kur'ân'ı ezberlemesiyle "Hâfız", vücudunun kılıklı olması ya da sürekli post taşımaktan dolayı "Post" lakabını almıştır. Küçük yaşlarda dinî eğitim alarak hafız olmuş, edebiyat ve dil eğitimini ünlü Dîvân şairi Nâilî'den almış, Arapça ve Farsça öğrenmiştir. (Özcan, 1997) Mûsikî eğitimine genç yaşta başlamış, tanbur

çalmayı öğrenmiş ve kısa sürede devrinin önemli bestekârları arasına girmiştir. Kasımpaşalı Koca Osman, Tophâneli Mahmud Efendi ve Çömlekçizâde Receb gibi dönemin önde gelen isimlerinden mûsikî ve hat sanatında eğitim almış, Mahmud Efendi'den ta'lik, sülûs ve nesih yazı türlerinde icazet alarak hattatlıkta da ün kazanmıştır. (Söylemez, 2016) Sarayda görev almış, Divân-ı Hümâyûn hâcegânı arasında yer almış, daha sonra kâğıt emniyeti yapmıştır. Beste, semai, ilahi, tevşih gibi birçok formda 1000'in üzerinde eser verdiği belirtilse de günümüze sadece 17'si ulaşmıştır. Güfte seçimindeki titizliği, edebiyat bilgisi ve tasavvuf kültürüne hâkimiyeti eserlerine yansımıştır. Halvetiyye tarikatına yakınlığı, ilahilerinde özellikle Niyâzî-i Mısırî gibi mutasavvıf şairlerin güftelerini tercih etmesinden anlaşılar. Eserlerinden bazıları klasik Türk müziğinin önemli örnekleri sayılırken, "Biz âlûde-i sāgar-ı bâdeyiz" ve "Vakt-i seherde açıla perde" gibi besteleriyle tanınır. "Mecmûa-yı Güfte" adlı eseri, el yazısıyla kaleme alınmış, günümüzde Topkapı Sarayı'nda ve Halil Edhem Arda'nın koleksiyonunda muhafaza edilmektedir. Mustafa İtrî Efendi ve Ali Şîrûganî gibi isimlerin onun talebesi olduğu kabul edilir. Sanatı ve eğitimiyle döneminin önde gelen sanatçıları arasında yer alan Hâfız Post, 1694 civarında vefat etmiştir. (Özcan, 1997)

2.30. Hâkânî-ı Şîrvânî

Hâkânî Gencevî, Gence'de dünyaya gelmiştir (ö. 1199). Bütün tezkirelerde asıl adı İbrâhîm olarak geçer. Eğitimine ailesinin desteğiyle başlayan Hâkânî'ye, amcası Arapça öğretmiş ve onu Arap edebiyatının önde gelen eserleriyle tanıştırmıştır. Şiirlerinden ve diline yansıyan kültürel derinlikten, döneminin geçerli ilimlerine vakıf olduğu anlaşılmaktadır. Öğrenim yıllarında Hakâikî mahlasıyla gazeller ve na'tler yazmaya başlayan şair, Hz. Peygamber'in şairi Hassân b. Sâbit'e benzetilmiş ve bu sebeple amcası tarafından kendisine Hassânü'l-Acem unvanı verilmiştir.

Dönemin önde gelen şairlerinden Ebû'l-Alâ-yı Gencevî (Şîrvânî), Hâkânî'yi öğrencileri arasına almış, hatta onu kızıyla evlendirmiştir. Aynı dönemde, Şirvanşahlar'dan Ebû'l-Muzaffer Hakan-ı Ekber, Hâkânî'ye Melikü's-şuarâ ve Nedîmü's-şuarâ unvanlarını vermiş, ayrıca onun Hâkânî mahlasını kullanmasına da izin vermiştir. Hâkânî, İran şiirinde özellikle şekil bakımından dikkate değer yenilikler getirmiştir. Şiirlerinde çoğunlukla kısa vezinleri tercih etmiş; klasik kaside formuna yeni bir soluk kazandırmıştır. Özellikle kaside niteliği taşıyan terkib-i bendlerinde matla' yenileme uygulamasıyla özgün bir tarz geliştirmiş; beyit sayısını artırarak bu türün anlatım gücünü zenginleştirmiştir.

Hâkânî Şîrvânî'nin en önemli eserlerinden biri, *Tuhfetü'l-İrakeyn* adlı mesnevisidir. Bu eser, Fars edebiyatındaki ilk manzum seyahatname olma özelliğini taşır ve Hâkânî'nin

Irak-ı Acem, Irak-ı Arab, Mekke ve Şam'a yaptığı yolculuğu konu alır. En kapsamlı eseri ise yaklaşık 17.500 beyitten oluşan dîvân'ıdır. Bu dîvânda kaside, gazel, rubâî, kıta ve terkiib-i bend gibi nazım şekilleri yer almaktadır. Şiirlerinde döneminin ilimlerine sıkça telmihte bulunur; dolayısıyla eserleri derin bilgi gerektirir. Dîvânı üzerine çok sayıda *şerh* yazılmış ve farklı dönemlerde seçmeler yayımlanmıştır. Bazı önemli *kasideleri* (örneğin Medâin harabeleri veya Bizans prensi Andronikos Komnenos için yazdıkları) farklı dillere çevrilmiştir. Ayrıca, Hâkânî'nin edebî üsluba sahip çok sayıda mektubu vardır. Bu mektuplar sonradan toplanarak müstakil eserler hâlinde yayımlanmıştır (Yazıcı, 1997).

2.31. Abdülkâdir-i Merâgî

Abdülkadir Merâgî, Merâga'da doğmuş ve bu şehre nispetle Merâgî lakabıyla tanınmıştır (ö. 1435). Kendi ifadesine göre babası, dönemin önde gelen musikişinaslarından Gıyâseddin (veya Cemâleddîn) Gâybî'dir. Müzik eğitime küçük yaşta başlamış, dönemin ilimlerine vakıf olmuş ve özellikle Arapça, Farsça ve Türkçe şiirler kaleme almıştır. Türkçe şiirlerinden yalnızca on kadarı günümüze ulaşabilmiştir. Aynı zamanda güzel sesli bir okuyucu (hanende) olan Merâgî, Abdülkadir-i Güyende adıyla da tanınan bir hafızdır.

Musiki alanındaki parlak kariyeri Bağdat'ta, dönemin hükümdarlarının himayesinde şekillenmiştir. Burada yaklaşık yirmi yıl boyunca bir hükümdarın yakın çevresinde bulunmuş; bu süreçte Nevbet-i Müretteb adlı önemli bir besteyi meydana getirmiştir. "Devri-şâhî" adını verdiği otuz zamanlı bir usulü de yine bu dönemde geliştirmiştir. Timur'un veliahtı Gıyâseddin Muhammed Mirza'nın nedimi olmuş ve onun isteğiyle iki yüz zamanlı devri mi'eteyn adlı karmaşık usulü tertip etmiştir.

Merâgî yalnızca bir bestekâr değil; aynı zamanda ud başta olmak üzere birçok sazı çalmakta usta bir icracı ve önemli bir müzik nazariyatçısıdır. Saz-ı kasât-ı çînî, saz-ı elvah ve saz-ı murassa-ı Gâybî gibi yeni çalgılar icat etmiş; bazı eski sazları da geliştirerek yeniden musiki dünyasına kazandırmıştır.

Yazma güfte mecmualarında Merâgî'ye atfedilen çok sayıda beste yer almaktadır; ancak bunlardan yalnızca otuz kadarı nota hâlinde günümüze ulaşabilmiştir. Bu eserlerin aktarım yoluyla günümüze ulaşmış olması, tamamının ona ait olup olmadığını kesin olarak belirlemeyi güçleştirmektedir.

Merâgî'nin, notalı bestelerini içerdiğini belirttiği Kenzü'l-Elhân adlı eseri uzun süre kayıptı. Son dönemde Murat Bardakçı, Tahran'da bu isimle anılan bir eser tespit

ettiğini belirtmiş; ancak içeriği hakkında ayrıntılı inceleme yapma imkânı bulamadığı için, bu eserin gerçekten *Kenzü'l-Elhân* olup olmadığı henüz kesinlik kazanmamıştır.

Hayatı ve sanatına dair bilgiler sınırlı ve dağınık kaynaklara dayandığı için, Merâgî hakkında geçmişte yapılan bazı yorumlar eksik ya da hatalı olmuştur. Şerafeddin Ali Yezdî, Devletşah-ı Semerkandî, Gıyâseddin Muhammed, Handmîr gibi müelliflerin verdikleri bilgiler yetersiz kalmış; bu durum Rauf Yekta, M. Ali Terbiyet ve H.G. Farmer gibi araştırmacıları zaman zaman yanlış değerlendirmelere yöneltmiştir. Ancak yeni kaynakların ortaya çıkması, Merâgî'nin hayatı ve müziği hakkında daha sağlıklı bilgilere ulaşılmasını mümkün kılacaktır.

Abdülkadir Merâgî, 15. yüzyılın en önemli müzik teorisyenlerinden ve bestekârlarındandır. Farsça yazdığı başlıca eserleri olan *Câmi'u'l-Elhân* (1405) ve *Makâsıdü'l-Elhân* (1418), müzik teorisi üzerine temel kaynaklardır. Ayrıca kendi bestelerini içeren *Elhân* adlı bir eserinden söz edilmektedir; ancak bu eserin herhangi bir nüshası günümüze ulaşmamıştır. Diğer eserleri arasında müzik teorisi risaleleri ve şerhler yer almaktadır. Bunlardan biri Türkçe olup Leiden Kütüphanesi'nde muhafaza edilmektedir. Merâgî'nin eserleri, döneminin müziğine sistematik katkılar sunmuş ve sonraki kuşaklar üzerinde derin bir etki bırakmıştır (Özcan, 242-244).

2.32. Vahşî-i Bâfkî

Vahşî-i Bâfkî, Yezd ile Kirman arasında yer alan Bâfk kasabasında dünyaya gelmiştir (ö. 1583). Bu nedenle şiirlerinde zaman zaman Yezdî ve Kirmânî nisbeleriyle de anılmıştır. Vahşî mahlasını neden seçtiğine dair kaynaklarda açık bir bilgi yer almaz. Gençlik yıllarını doğduğu kasabada geçiren Vahşî, bu dönemde Murâdî-i Bâfkî mahlasını kullanan ve âlim biri olduğu anlaşılan ağabeyi ile, dönemin tanınmış şairlerinden Şerafeddin Alî-i Bâfkî'den edebiyat ve çeşitli ilimlere dair dersler alarak eğitimini tamamlamıştır.

Yezd ve Kaşan şehirlerinde medreselerde müderrislik ve idarecilik görevlerinde bulunmuştur. Klasik nazım şekilleriyle kaleme aldığı lirik şiirlerinin yanı sıra, Safevî hükümdarı I. Tahmasb'a ve özellikle Yezd, Kirman ve Kaşan'daki yerel yöneticilere övgü şiirleri (methiyeler) yazmıştır.

Gazel, tercîibend ve terkîbibend gibi nazım türlerinde başarılı kabul edilen Vahşî, klasik nazım şekillerinin hemen hepsinde ürün vermiştir. Baba Figanî, Muhteşem-i Kaşânî ve Örfî-i Şîrâzî gibi dönemin önde gelen şairleriyle birlikte, Irak ve Hint üslupları arasında bir geçiş dönemi sayılan Mekteb-i Vukû' akımının öncülerindendir.

Özellikle gazelleriyle sonraki şairleri etkilemiş, kendine özgü lirizmiyle Fars edebiyatında önemli bir yer edinmiştir (Örs, 2012).

Vahşi Bafkî, Hicrî 10. yüzyılın önde gelen şairlerinden biridir. Eserleri ağırlıklı olarak gazel ve mesnevî türünde kaleme alınmış olup, sade dili, samimi duyguları ve aşk temalı içerikleriyle Fars edebiyatında seçkin bir yere sahiptir. Vahşî-i Bâfkî, Hicrî 10. yüzyılın önde gelen şairlerinden biridir. Eserleri ağırlıklı olarak gazel ve mesnevî türünde kaleme alınmış olup, sade dili, samimi duyguları ve aşk temalı içerikleriyle Fars edebiyatında seçkin bir yere sahiptir. Divanının büyük bölümünü oluşturan gazelerde aşk, ayrılık, sevgilinin vefasızlığı, tasavvufî duygular ve dünyevî hayatın eleştirisi gibi temalar ön plandadır. Sâdî ve Hâfız'dan etkilense de, onların şiir diline kıyasla daha sade ve içten bir üsluba sahiptir. Bu yönüyle eserleri hem halk hem de seçkin çevrelerde ilgi görmüştür. İki önemli mesnevîsi de dikkat çeker: 1. Nâzır ve Menzûr: İki genç erkek arasında geçen aşkı konu alır. Konusu tartışmalı olsa da, duygusal derinlik, anlatım gücü ve edebî yapı bakımından başarılı kabul edilir. 2. Ferhâd ile Şîrîn: Nizâmî Gencevî'nin aynı adlı eserinin bir taklidi olarak yazılmaya başlanmış, ancak tamamlanamamıştır. Eserin eksik bölümleri daha sonra Vesâl-i Şîrâzî tarafından tamamlanmıştır. Eserin eksik bölümleri daha sonra Vesâl-i Şîrâzî tarafından tamamlanmıştır. Bunlara ek olarak az sayıda kaside ve rubaisi de bulunmaktadır. Bu şiirlerde hikmetli sözler, sosyal eleştiriler ve dinî duygular öne çıkar.

Genel olarak Vahşî-i Bâfkî'nin üslubu; yalınlık, duygusal samimiyet ve somut imgeler üzerine kuruludur. Yapay süslemelere başvurmamış, saray çevresine yaranma kaygısı gütmemiştir. Bu nedenle şiirleri hem çağında hem de sonraki dönemlerde etkisini sürdürmüş ve kalıcı bir değer kazanmıştır (Mirhoseyni, 2014).

2.33. Abdülkâdir-i Geylânî

Abdülkadir-i Geylânî, Hazar Denizi'nin güneybatısında, Gilan bölgesine bağlı Neyf köyünde dünyaya gelmiştir (ö. 1165–66). On sekiz yaşına geldiğinde bir kafileye katılarak 1095 yılında Bağdat'a gitmiş; burada Ebû'l-Gâlib b. Bakkâllân, Câ'fer es-Serrâc, Ebû Bekir Süsen ve Ebû Tâlib b. Yûsuf gibi âlimlerden hadis; Ebû Saîd el-Muharrimî (Mahzûmî), Ebû Hattâb ve Kadî Ebû Hüseyin gibi hukukçulardan fıkıh; Zekeriyâ-yı Tebrîzî gibi dilcilerden ise edebiyat dersleri almıştır. Kısa sürede usûl, fûrû ve mezhepler konusunda derin bilgi sahibi olmuştur.

Bağdat'ta bulunduğu dönemde tasavvufî çevrelerle yakın ilişkiler kurmuş, özellikle Ebû'l-Hayr Muhammed b. Müslim ed-Debbâs (ö. 1131) aracılığıyla tasavvufa intisap

etmiştir. Dini ve tasavvufi düşüncelerini geliştirdiği bu süreçte, mensubu olduğu Şâfiî mezhebini bırakıp mizacına daha uygun bulduğu Hanbelî mezhebine geçmiştir. Ancak ömrü boyunca her iki mezhebe göre de fetva verme yetkisini korumuştur.

Abdülkadir-i Geylânî, gerek vaazlarında gerekse eserlerinde son derece sade ve anlaşılır bir üslup benimsemiştir. Seleflerinden yaptığı nakilleri herkesin kolayca kavrayabileceği örneklerle açıklamış; bu yönüyle eserleri tasavvuf edebiyatının hem öğretici hem de edebi değeri yüksek örnekleri arasında kabul edilmiştir.

Onun düşünce dünyasını ve manevî yönünü anlamak açısından en önemli kaynaklar, menâkıbnâme türündeki eserleridir. İlk menâkıbnâmesinin günümüze ulaşmadığı bilinmekle birlikte, *Bahcetü'l-Esrâr adlı* eser, bu türdeki en önemli kaynaklardan biri olarak kabul edilir. Bu eser ve diğer menâkıbnâmeler hem Arapça hem de Türkçe dillerinde mevcuttur ve pek çok dile çevrilerek geniş bir coğrafyada okuyucuya ulaşmıştır (Uludağ, 1988).

2.34. Abdurrahman Câmî

Câmî, Horasan'ın Câm şehrine bağlı Harcird köyünde doğmuş, bu şehre nispetle "Câmî" lakabını almıştır (ö. 1492). İlk eğitimini babasından almış, ardından Herat'taki Nizâmiye Medresesi'nde öğrenimine devam etmiştir. Arap dili, ilimleri ve edebiyatı alanında dönemin önemli âlimlerinden Mevlânâ Cüneyd, Ali Semerkandî ve Şihâbüddîn Muhammed gibi hocalardan ders almıştır. Daha sonra Semerkand'a giderek Uluğ Bey Medresesi'nde Kadızâde-i Rûmî gibi âlimlerden dokuz yıl boyunca matematik eğitimi görmüştür. Câmî'nin bilgi ve zekâsı, dönemin önde gelen bilginlerinden Ali Kuşçî'yi dahi etkilemiştir.

Genç yaşta çağının hemen tüm ilimlerinde derinleşmesine rağmen, bu ilimler onu tatmin etmemiş ve tasavvufa yönelmiştir. Nakşibendî şeyhi Sa'deddin Kaşgârî'den ve ardından Ubeydullah Ahrâr'dan tasavvufî terbiye almıştır. Özellikle Ubeydullah Ahrâr'ın Câmî üzerindeki etkisi büyük olmuş; Ahrâr'ın vefatından sonra da onu büyük bir saygıyla anmaya devam etmiştir. 1472 yılında hac yolculuğuna çıkan Câmî, Bağdat'ta, Silsiletü'z-Zeheb adlı şiirleri sebebiyle eleştirilere maruz kalmıştır. Ancak o, Kur'ân'a uygun şekilde Ehl-i Beyt sevgisini savunarak büyük takdir toplamıştır. Herat'a dönüşünün ardından, Sultan Hüseyin Baykara tarafından yaptırılan medresede Arap dili, hadis ve tefsir dersleri vermeye başlamıştır.

Câmî'nin vefatının ardından, yakın dostu Ali Şîr Nevâî onun için terkîb-bend tarzında uzun bir mersiye kaleme almış; ayrıca *Hemsetü'l-Muteherrirîn* adlı eserinde onun hayatını anlatmıştır. Câmî, Fars şiirinin son büyük temsilcilerinden biri olarak kabul

edilir ve Hint üslubunun (Sebk-i Hindî) öncülerindendir. Farsça şiirlerinin yanı sıra Arapça eserler de vermiş; Arap şairlerinin şiirlerini Farsçaya çevirerek Arapçadaki yetkinliğini ortaya koymuştur.

Türkçe konuşulan çevrede yetişmiş olması ve Türklerle kurduğu geniş ilişkiler sayesinde eserleri daha sağlığında Türk dünyasında yayılmış, Türk edebiyatını da etkilemiştir. Kaynaklara göre, Câmî'nin Farsça ve Arapça dillerinde kırk beşten fazla eseri bulunmaktadır; ancak bunların bir kısmı günümüze ulaşamamıştır (Okumuş, Câmî, Abdurrahman, 1993).

3. MECMUANIN TRANSKRİPTİ

Tablo 1. Mecmuada Yer Alan Makmların Dağılımı

Nişabur 3	Nikriz 26	Rehâvî 20	Mâhur 16	Pençgâh 9	Râst 3
Acemaşîran 51	Acem 48	İsfahân 46	Beyâtî 40	Uşşâk 36	Nevâ 33
Hüseynî 74	Çargâh	Sabâ 67	Babâ Tâhir 63	Arâzbâr 59	Nihâvend 56
Uzzâl	Hicâz	Hisâr	Kürdî	Hüseynî Aşîran 87	Bûselik 83
Bestenigâr	Segâh 103	Muhâlîf Irâk	Irâk	Muhayyer	Şehnâz
		Eviç	Râhat-ul ervâh		

Der Fesl-ı Râst

Kâr-ı Nûrhüdâ

Hace Haffî

Tâ dîm dîm dîm dire delelâ dir nî tene nî tâ tel lel lene tâ dir nî tâ dir dir tenî tel lel
lenî tene nî tâ dir dir tâ nâ dire tel lel lene nî tâ dir nî ey nûrhüdâ der nazar-ı arzû-yı
tû mârâ cânım

Mükerrer hey hey hey cânım ya İmâm-ı zaman dost dost dost hey mîrem yâ sultân-ı
cihân hey hey hey âh çi-sâzem belî yâr-i men hey hey hey âh rûh belî şâh-i men

Bend-i sâni bügzâr ki der rû-yı tû bînîm hüdâ-râ terannüm ke'l-evvel

Meyanhâne tâ nûkhet-i cânbahş-ı tû hemrâh-ı sabâ şod tâ dir dir ten nî tel lel len
tene nî tâ dir dir tâ nâ dire tel lel len nî tâ dir nî hâssiyet-ist dem-i bâd-ı sabâ-râ
cânım hey hey hey terannüm ke'l-evvel

Nakş-ı Hace

Usûleş Düyek

(Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün)

Âmed nesîm-i sûbh ve dem tersem ki âzâriş koned

Tahrîk-i zülf-i anberîn ez-hâb bîdâriş koned

Ten nâ dir nâ dît dire dillî ten ten nen nî tâ dir nî

Tene nî tâ dir nî dir nî â dir nî ez-hâb ke'l-evvel

Âh yele lî yelâ lî dost yele lî yelâ lâ ez-hâb

Kevl-i Mühteşem Hace

Devr-i Revân

Ey ki dost dost dost tene nen nâ

Dir nâ dir nâ âh dir lâ dir nâ dir lâ dir dir ten nen

Nâ dire dîm dîm dîm yele lel lel lel lel lel lâ yele lel lel lâ

Kevl-i mühteşem ki koned kavm-ı bî-ayın ehhâ ahhâ hey dost

Ehhâ ehhâ hey dit dire dir tenî tenâ diller dir tenî tenâ

Tir dellî nî vâý tir dellâ nâ dost tir dellâ nâ vâý

Tir dellâ nî dost tir dellî vâý tenâ yenter lâ yenter

Yele le lî yelee lel lel lâ kevl-i mühteşem

Bend-i Sâî

Ey dost dost dost tene nen nâ dir nâ Mükerrer

Âh dir lâ dir nî dir lâ dir dir ten nen nâ dire dîm

Dîm yelee lel lel lel lel lâ yelee lel lel lâ kel-i mühteşem

Meyânhâne

Fetâde inder reh-î dîn û ehhâ ehhâ hey dost

Nigâh-ı menâ divber aydir kemîn û dir dir tennâ tel lel len nâ

Dir lâ dir nî dir dir dir tennâ tel lel len nâ dir lâ dir nî

Dir dir ten nâ tel lel len nâ dir lâ dir nâ dir dir ten nâ

Tel lel len nâ dir lâ dir nî bî-haber ez rehîn-i anest

Tûn-ı îñ û ehhâ ehhâ hey dost ehhâ ehhâ hey

Nakş-ı Hafîf

(Müstef'ilâtün/ Fâ'ilün/ Müstef'ilâtün/ Fâ'ilün)

Terennüm ke'l-evvel

Îñ şeb ki rahş çerâq-ı bezm-i men bûd ehhâ yâr-i men

çerşmem zi-bahâr ârizeş rûşen bâd ehhâ yâr-i men

Dir dir ten tel lel len dire dellî ten dire dillî tenâ ehhâ yâr-ı men ta dir tenî

Tel lel len dire dillî ten dire dillî tenâ ehhâ yâr-i men çerşmem

Bend-i sânî

Kâşâne-i men bes-ki ez-rûşen bûd ehhâ yâr

Târîkî hâne cümle ez-revzen bâd ehhâ yâr-i men

Kâr-ı Hâce Türk-ı Darb

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Biyâ ey aşk tâ ber-rûzgâr-ı hîştên giryem serv-i nâz

Ahî ahî vâ ey nâzenân mükerrer

Çû-şem' -i ez-mihnet-i şebyâ-yı târ-ı hâştên giryem

Dir dir ten nen nâ dire tel lel lene tâ dir nî

Tâ dir ten nen nâ dire tel lel lene tâ dir nî

Dir dir ten tel len lenî dire dillî vâ tâ dir ten nen tâ

Dire tel lel lene tâ dir nî dir dir tenî tel lel lenî tene tâ

Dir nî vâ vâ çû-şem' mükerrer

Bend-i Sânî

Nedârem mihr-bânî tâ koned ber-hâl-i ma girye serv-i naz

Hemân bihter ki hod ber-hâl-i zâr-ı hîştên giryem

Meyânhâne

Miyân-ı sâfî şarâb-ı la' l-i nükrdân bahâne çîst mükerrer

Der-rûzigâr-ı mihnet-i devr-i zamâne çîst yâr-ı men mükerrer

Yele lî yelâ lâ isfehân yâlâ yenter yevel lî râst mükerrer

Yala yenter yevel lî nihâvend mükerrer yevel lî yelâ lâ mükerrer

Nakş-ı Hâce

Muhammes

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Seyr-i gül u gülşen bî tû harâm-îst

Hûn-zî firâk-ı tû bir leb-î câm-îst mükerrer

Yâr yâr ömrüm vâ y cây-ı tû hâl-îst

Dost dost zâlim vâ y cây-ı tû hal-îst

Meyânhâne Hûn-zî firâk-ı ke'l-evvel ve mükerrer

Nâle u zârîm çün kol rûy-îş

Zâr-perişânım der ham-î mûy-îş mükerrer

Terennüm ke'l-evvel

5

Acemler

Devr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Hem kamer hem zühre ve hem müşterîdir asûmân

Arzû-mend-est mî-hâhed sâz-ı beşneved

Âh yele le lî yâr yele le lî ömrüm yâ lâ yele lî vâ y mükerrer

Miyân-ı nağme-i uzzâl ve şehnâz ve segâh ve hem beyât ve râst ez-nekrîz-est
şâyed

Hicâz-ı beşneved âh yele le lî yâr yele le lî

Ömrüm yâ lâ yel lâ vâ dost yele le lâ

Yar yele le lî ömrüm yâ lâ yel lî vâ

6

Sağıl İtrî

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilûn)

Sînemde olan yâreleri yâre demezler

Her yâreyi bildim ki gönül yâre demezler

Çeşmiyle tegafüller eder gamzesin bilmez

Mestânelerin sırrını hoşyâre demezler

Devr-i Kebîr İtrî

(Fâ'ilâtûn/ Fe'ilâtûn/ Fe'ilâtûn/ Fe'ilûn)

Söylemez râz-ı leb-i la' lini mübhem ne tutar

Sadeî içerdîr nâ-süfte-i bilmem ne tutar

Çeşme-i âb-ı hayât olmasa la' l-i pâki

Nev-bahâr-ı hatt-ı nev-tâze ve hürrem ne tutar

Bereşân İtrî

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Ben mest ü harâbım dil-i mestâne değil mi

Gerdân yine ol bezm-i peymâne değil mi

Bin genc güher-i pinhân olsa nola sînemde

İşretkede-i tab' ım vîrâne değil mi

Fer'

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilûn)

İnletme ben garîbini ki düşman şen olmasın

Ben nâ-tüvâna kıyma meded senden olmasın

Bülbüllerin fığanına sen gülşen ol yeter

Olmazsa ger-cihânda gül ve gülşen olmasın

Nîm Devr-i İtrî

(Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn)

Der-âğûş etmek olmaz hâle-veş ol mâh sîmâyı

Ki tâlî' bâ-vefâ dil mübtelâ ve beht-ı her câyı

Yeter ser-mest olup âşûb-ı saldı âlem-i gamzen

Ki bûy-i hançerin sad-pâre kıldı derd-i ra' nâyı

Çenber

(Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilûn)

Vâle u aşkım cûnun-ı yâr-ı kadîmimdir benim

Şâh-ı sevdâ leşkerim mecnûn nedîmimdir benim

Diye hâkimde görüp dūd-ı dilim ber gün ü mâh

Nev-şikufte sünbül-i kabr-i fehîm-imdir benim

Düyek

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Siyeh kâküllerim ol düşman-ı gaddâra çözdürme

Tehemmül edemem ben bende-ki ağıâre çözdürme

Meded pâ-mâl edersin delleri râh-ı muhebbet-de

Ser-i zülf-i gereh-gîrin sabâ dil-dâre çözdürme

Yele lâ tir lel lel lî tere lel lel lî yenter

Yele lâ lî dil-dâre çözdürme

Evfer Hafız

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Kâkülünün mâye-i sevdâ cünûn oldu bana

La' li ruhsârın ise dâğ-ı derûn oldu bana

Dil bir işve eyle etti rubûde nigezin

Hâsrat-i çeşmin ise mekr u (e)fsûn oldu bana

Na'îlî Düyek

(Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Dil ki şâhinşeh-i muhabbetdir

Bilmedin kadrin ettin âzürde

Rindkâr ilahi muhabbetdir

Bilmedin kadrin ettin azürde

Dil-i zâra tagafül eylersin

Nice gûne tecâhül eylersin

Vaslın umsa te' allül eylersin

Bilmedin kadrin ettin azürde

7

Semâ'î Hâce

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün)

Ez gerdeş-i çarh-i vâjgûn mî-giryem

Ez dest u zeban bebîn ki çün mî-giryem

Yele lî yele lâ lâ cânım yel le lâ lâ lâ lâ

Şâm-ı gam resîd vây bir dilim genc-i kahkaha zâlm geşte menzilim

Meyânhâne

Cânım yele lâ ra' nâ-yı men mîrem yele lâ mîrzây-ı men

Cânım yele lel lel lel lel tere lel lel lel geşte menzirim

Bend-i Sâî

Ser-kerd-forû hem çün sürâhî şeb-u-rûz

Bâ kadd-i hamîde çün sürâhî şeb-u-rûz

Der kahkaha-em ve lîk hûn mî-giryem

Yele lî yele lâ lâ cânım yel le lâ lâ lâ lâ ra' nâ-yı men

Şâm-ı gam resîd mükerrer

Semâ' î ltrî

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilûn)

Ne bülbül ne güftâr (?) oluruz

Yine bu bâğde gülcîn-ı ârzu oluruz

Nigâh-ı haşm-ile mürâd-ı kalbım etme şikest

Seninle ey yüz-i kevl belki rubiru oluruz

Âh lel lel lel lel le lî yel le lî yel le lî yele lâ

Lâ lâ cânım rû-be-rû oluruz

Semâ'î

(Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilûn)

Çeşm-i mestindir ol gamze-yi fettân nedir

Kâşının ellinde aceb ol meh-î tâbân nedir

Pâymal ettiğim çün âşık-ı bîçâreleri

Geden ü zümreyetân ol zülf-i perîşân nedir

Tere lî yel lî yel le le lâ

Zülf-i perîşân nedir

Nakş-ı Semâî Hoca

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Dârendem ezel-i secde berûn rû-yı sanem râ

Ber bâm-ı felek bürdem ezân rû-yı alem râ

Yele lâ yel lâ yel lel lî yevel lî yevel le le lel lâ cânım

Ber bâm-ı felek bürdem di dir ten ten tâ dire dillî ten ten

Tene dir ra' nâ-yı men tâ dir tâ dir ta dir ta dir ta dir ten ten tene

Dir tû şâh-ı men ber bâm-ı felek

Meyân Mu' ciz-nümâ ez leb-i la' let-i çû mesîhâ

Yele lâ yel lel lâ lî lâ yel le lâ lî cânım

Tâ zinde konî mürde-i sad-sâle-i gam râ yele lâ

Semâî Acemler

(Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilûn)

Mâh-ı men der mekteb-i men der sırâ muntazır

Ey mu' illim yek zemân-ı ân serverâ azâd kon

Tir lâ tir lâ yel le lel lî tir lâ tir yevel le lel

Tir lâ tir lâ tir lâ tir lâ ye le le le le

Tir lâ vâ şâh-i men yâ mu' llim

Bend-i Sâî

Mehbûbum mekteptedir ben yollar üzre muntazır

Ey mu' illim yek zamân ol yervî azâd eyle gel terennüm ke'l-evvel

Semâî

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

İnmezen akvâr-ı aşkın sabâ bazm-ı cânım gir

Çâk eyderse sînem-i e' dâ gerîbânem gir

Hâne-yi aşkın derûn-i dil-de âbâd ü vîrân

Ben hârâb ü (?) tû celbî vîrânem gir

Yel le lâ yel le lâ tir ye le le le le î

8

Usûlât-ı Muşkilat

Düm teke düm teke teke düm teke düm tek tek

Düm tek düm düm tek teke teke

Türk-i Darb

Tek tek tek düm tek düm düm tek teke

Düm düm düm

Zerb-i Feth

Düm tek tek düm tek tek düm teke düm tek tek

Düm tek düm tek düm teke düm tek düm teke teke

Düm teke teke düm tek düm düm düm teke teke

Düm teke düm tek düm tek düm düm tek

Teke teke düm tek tek düm tek tek

Düm tek düm düm tek teke teke

Nîm Sakîl

Düm teke düm teke teke düm teke düm tek teke teke

Havi

Düm teke düm tek düm teke teke düm teke teke

Düm tek düm düm teke teke düm teke düm tek

Düm tek düm düm tek teke teke düm tek tek

Düm tek tek düm tek düm düm tek teke teke

Hazec

Düm düm düm tek düm düm tek teke teke

Düm tek düm düm tek teke teke

9

Der fesl-ı Nişabür

Devr-i Kebîr

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Yâ semendir hatt-i yâ gül ikiden hâlî değil

Zülf-i şebboydur yâ sünbül ikiden hâlî değil

Dün ber ehl-i aşka sordum çâresin aşkın dedi

Yâ seferdir yâ tahammül ikiden hâlî değil

Çenber

(Mütefâ'ilün/ Fe'ülün/ Mütefâ'ilün/ Fe'ülün)

Bakışın deler ciğerler bu ne gamzeli bakışdır

Revişin alır gönüller bu ne şîveli revîşdir

Çekilip gider civânân ayağında mifurûşın

Yanına çekmiş cihânı bu ne cezbeli çekişdir

Çenber

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Âşık-ı vasl ârzu asîb-i hicrân görmesin

Sîne-rîşân-i hevesdir rûy-ı dermân görmesin

Eyleme izhâr-ı söz aşkı senin kimseye

Âh u efgân duymasın çâk-ı gerîbân görmesin

Kâvuş-ger der Usûleş Hafîf Tesnif Hacı Abdülkadir

Dir dir ten tâ tel lel len dir tene tene dir dir tâ nâ ter dellî nâ dir dir tâ nâ dir nî dir tene
tene ten dir tene nâ dire diller diller dir tene nâ dire dellî düm düm dir tâ ne dir nî,

Sükret râ şud eğerçe sepeh-î mûr-î muretteb, (?) nîz nehâhem çe-koned sâyeh ber-
an leb ehhâ ehhâ yârım ehhâ ehhâ cânım ehhâ hey yâr-ı mekbûl-ı men ehhâ ehhâ
yârım,

Ehhâ ehhâ mîrem ehhâ hey yâr-ı mekbûl-ı men Hâne-i sâî Eğer in şüfte gûyed
sohan ez,

Bus-ı kinâret, Mekoneş eyb çe bâşed heziyân güfteneş ez teb,

Meyânhâne Ser-i dervîş nedared havas-i tâc-ı selâtin Zeyl dir dir ten ten len len düm
dir lellâ dir dir tâ nâ tene nen tâ dir nî cânım,

Her-kocâ mîreved ân meh-i sermâ sem' -î mürekkeb ehhâ ehhâ yârım ehhâ ehhâ
cânım ehhâ hey yârım mekbûl-ı men Hâne-yı âher-i devrân

Gûyend ki mâ ez foğârâyım yım, yâ râh revânet pârsâyım yım Miyânî ârâste
zâherîm u bâten ne-çünân ârî serv-i nâz,

Al-kesse çünân-ki miyâyım yım Haffî Dir tene tene ten dir tene nâ dire diller diller dir
tene nâ dire dilla düm düm,

Dir tâ nâ dir nî, her kücâ mîreved ân meh-i sermâ ü sem' -î mürekkeb ehhâ ehhâ
yârım ehhâ ehhâ cânım ehhâ hey yâr-ı mekbûl-ı men

10

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Gül-şende açan gönçeleri bâd-i sabâdır

Nakkâş-ı bahâr-ı ne güzel çehre güşâdır

Gûyâ ki çemen bûlbûlüne oldu gazab-nâk

Sûltân-ı gülün giyeceği sürh-kabâdır

11

Fesl-ı Nevâ

Kar-ı Kevl-ı Uşşâk Devâzdeh Usûleş Hafîf Ba Tesnîf-i Hâce Abdülkadir

Dire dillâ dir dir ten dir tene nî tenen, dir dir tene nî tenen, dir dir tene nî, tenen dir dir tene dir tene, düm dîdi dîdi dire, dîdem düm dir ten, ten ne nî tenen nen tene nî, tenen ten, ten ne nî, tenen ten, ten ne nî tenî tâ dir, dir ten, cânım,

Şenîdeh ki çe-mîgûft, ehâ ehâ cânım, ehâ ehâ cânım, ehâ ehâ cânım, ehâ ehâ mîrem, bûlbûlân-ı çemen, diller, dir tenî, tâ dir dir tenî, tel lel lenî, tel lel lenî, dir tenî, tir dellî tenî, tâ dir dir ten, tel lel lenî, tel lel lenî, dir tenî,

Tenen dir tenî tenen, dillâ dir tenî tenen, dillâ dir tene nî, tâ tel lel len, tene nî tene ten dir tene nî, tene nenâ dir, tene nî tâ tel lel lenî, dir ten diller dir tenî tâ dir dir ten rûh-ı ter dellî tenî tâ dir dir ten çeşm-î tene nî tene nen dir tene dir dillâ tir dillâ dir nâ tir dillâ,

Dir nâ tir dillâ tel lel len, cânım bûlbûlân-î çemen, Âh vâ vâ belî dost hey hey hey cânım, ehâ hey yâr-ı men, dost dost dost hey yârım ehâ hey yâr-ı men Hâne-i Sâni Hem-çü Evvel Be-sed zebân hame gûyend şâhzâde-yi hûsn

Ten dir dir tene nî tenen dir dir ten ne nî tenen dir dir ten tel lel lâ Uşşâk ten tene dir tâ â ten tenâ tir dillâ tâ nâ Nevâ ten tel lel lâ ne dir nî, Bûselik tene dir din dir dir ten nâ Hüseyinî Düm diller ten dir dir tâ nâ tene dir nâ Âzkevele dir dellî ten yele le lî yele le lî ehâ Büzûrg dir dellî ten dir dir diller dir tâ nâ,

Tene ten Revâhî cânım ten dir dir tene nî İrâk dir dellî ten tel lel len dost

Tene dir ten din dir Râst tel lel len tel lel len tir dillâ tâ nâ

Hicâz tene dir dir ten nâ tene nen İsaân tene nî ten ten ten dir dir tâ nâ

Tir dillâ tâ nâ Küçük tenen dir tenî tenen dillâ dir tenî tenen dillâ

Dir tene nî tâ tel lel len, tene tâ dir tene nî Elâ-âher

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Mukayyidân-ı tu ez bâd-i enber hâmûşend

Be-hâtirî ki tûyî diğeran ferâmuşend

Ten ten dir dir ten nen nî tâ nâ dir dir tâ nâ

Dir tel lel lel lene tâ dir ten ditdire diller

Ler dir ten nen nî tâ nâ dir nî diller dir dir ten

Ten nâ dire dellî nî hey hey ehâ hey ra' nâ-yî men

Hey hey ehâ hey zîbâ-yî men ehâ ehâ ehâ hey ehâ

Ehâ ehâ hey bülbül-î hoş 'l-hân-î diğêr

Behan be-hâtîrî ki tûyî diğêran

Hezâr suzen elmas-ı ber derûn-ı menest

Ki-ez-an harîr kabâyân-ı ki dûş ber dûşend

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Düm düm düm düm dit delelâ dir nâ düm delelâ

Dir dir ten nen nâ dir delelî ten delelâ

Delelî deleli deleli delelî dir dir ten nen nâ delelâ

Delelî ten tûhfe-i merhem negîred hâtîr-î efkâr-ı mâ

Sâye-yi gül-bir tâ ber gûşe-î destâr-ı mâ

Mâ leb-î âlûde be her tevbe ne-gûşâ-yim leyk

Bang-i usyan mîzened nâkûs-î istigfâr

Âteş-i efrûzîm u mo 'cezîm hergez kes nedîd

Tâ nen nî tâ nen nî tâ nen nî ten ten nâ dir ten

Lel makbûl-ı men gûş-i tebhâl şifâ 'at bir leb-î zinhar

Nakş-ı (?) Usûleş Hafîf

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Dil-i behtem sipurde ammâ merâ u dil nekûst

Râh eğer bimâr başed baş kû manzel nekûst

Ditdire diller ler dir ten nen nî tâ nâ dir nî diller

Diller ler dir ten nen nî tâ nâ dir nî tâ nâ dir nî diller nî

Dir nî bâz-gû manzel nekûst ehhâ hey cânım belî

Yâr-ı men ehhâ hey hey, hem belî yâr-ı

Men temâm oldum nakş-ı Osman

Efsûs-ı merhûm-ı rehmet

12

Der Fesl-ı Nevâ

Hafız

Devr-i Revân

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Olup düşnâmına mazhar u şuhun dil-i enîninden

Umulmazken cevâb-ı telh-i la' l-i sükkerîninden

Kimin çâk-ı girîbânın görüp rahm eyledi dilber

Şikâyet eylemiş dil tut ki yâr-ı nâzenînden

Yelee lele lâ lâ yelee lele lî yelee lî

yâ le lel lel lel lî hey hey işve-bâz

Sakıl Hafız

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Düşdükce yolun bâd-ı sabâ kûy-ı nigâra

Lütf eyle erişdir haberin bu dil-zâra

Hicrânın ile şâm u seher kârımız efgân

Ermez elimiz damenine gayra ne çare

Hezec

(Mütefâ'ilûn/ Mütefâ'ilûn/ Mütefâ'ilûn/ Mütefâ'ilûn)

Yürü ey sabâ haberim ilet benim âfet-i dil u cânıma

Ola kim o meh bana rahm ede kure hâlim gele yanıma

Ben hasta-yı sâla bester-i teb u tâb-ı aşkla dilberim

Bu revâ mıdır ben ölem gidem göre gelmeye gire kanıma

Çenber

(Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilûn)

Hastadır cânım gül-i ruhsârın eyler arzû

Teşnedir la' l-i şeker-i güftârın eyler arzû

Her ne lezzet var ise âlemde gönlüm istemez

Ey melek-sîma heman dîdârın eyler arzû

Haffî İtrî

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Gammınla ülfetimiz var sürûru neyleyelim

Sefâ-yı hâtırımız yok huzuru neyleyelim

Neşât yekdemdir müdde' â bu âlemde

Melâl-ı hâtıra bâd-î umûru neyleyelim

Âh yel lel î yelee lel î tere î yelee lel lel lel lel î lel lel lâ yel lel î yel yâr-ı men

Sakıl

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilün)

Her tâze dağı gönçe-i handân sanır gören

Ol nahl-i nârı serv-i gülistân sanır gören

Teriz o denli gamze-i dil-dûz yâr-ı kim

Geçdikce câna hançer-i borran sanır gören

Evfer

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Bu söz-ile dil nâle-i mestâne mi çeksin

Bülbül çekecek bârîde pervâne mi çeksin

Âşık talab-ı meyle harâbâne mı düşsün

Bir gevher için sıklet-i vîrâne mi çeksin

Cânım yeled lel î yeled lel î yâ lele lel î dost sıklet-i virâne mi çeksin

Evfer

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Hem olmaz değme tîr-endâz-ı şâhın imtihânından

Ol ebrûlar ki rûstem-i dâğ-ı sâhtıdır kemânından

Edip gülşende pergel bûseler ile cism-i uryânın

Safâ kesb etdim ol şûhun nihâl-ı erguvânından

Yeled lâ cânım yeled î

Evfer

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Olursa ruhleri yek lahza cîlvegâh ne ki

Eyder nikâbını ol mâh serr-i râh ne ki

Nigâh-ı dîdeme bak fert-i âb-ı çeşmimden

Cihânda gör nice olur nev-be-nev şenâh ne ki

Tir le le î yel lel lâ ra' nâ-yı men

13

Semâî

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Dil giriftâr-ı belâ dilber-i hevâyı neylesin

Dâme düşmez yerlere konmaz hümâyı neylesin

Gönlün eyler nâle-i zincîr ile mecmûn-ı aşk

Nağme-i âded ve nevâ-yı çenk ve nâyı neylesin

Cânım vâý ömrüm vâý vâý dilber-i havâyı neylesin

Semâî Beste Hâne

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün)

Dillâ cihânî serşikl ile pür şarâp etdin

Behr-ı harâb ole ser-i âlem-i harâb etdin

Ne sende mihr ü vefâ vâý ne bende sabr ü farâr

O yok bu yok ne aceb bizden ectinâb etdin

14

Der Fesl-ı Uşşâk

Hafîf

Ten ten dir dir ten düm dir lâ dir dir ten ten ne nen tel tâ dir ten

Dir tâ nî ten mükerrer sâhn-ı bûstân-ı zevk-behş

Söhbet-i yârân hoş-est vakt-ı gol-î hoş

Baz ki ez-ûy vakt-ı mey-hurân hoş-est

Dir lâ dir lâ dir dir ten tâ dir tâ dir dir ten tenî

Tenî tenî ten dir tâ nî ten tâ nen nî tâ nen nî tâ nen nî tâ ten nî ten tenâ

Tenî dir nî dir tâ nî ten ten nî ten nî ten ten dir nâ

Yel lel lâ yel lel lâ ra' nâ-yı men vakt-ı kol-ı hoş bâz ki

Ez-ûy vakt-ı mey-hurân hoş-est ehhâ hey

Ehhâ hey ehhâ ehhâ cânım belî yâr-ı men mükerrer Bend-i Sâî Terennüm ke'l-evvel

Sabâ her-dem meşâm-i cân-ı ma hoş mîşaved

Âri âri tayyeb ü enfâs havâdârân hoş-est

Terennüm ke'l-evvel ela-âher Meyânhâne dire delelî ten

Dir dir tâ nî ten tel lel lel lâ nî ten morg-ı şeb

Dost râ bâ nâle-yi şeb-hâyı bîdâran hoş-est

Ten nî ten nî ten ten ten tâ nen nî tâ nen nî tâ nen nî ten

Yel lel lâ yel lel lâ dost yel lel lâ yel lel lâ ra' nâ-yı men

Dost râ bâ nâle-yi şeb-hâyı bîdâran hoş-est

Ehhâ hey ehhâ hey ehhâ ehhâ cânım yelî yâr-ı men mükerrer

Nakş-ı Türk-i Darb

Ta dir ten tel lel lel nine dir nî tir delelâ nâ dir dir tâ nâ

Lene dir nî tene ne nen ne nen ne nî tene dir dir tâ nî

Dir dir tâ nî tâ nî tâ nî tene dir nî mükerrer biyâ ki nağme

Güşâyân-ı nefes be ney bestend piyâle râ be-leb

Şîşe-hâ-yı mey bestend tâ dir ten tel lel lel lel

Lene dir nî vâ mükerrer ehhâ ehhâ meh-cebînem

Belî yâr-ı men Band-i Sâni (e)fsâe-hâ ki be bâzîçe-i rûzgâr-ı

Mîreved kesâ bestend Cemşîd tâc key bestend

Terennüm ke'l-evvel ela-âher

15

Hafîf

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Der muhabbet hâr dîdem ez pehlû-yı dil

Ez kes-î hergez nemîhâhem ki bînem rû-yı dil

Hem-çü men sâhib-dil emrûz men-i âlem kocast

Rîhte der sîne' em çün gönça dilber-i rû-yı dil

Hafız Nim Devr

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Hattın ey tâze rû geldinle bir hüsn ü bahâ kalmez

Yüzün olmaz bana cevretmeğe dünya sana kalmaz

Bu keremmiyet gider kâlâ-yı vasla müşterî çıkmez

Bu bâzâr-ı muhabbet sard olur bey' u şîrâ kalmaz

Çenber

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Hayf-ı gülzar visâlin berg ü bârin görmeden

Şâhsâr-ı arzûnun nev-bahârın görmeden

Nakd-i sarrâf-ı muhabbetdir gürûh-ı bî-dilân

Sikke dârân-ı gammın biz kem' ayârın görmeden

Zincîr-i Dervîş Ali

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilûn)

Gûş-i gerân nâza erişmez figânımız

Hayfâ derîg döndü kelâle zebânımız

Nakd-i hayâtı vermeğe dil teşneyiz henüz

Ruhsat verirse cânıma bir dem amânımız

Tâ dir ten dir ten nâ dir nî nen ne nen cânım yel lel lel lî mîrem re-yî lel lel lel lî

Tâ dir nî cânım âh bir dem amânımız yelele lel îi yel lel lâ ra' nâ-yı men

Receb Zincîr

(Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn)

Bahar geldi demî seyr-i gül-şen eyledin

Yanınca bir gülün efsûsuna şîven eylemedin

Bitirmez sitemin bahtımızdan etmese de yüz

Bu âh-ı şekveyi ey şûh senden eylemedin

Yeter lâ tir yel lel le lâ yel lel lel lî yâr yâr efsûsuna şîven eylemedin

Usûleş Hazec Hasan Efendi-zâde

(Mütefâ'ilün/ Mütefâ'ilün)

Kanı ey felek yine neyledin benim âftâbı cihânımı

Gel bağ-ı hâsıl-ı ömrümü o nihâl-ı gül-şen cânımı

O ber nik âteş-i hasreti dilnâ sabûrımı yakdı

Nola eylesem yine âşkâre cihâna sûz-i nihânımı

Usûleş Çenber Hasan Efendi-zâde

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Gönül dâğ-ı gammınla sînede bir şem' uyandırmış

Çerâğ-ı hasane bir gara kızıl altînî yandırmış

Demek mecnûn' a geldi âkıbet Leylâ' dan istiğnâ

Belâ-yı aşk u sergerdânı cânımdan usandırmış

16

(Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün)

Semâ'î Receb

Şirâne şikâr-ı dil ü cân eylemek ister

Ol gözler-i âhû

Ok-ı kadîmî cevriye kemân eylemek ister

Ol gamze-i câdû

Sevdâzede gönlümü kılıp dâle ü hayrân

Ben bî-ser ü pâyı

Âşuften u rusvây-ı cihân eylemek ister

Ol anber-i gîsû

Cânım yele le lel, lel lel lel lel, le lâ vâ

Semâ'î

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Ol şûh-i işveye mestâne keşf-i râz ederiz

Ayağına düşüp yalvarıp niyâz ederiz

Şarâb-ı aşkın ile mest-i sîne-çâk ederiz

Sebeup nedir yine gamzeden ihtirâz ederiz

Yâ lâ lâ lâ lâ, yel lel lâ

Semâ'î

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Didem ol yüzde neden zülf-i mu' anber çok olur

Dedi bu rûm ilidir bunda güzeller çok olur

Dil getirdim diye dil-dâra gurûr etme sakın

Padişâh eşkidir bunda dil-âver çok olur

Belî belî belî belî nâzenîn

Bundan dil-âver çok olur

Semâ'î

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

(?) ba fecr-ı çeşm-i pâre bulurdum

(?) ol (?) bulurdum

Nesîm-i ruhset eğer bir merâ siyeh cânânım

Sabâ ile (?) rûzgâr-ı bulurdum

17

Der Fesl-ı Beyâtî

Ber-efşân Nâ'ilî

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Hande nâz-i dil-i âşık ol gönçâ-yı felekın

Reh-i âsân-ı göster der diyâr-ı edemın

Peyru ol nâle-yi uşşâk-i nevâ-yet bûlbûl

(?) u gül-çehre-ye dilet nağmın

Cânım gül-çehre-ye dilet nağmın

Türk-i Darb-ı Hafız

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Cânâ ne aceb böyle bu gamhârı unuttun

Var ise meğer etdiğin ikrârı unuttun

Âyâ bu mudur kâide ehl-i muhabbet

Kim bunca zamandır bu havâdâr-ı unuttun

Ömrüm bu havâdâr-ı unuttun

Muhammes Tesbihçi Emir

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Bûse ez la' lîn gazah dir çeşme kevser zede-est

Hâste ez tenkîn diyânet kûtever dir sükker zede-est

Dir debistân-ı riyâzet ferd-i bâtil nistem

Sefhe-i cilveye mâ râ bûr yâ mester zede-est

Hâvî ltrî

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Zamân-ı hatt gelirse yâr lütfun bî-girân eyler

Metâ' ın her kişi akşama karşı râygân eyler

Ne câm-ı mey diler nev' i ne bûs-ı la' li cânânı

Muhabbetde kişi demler gelir kim terk-i câm eyler

Cânım cânım cânım cânım terk-i câm eyler

Muhammes Hafız

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Yâr ile gülşen-de îş et taraf-ı gül-şen cûydur

Revnâk-ı gül-zâr-ı âlem-i bâde der mahbûbdur

Derd-ı ruhsârın gülâb efşân edip tâbına

Bakmayınız ol gönça-i bâğ-ı hayâ mahcûbdur

Âh yele le lel lel lel lel lî yâr yel lel lâ lel lî

Fâhte-i Çarşeb

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Lebin sükker boyun ar' ar visâlin cân-ı değer derler

Güzeller içre sen sultân kapında ben gedâ çâker

Muhammes Nazîm

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilün)

Kadam ham oldu ben o kalem kaşdayım dahi

Döndüm kemâne seyr-i kemân-keşdeyim dahi

Yandım Nazim-i aşk ile âh eylerim yine

Ben bî-şirâr u dûd bir ateş-deyim dahi

Â yelee lel lel le lel lel le le lel lel lel lel le le âh bir ateş-deyim

Evfer

(Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün)

Ey gönça-i nev dîde-i gülşen-i râz

Vey bârika-i mâ-hasel-i bağ-ı niyâz

Sen bir gül-i nev resîdesin âlemde

Ben bülbül-i hoş-lehce pür-sûz u güdâz

Tâ dir ten tel lel len ten ten tene dir dir nî hey cânım

Nîm Devr-i İtrî

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Firâkın ile kim dâğ-ı nihânım âşkâr oldu

Açıldı sînede ezhâr-i aşkın nev-bahâr oldu

Tir ey bî-vefâ dâd eyle dâd ey pâdişâhım dâd

Meded bî-merhamet rûh u revânım bî-karâr oldu

Hafîf

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Melamet etme beni serv-i ser-bülendimi gör

Bil evvelâ kime kevl olduğum efendimi gör

Şikâyetim sana bîmâr gözlerindendir

Demezsin anlara bir kez şu derd-mendimi gör

Devr-i Kebîr

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Bister-i hicrinde bilmem hâb u râhat yüzün

Düşde görmez hâsta-yı aşkın ifâkat yüzün

Sergirân aşkına la' lin sanırdın mey diye

Bilsin ey siyâkı humâr-ı câm-ı firkat yüzün

18

Devr-i Revân

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Karar etmez idi bir dem bu cism-i nâ-tüvân sensiz

Ne dirlik bana âlemde gel ey rûh-ı revân sensiz

Beni tenhâ kuyup kendin belâ gencende eymezsın

Neler eyler hele görsen bu çarh-ı bâ-aman sensiz

Çenber

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Râyiç olmaz her zaman-i dir temennâ böyledir

İğlem ey hâce kim ümîd-ı dünya böyledir

Hem tu pervânesin hem sûz-i dil izhâıdır

Moğtezâ-yı maşreb şâm u şarâp-ârâ böyledir

Devr-i Kebîr

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Ayağından bu bezmin el çekip dur olmamız yeğdir

Bezm-i mest olmadan bu meyle mahmûr olmamız yeğdir

Cihâna dîde-i mihr-i felek-veş nâzir olmakdan

Hilâl-âsâ senin lütfunla manzûr olmamız yeğdir

Sakıl Hafız

(Mef'ûlû/ Mefâ'îlû/ Mefâ'îlû/ Fe'ûlün)

Zülfün hevesi dillere bir derd-i sır oldu

Sevdâ-yı muhabbet ne aceb fitne-ger oldu

Dilden haber-i gamzen alınmak bence mümkün

O! kendin evvel yitirüb bî-haber oldu

Sakıl Nazîm

(Mef'ûlû/ Mefâ'îlû/ Mefâ'îlû/ Fe'ûlün)

Hatt geldi rûy-ı dîlbere ben kaşdayım dahil

Akşam erişdi seyr-i kemânkeş-deyim dahi

Yakdı kül etdi aşk odı gerçi vücûdumu

Ben ey meşâmım bir yanar ateş-deyim dahi

Sakıl Nazîm

(Mef'ûlû/ Fe'ilâtû/ Mefâ'ilün/ Fâ'ilün)

Hatt geldi bûse-i leb-i cânân alınmadı

Dest-i sitemde kaldı girîbân alınmadı

Çâk etdi hâr-ı firkatı dâmân sabrımı

Mahsûl-i ömr ve kâm-ı dil ü cân alınmadı

Çenber

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Ne dem şemşîr-i gamzeyile o fettân gösterir kendin

Bünân tesvîr-i yusuf gibi hayran gösterir kendin

O hunrîzîn elinden zâhm-ı sînem kanlar ağılarken

Yine mânend-i derd-i tâze handân gösterir kendini

Nim Devr-i Nazîm

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Değil câm-ı mey açıldı gel bâğ-ı tarab şimdi

Nola gelsen açılсан bir dahi ey gönça-leb şimdi

Seni her cayı bir âfet koparırlardı tıflıken

Benim âşûb-ı devrânım o sözler çıkdı hep şimdi

Muslu Osman Firenkçîn

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Hatt-ı izârını gördü senin bu hâletle

Benefşe ser be zemîn oldu yüz hacâletle

Yapışsa hançer hûn-rîzine ki amân varin

Miyân-ı yâra sarıl Faizâ nezâketle

Yel lel lâ yâ lâ yele lel lel lel le lel lâ tir yele yel lâ hey dost bu hâletle

Beste Evfer

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Hasta-ı bî-tâb-ı derd-i mihnet oldum şimdi ben

Sâlik-i dâdı râh-ı vuslet oldum şimdi ben

Ya erem ser-i menzile yâ bî-ser-u-saman olam

Geşt-i hâk-ı kûy-ı yâra hasret oldum şimdi

Nakş-ı Amal Devr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Tâ cunûn rahtın kiyub tut (?)

(?) kabûl ettim kubâd-ı pîre-çin mükerrer

Sed kubâd pîre-çin kim misâl-ı gönça ben

Görsün çün kalem sed çağın etme ey gül-î ben

Körem olsun ol kubâyınımde pîrâheni senin

Kâr-ı Hâce Sakıl

Ân kîl-ı men aşk el' uşşâk kelhom tâ nâ ten ten nâ tene tâ dir nî cânım dire düm ve
tebâdim tene tâ dir nî Hâcem dîllere dir dir ten nene tâ dir nî cânım

Tâ nâ dir ten lel tel len dir ten tel lel len dir tâ nâ dir nî tene tâ dir nî cânım yel lel lî
yel lel lî dir tâ nî tel lî dir tâ nî lel lel lî tene tâ dir nî cânım Sâni ve men ahlehom hatâ
laklet enâ terennüm meyânhâne ûzah-ı fî yom' ol kabâte sabâh cânım dir dir dir dir
dir dir ten lel lel lel

Lel lel lel len dillâ dillâ dir dir ten dir dir ten dir ten ten tene tâ dir nî cânım dire düm
dita düm tene tâ dir nî Hâceim dîllere

Dir dir ten tene tâ dir nî cânım tâ nâ dir dir ten lel len dir ten tel lel len dir tâ nâ dir nî
tene tâ dir nî cânım yel lel lî yel lel lel lî dir tâ nî yel yâ dir tâ nî yel lel lî tene tâ dir nî
cânım bi-cem'-i el-hübâb fî ahlâk-ı felet enâ

Nazîm Türk-i Darb

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün)

Yârı görünce kaldı gönül arz-ı hâlden

El değmedi şikâyeteye şükr-i visâlden

Şemşîr-i âhım eyler idi düşmanı zebûn

El değmemiş muhabbete ceng ü cidalden

Nakş-ı Evfer

(Müstef'ilün/ Fe'ûlün/ Müstef'ilün/ Fe'ûlün)

Men âşıkım an âşk-ı zârın darem

Ez nâle be dūr-ı hatt-ı ruhsârın darem

Ey nâzenin ber-hîz cân-i men bede

Ey nâ-tuvân bâde-i pey-der-pey bede

Zeyl

Ey dil-rubâ yâr-ı hoş-edâ

Âh pür cifâ ey nâzenîn

Nakş-ı Evfer Acemler

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Be bûyet sûbh-dem nâlân be gül-geşt-i çemen reftem

Nihâdem rû-bir-rû-yı gülşen ez hîştten reftem

Demî mibâyed u sâbr-ı ki dâred tâb-ı dîdâreş

Eğer sûbh-demî hâhi tu bâş ancâ ki men reftem

21

Usûleş Devr-i Revan

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Yine bir gönçaya dil-beste olmuş medh eder bülbül

Hezâr evsâfına gonça güler ağzın açıb her gül

Güzel vasfıyla bildirmiş sabâyı yel gibi bülbül

Bu bâğ-ı gül-şen-i âlemde ter açılmadık bir gül

Bend-i Sâî

Acebdir her seher bûyân olup erdin çû gül-zâra
Nedendir cüst-cû ârâmına hiç olmadı çâre
Diye gördüm mü lûtf et ey sabâ yâr olmadık hâra
Bu bâğ-ı gül-şen-i âlemde ter açılmadık bir gül

22

Semâ'î

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Keyçin ol şahsuvâr esb-i nâzim terk-i nâz eyler
Şehîdan neyâri pâymâl esb-i nâz eyler

Olur balîde kad nâhl-ı nâzi fârt-ı görmenden
Uşûhî cûybar-ı eşk-i âşık ser-ferâz eyler

Yele lâ î yelel le lel le lel le le lâ lâ lâ yele lâ î

Semâ'î

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Sabâ be tehniyyet-i pîr-i mey-fürûş âmed
Ki mevsim çemen-î îş u bâde-nûş âmed

Tenbûr-ı lâle çünan ber-fürûht bâd-i bahar
Ki gönça gark-ı arak geşt u gül be cûş âmed

Yel le lî yel le lî yele lî yellâ lî hey dost-ı ra' nâ-yı men vây

Semâ'î Acemler

(Müfte'ilün/ Müfte'ilün/ Fâ'ilün)

Herkes ki der dil bi-hem risânâ ney

Hâceteş kabûleş hudâ meb' da nâ ney

Her şeb şeb-i mâ sahar nedâred ney

Bâ râz-ı hâl-ı mâ haber nedâred ney

Bûri değılmez bûri merdum ze gamat bedûri

Bûdî nâzenin yâr yâr bûdi mahcebin

Sânî

Men ez gülem ez gülem ki nâlâ ney

Gü-i per per-î yâreş (?) nâ ney

Eyzan her şeb ilâ-âher

Semâ'î Acemler

(Mütefâ'ilün/ Fe'ülün/ Mütefâ'ilün/ Fe'ülün)

Çü-resi bi-tor-i hemmat arenî magû u bugzer

Ki ney rezed in Temennâ bî-civâb len tera nî

Meyânhâne

Eserî cihan furûzem mulk-ı muhîf çârem

Cedî hayât behşem lakabım mesîh sâî

Şark-ı Semâî

(Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûl)

Duâdan unutma bu mehcûrunu

Nûr-i çeşm-i cânım duâlar seni

Hakka ısmarladın her umûrunu

Ey şeh-i hûbânım duâlar seni

Hâl-i hicrinle oldum dil-fikâr

Bülbül gibi etsem nola âh u zâr

Beni gurbet ile saldı rûzgâr

Serv-i hırâmânım duâlar seni

Gamm değil Mahtumî garîb olursa

Vay eğer arada rakîb olursa

Yine görüşürüz nasîb olursa

Şimdilik sultânım duâlar seni

Şark-ı Semâî

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ûlün)

Eyler güçte bulun bulun bulundur

Hâne sevdiğim küzey yaşlım kaldındı

Ciğer oldu dilin dilin dilindir

Bend-i Sâî

Hâne sevdiğim merhem ile yâr-i ye

Şöyle vahm-et ki cân-ı yâr-ı beh

Ben gidince (?) gîremes âre ye

Bend-i Sâlis

(?) bâğın eyvâser sen nârsın

Hakk bolur ki gazal geldin nârsın

Ben bildim kasım hânığın yârsın

23

Semâ'î Acemler

(Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ülün)

Bir şeb-i men-i sâkın-î harâbât etdi

Rûşan dilem tîr u zulmet etdi

Ey meh-veşân darây daray âşık-kışân

Darây dad kurbân-ı tu kurbân-ı tu kurbân-ı tuem

Heyrân-ı tu heyrân-ı tu heyrân-ı tuem vâ

Bend-ı Sâî

Beğzim sârâ-rûb-ı hizâne döndü sensiz

Kadam hâm olup kemâne döndü sensiz

Râhm ile biyâ ki derdin oldudur yeni

Peymâne elimde kâne döndü sensiz

Ey meh-veşân âh

Semâ'î Nakş-ı Hâce

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Çeşm-i mestet râ be nâzem ey perî

Dil-i âşık râ firâket ey perî

Kevl-i kız u men merâ (?) perî

Sarv-i nâzem işve bâzem

Çe kunem dildâr-ı hûri rûyeşem

Band-i Sânî

Men kıyem ki şehr-i dil bi-dest-i tu

Dâde-em reşte evval bi-dest-i tu

Mey hurem bâ gere-yi çeşm-i mest-i tu

Serv-i nâzem işve bâzem

Semâ'î İtrî

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlû)

Sâkî sâde mey sâde doldur içinde bâde

Ben kime gidem dâde yandım gamm elinden

Neyleyim cânım neyleyim âh neyleyim ömrüm

Niyeleyim âh niyeleyim niyeleyim nicedeyim

Sen bî-vefâsın niyeleyim niyeleyim cânım

Derdim gibi derd olmaz

Derdimi hekîm bilmez

Derman-a giden gelmez

Yandım gamm elinden

Sensin Yûsuf-ı sâî

Elden eyle cânâ

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Ki bâ ki ol hânçer-i bürrân-ı bakarsın

Maksûdûn eğer cân ise cânâne bakarsın

keleske eğer mecd-i kemîn heves ile

Âvâ-yı kebûter ki pâbâne bakarsın

Yâ lâ lel lel le litere le lî yel le lî lâ aman ey vâ yele lel yelet lî le vâ

Semâ'î

(Mefâ'ilûn/ Fe'ilâtûn/ Mefâ'ilûn/ Fe'ilûn)

Sabâ be tehniyyet-i pîr-i mey-fürûş âmed

Ki mevsim çemen-î îş u bâde-nûş âmed

Tenbûr-ı lâle çûnan ber-fürûht bâd-i bahar

Ki gönça gark-ı arak geşt u gül be cûş âmed

Yel le lî yel le lî yele lî yellâ lî hey dost-ı ra' nâ-yı men vâý

Semâ'î Hafız

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Nevrûz-est sebze kinareydi dildâr

Gülşen-i hân buldı güzeliydi çemenzâr

Bir tane havâ beğandı gül ü sefne ü bülbül

Geldi şîir ez karesû mevsîm-i eş' ar

Olsun (?) muhabbet-i dîdâr miber

Nev'i havas rû ki kinâreyle ağyâr

Men vale u heyrân-em men âşık-ı dildârem

Oldur benî kurbânın dost

Yele lel yelet le lî vâý

Semâ'î Receb

(Fâ'ilâtûn/ Fe'ilâtûn/ Fe'ilâtûn/ Fe'ûlûn)

Görün ârezin der hûn-efşânım

Kunc u mahsatile şod felek-î fiğânım

Mâyil oldu sûz-i dilim sâki dil-i nâlânım

Sen sevmedin niyem ne cûyem vâý sultânım

Küzeyin reb sû der gönül sabır-andîş

Bilmez cânım bir ben oldu gamm (?)

Neyleyim sultânım yel lî lel le lî

Lî dost tu yel le yellel le lî vây

Bend-ı Sâî

Ben sevdiğim hevâyı şûh cihan

Dilâ beste sevdiğim buldu

Aslâ imkân-ı gammdan

Cûr-ı cefâ tîrîn tîrsîn her an ben ise neylediyim kaldım ez der heyrân

24

Der Fesl-ı İsfahân

Zinçîr İtrî

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Gel ey nesîm-i sahar zülf-ı yârdan ne haber

Gelir mi kâfile-i müşg-bârdan ne habar

Şemşir-i zülfüne âmade der meşâm-ı ümîd

Ne gûne cûmbüşü var rûzgârdan ne haber

Serv-i nâzım işve-bâzım dil-nüvâzım cânım â câcnım rûzgârdan ne haber

Remel

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Feryâd ederim zülf-i siyâhkârın elinden

Alsam seni ol düşman-ı gaddârın elinden

Bu hâl-i perîşânıma birkez nazar eyle

Mecnûn-sıfat oldum yine dil-dârın elinden

Âh cânım yâ lâ yel lel lâ ra' nâ-yı men

25

Nâzım Çeşm Fesl-ı Acem Kâr-hâ ve Nakş-hâ Sakîl

Nâzım çeşm-i hud, ehâ ehâ yârim ehâ ehâ cânım, ki cihâ-ı tu dîde-est, uftım bi-
pâ-yı hud, ehâ ehâ yârim ehâ ehâ cânım ki begûyet davîde-est Ten dir nâ nâ
dir nî tâ nâ dir nî dit dire dir lî nî yâr

Dir lere dir lere dir tâ nî ten ten ten dir nâ dir ten dir nâ dir tâ nâ dir nî, dir tâ nâ dir nî
dir lere dir lere yâ makbûl nî hey hey hey cânım dost dost dost mîrem, ki begûyet
devîde-est Meyânâne cân u cihân hudâ ehâ âhâ yârim mükerrer

Bi leb-i dîr-feşân konem, ten ten tâ nâ dir dir ten ten ten tâ nâ dir dir tâ nâ dire tel lel
lâ nî ten ki ez cân-i tu şarâb-ı muhabbet çeşide-est, hey hey hey cânım dost dost
dost mîrem muhabbet çeşide-est

26

Benî dârem Kar-ı Hâce Muhammes

Ey benî dârem ki kerd yâr yâr hey hey hey yâr âh ki kerd gül-i sünbül sayıban dâred
yâr ehâ yârim ehâ yârim mükerrer

Dire dir nâ dir nâ dir nâ dir nî dir dir teni teni teni tene nî tâ nî tâ nâ dire dim vâ
sünbül sayıban dâred ehâ yârim

Ehhâ cânım bahar arîzeş yâr yâr hey hey hey yâr arîzeş hatt behûn-ı arğavân dâred
yâr yâr ehhâ yârım ehhâ cânım

Dire dir nâ dir nâ dir nâ dir nî dir dir teni teni ten nen nî tâ nî tâ nâ dire dim vâ
behûn-ı arğavan dâred yâr ehhâ

Yârım ehhâ cânım Meyânhâne hudâ râ dâd-i men hey hey hey hey hey yâr-ı bustân
yâr vâ dost ez vâ (?)

Hey hey hey hey hey yâr-ı meclis yâr vâ tâ nâ dir ni dir dir tâ nâ dir nî tâ dire tâ nâ
dir nî dir dir tâ nâ dir ni

Dir dir tenî tenî tenî tenî tâ nî tâ nâ dire düm yel lel lâ ki mey ba diğêrân hurdest ba
mâ ser-i girân dâred yâr ehhâ yârım

Ehhâ cânım Hâne-i Âher Çe uzr-ı bâht-ı bed gûyem ki an ayyâr-ı şehr-i âşub ehhâ
hey hey yâr ehhâ hey âşub bî-talhi geşt

Hafız yâr yâr hey hey hey yâr geşt Hafız râ ve sükker der dehân dâred yâr ehhâ
yârım ehhâ cânım dire dir nâ dir nâ dir nâdir nî

27

Berefşân

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Rahm eyle gözüm yaşına ey ruhları mâhım

Güldürmedi zîrâ beni hiç baht-ı siyâhım

Öldür beni gamze-i şemşîr ile tâ kim

Ey kaşı kemân olmaya bu niye günâhım

Amân yâr-ı cânım âh cânım belî yâr-ı men

Çenber

(Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn)

Gönül senden cüdâ bir bülbül-i şûrîde der gülsüz

Ne b lb l g lden ayr ls n ne olsun g n e b lb ls z
Sana sermâye-i hasen oldu k k l kaydı çok ba dan
 lah  görmesin    fteler bu b  -ı s nb ls z
Cenan ey görmesin bu b  -ı s nb ls z

Beste N ili Us le  Muhammes

(F 'il t n/ F 'il t n/ F 'il t n/ F 'ilün)

 e m-i gamze-i ile dem- -dem tir u hançer s y  r

Cebhe per n-i kazab yar ile kimler s y  r

C me-i sabr-ı naci -z r-i    n etmesin

Dil  ekl-i vakt olur ey n z-perver s y  r

Yele lel lel lel lel lel l  l  Tir u hançer s y  r

 enber

(F 'il t n/ F 'il t n/ F 'il t n/ F 'ilün)

Ney gibi inlersin ey dil mubtel lık var gibi

Kan dökersin e k-ı  e minden c d lık var gibi

Yarı dedim garka-ı bahr-i cefâ-yı a kım

Nâz ile geldi dediğim   in lık var gibi

Am n amân

Devr-ı Kabır

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Neyleyim sahn-ı çemen-i seyrini cânânım yok

Bir yanımcı salınır serv-i hırâmânım yok

Emdirir gerçi lebin yoluna canalar verene

Leb-i cân-bahşını emsen demeğe cânım yok

Sûfiyân

(Müfte'ilün/ Mefâ'ilün/ Müfte'ilün/ Mefâ'ilün)

Dem-be-dem eyledikçe âh şu' le-i dil-bülend olur

Hayf ederim ki dâmenim zülfüne bir gezend olur

Rûyuna baksa alınmaz kendüyi dîde bir zamân

Pâyı nigeinde zülfünün her hammı bir kemend olur

Yâ le lî yâ le lî yâ le lî yâ le lî yel lel lel lel lî âh

Ser ham kuned olur amân amân amân ömrüm ilâhî ilâhem

Evfer

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Ermedi hergiz elem-i yârın gul-ı ra' nâsına

Değmedik gül-zâr-ı dehrin bir gul-i zîbâsına

Hâlimi arz eylemek âsân olurdu neyleyim

Ol şeh-i hüsnün komazlar kimseler tenhâsına

28

Kar-ı Hâce Usûleş Temsil

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Per-per ki şudem nezdiğin ez meh kû dilem râ hûn kerd

Yâr yâr şud kudâm-in şebek-e-yi çeşmem kâr-ı sed ceyhûn kerd

Dir dir ten ten ten ten dir tellâ dir nâ dir tellâ

Dir nâ dir tellâ dir dir tâ nâ dire tel lel

Tenen tâ dir nâ dost dire diller diller dir nen

Nen nâ dire diller dir dir nen den dire

Diller ler dir nen nen nâ dire diller ler dir

Tâ nâ dire tel lel lene tâ dir nî yâr yâr

Şud kudâm şebeke-yi çeşmem kâr-ı sed ceyhûn kerd

Vây hey ehâ hey ehâ ehâ yârim yârim

Bend-i Sâni zîbâ-yı men yâr yâr şud gidâ

Ân-çe bâ men gerdeşun husn-ı âlem-i kubrâ u yâr yâr

Aşk-ı hâra sûz-ı leyli ba dilî mecnûn

Ne kerd terennüm Meyânhâne

Birâber tabîb ez bâhr-ı dermânem per u fârek

Dir dir nen tel lel len dir lâ

Dir nâ dir lâ dir nâ dir lâ dir lâ dir dir tâ nâ

Dire tel lel lene nâ dir nâ dost

Yâr yâr der aşk est in devâ-yî

Atr-ı Eflâtun be kerd hey hey ehâ hey

Tâ nâ tâ nâ dir lâ dir nâ

Dir lâ dir nâ dir lâ dir dir tâ nâ dire

Tel lel lene nâ ten nî

Dir dire diller ler dir ten ten nâ dire diller ler dir nen

Mükerrer tâ dire tel lel lene nâ dir nî yâr yâr

Derd-i aşket in devâ-yî atr-ı Eflâtun be kerd hey hey ehâ hey

29

Nakş-ı Turk-i Darb Nezar

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilün)

Sûy-ı nigâr-ı meni ki burd nâ-beled merâ

Kes âteş-i dilim beburd mez' î der havâ

Düm dir lellâ dir dir tâ nâ nen ten nâ dir tâ nen nâ

Dir ten nâ ten nâ dir ten nâ dire dire lellâ

Dir dir ten kes âteş-i dilim beburd

Nakş-ı vasat Hace zîr-i hâlîl âmedi

Dir dire nigâhem be tu elhân-ı muhkemîst

Rûy-ı nazarem bâ tu ve çeşmem be zemînîst

Düm dire dire le dir ten tene tâ dir nî mükerrer

Tene nen dir tene nen dir tene tâ dir nî tâ dir teni

Tel lel leni tene tâ dir nî mükerrer Rûy-ı nazarem

Ehhâ hey ehâ hey ehâ yâr-ı men ehâ yîrem ehâ cânım

Belî yâr-ı men

Bend-i Sani

Ez dir nen dil dîde-güşâyem berhî dost

Der zümre-yı erbâb-ı hayâ resm çünin-est

30

Fer' İtrî

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Hem sohbet-i dil-dâr ile mesrûr idik evvel

Biz baht-ı müsa' id diye meşhûr idik evvel

Şikeste sufâl ile mey içseğîn nola şimdi

Gayret figen işret-i fağfûr idik evvel

Yeşil le le le le lî mesrûr idik evvel

Çenber İtrî

(Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilûn)

Pâ-yı yâre düşmeğe agyârdan nevbet mi var
Sâyesinde nahl-ı ümmîdin meğer rahat mı var

Ki kemân hicrüne zehr-ı sitem ki bâr-ı gamm
Âşık-ı fersûde bâz ve çekmedik zahmet mi var

31

Semâ' î Hâce

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Be devr-i lâle kadeh gîr ve bî-riyâ mîbâş
Be bû-yi gül nefesî hem-dem-i sabâ mîbâş

Dir dir ten vây tel lel len dost dir dir dir
Dir ten nâ dire dem dem serv-i nâz yâr hey dost

Hey vay vây râ' nâ-yı men be bû-yı gül nefesî hem-dem-i sabâ mîbâş

Meyânhâne

Mürîd-i tâ' at-i rindânegân-ı meşu Hafız
Velî mu' âşir-i rindân-ı pârsâ mîbâş

Semâ' î Hâce

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Evvel çevresi nazar-ı çeşmâneş kün

Dûvvüm be lebeş siyûm be dendâneş kün

Çârûm binger ki çi-hâl dâred yâr ey

Pencüm nebişîn ki cân be kurbâneş kün

Mevlâyı seversen bir kadem gel yanıma vây

Âh yanıma gel hâlim-i sor kadrimi bile

Gör ki hicrân neyleyüpdür cânıma sensiz vây

Benzim sararıp hazâna döndü

Kaddim ham olup kemâne döndü sensiz

Öz başınıçın bu bendeye rahm eyle

Peymâne elimde kana döndü sensiz

Mevlâyı seversen kel-evvel

Âh bir kaddim bâ men dîde-i pur-hûn meh vây

Semâ' î Hâce

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Çekme yüzüne ki nikâb-ı işve

Ey mazhar-ı âftâb-ı işve

Tâ nâ dir dir ten te nen nî tâ nâ te ne dir nî

Dir ten dir dir ten dir dir ten tâ nâ tâ nâ

Tâ nâ tene dir nî mükerrer yel le lâ yel le lâ

Yel le lâ yâ lâ yâ lâ yâ lâ yele lel lî ey mazhar-ı âftâb-ı aşk

Bend-i Sâî

Kim karşı durur nigâh-ı meste

Gelmiş gözüne şarâb-ı işve

Terennüm ke'l-evvel

Samâ' î Kadrî

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Henüz gelmedi bir şûh dehr-i nâz edecek

Murâdım üzre güzel görmedim niyâz edecek

Acib mi düşse beyâbâne kays-ı âvâre

Cihanda bulmadı bir yâr keşf-i râz edecek

Nakş-ı Hâce Semâ' î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Bî tû nefesî hoş nezedem hoş ne nişestem

Câyî ne nişestem ki ber âteş ne nişestem

Yelel lâ yel lel lâ tir lâ dost yele lel lel î

Ey pâdişeh-i hûbân-ı dâd ez gam-ı tenhâyî bî

Tû be-cân âmed vakt ez ki bâz-âyı

Dost yelel lâ yel lel lâ yel le lâ yelel nâ tir lel î

Hey cânım yevel tir yel lî hey mîrem yevel lâ yel lel

La tir la dost

Nakş-ı Semâ' î Acemler

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

În-çünin hemîn be men yâr-ı hem-neşîn bâşed

Ez gayr-i-hem be-neşeste hûyî çünin bâşed

Dir dir ten nâ diller dir tâ nâ dir dir ten nâ

Diller dir tâ nâ diller diller diller diller dir tâ nâ

Diller tâ nâ diller dir tâ nâ diller diller diller

Diller dir dir tâ nâ diller diller diller diller dir tâ nâ

Ez gayr-i-hem be-neşeste

Meyânhâne

Leb dâred dûş-zen harf-î âşîna hem-gûş

Kâfer meğer mâ râ yâr-ı hem-neşîn bâşed

32

Nakş-ı Fahte Hace

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilûn/ Fe'ûlûn)

An kân-ı firâkın al' el-tahkîk hey hey yâr-i men

Hâzâ' id-î hakk be'l temzîk hey hey yâr-i men

Tâ dir yel lel lâ le yal lel lâ le li mükerrer

Dir illî âh dir illî dir dir dir nen nâ tâ dir

Yel le lâ lâ hey hey yâr-ı men mükerrer Bend-i Sâî

Mecnûn bi men-i bî-ser u pâ mîmâned hey hey yâr-i men

Gamm hâne-yi dil bi kerbelâ mîmâned hey hey yâr-i men

Tâ dir yel lel lâ hem-çü evvel

33

Der Fesl-ı Mâhur

Zinîr Nâ'îlî

(Mefâ'îlün/ Fe'ûlün/ Mefâ'îlün/ Fe'ûlün)

Cemâl-ı sâkîye bak âftâbı neylersin

Tamâm neşve-i şevkı ol şarâbı neylersin

Ferâğ-ı dilber demi pend u pîrâmûneş turalım

Gönülde şâziş-i ahd-ı şebâbı neylersin

Servi-nâzım işve-bâzım dil-nüvâzım meh-cebînîm âh

Şebâb-ı neylersin

Hâvî Receb

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Dil derd-i aşk-ı yârile bezm-i belâdadır
Kadd-i reng nâleni ciğerim hûnî bâdedir
Kavuşmak nasîb olur mu miyânın kemer gibi
Cânâ neteki hançer-i hicrân-ı irâdadır
Hey cânım yâ lâ yel lel le lî dost

Sakîl Hafız

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Zülf-i siyehin dâmen-i ruhsârda gördüm
Ben mehr-i draşân-i şab-i târda gördüm

Rûyunla dehânında olan hâlet-i cânâ
Ne gülde ne bir gönça-i gül-zârda gördüm

Firenkçîn

(Mefâ'ilûn/ Fe'ilâtûn/ Mefâ'ilûn/ Fe'ilûn)

Hemîşe merdüm-i çeşmim âzâr-ı yâra bakar
Gözüm öpünce der-i sâhn-ı lâle-zârâ bakar

Zaman gelir yine zerrîn kadeh alır eline
Çemende nergis-i şehlâ hemen bahâra bakar

Sakîl Tosunzade

(Müstefîlün/ Müstefîlün/ Müstefîlün/ Müstefîlün)

Cânâ beni aşkınla fezerâne eden sensin

Şem' -i rûhuna çeşmem pervâne eden sensin

Rüsvâlîğa bâ' -is-î hep nergis-i mestânındır

Keyfiyyet-i la' lin ile mestâne eden sensin

Evfer

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Gamm değil geşt gülistân eylesem bülbül gibi

Eğmelin olmasın hemen destem-de sâğır gül gibi

Derd-i aşk ile dolu destem-de sâğır nezmiâ

Bir karan-lîdır ki hiç girmez olmadan mel gibi

Evfer

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Yâre te 'sîr ede mi nâle vü âhım bilmem

Bana gün göstere mi baht-ı siyâhım bilmem

Şeb-i târın firâk içre koyup gitdi beni

Yine teşrîf eyleye mi ol yüzü mâhım bilmem

Haffî

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilûn)

Bezm-i çemende şîveler eyler yürür müsün

Cânâ cemâlin âyînede hiç görür müsün

Uşşâk-zâre büse-i la' lin derîğ edip

Her bî-firâk-ı la' li lebin emdirir misin

Yâr yâr yâr yele lel lel lî lâ' lî lebin emdirir misin

Fer' İmam

(Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilûn)

Oldu eşkim gülşen ârâ-yı heves-cûlar gibi

Akdı gönlüm bir nihâl-i işveye sular gibi

Turfe-i mecnûnun ki peyderpey hayâl-i çeşm-i yâr

Dolanır etrafını ser-geşte âhûlar gibi

Receb Mühammes

(Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilûn)

Âb-u tâb-ı bezm oluldan rû-yı rahşânın senin

Âlemî eyler münavver şem' i sûzânın senin

Şevg-ı sahbâ-yı mühabbet eyledi dünyâ-yı mest

Cur' e-yi riz nâz oluldan çeşm-i fettânın senin

Evfer

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Kalır humârı meyin keyf-i kârı böyle geçer zinçîr

Hazâyindir kalacak nevbahârı böyle geçer

Visâle erse-i gamm hicr u firkatindir ümîd

Sana gönül verenin rûzgârı böyle geçer

Zinçîr Na'ilî

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Meta' -ı hüsn ki nakd-i dil-i şeydâ-yı ben u verdim

Gurûr-ı hüsn-i sana ey meh her câyı ben verdim

Mahaldır çâk-i çâk etsen dil-i macrûhumu zîrâ

Ân-ı evvel destine şemşîr-i istiğnâyı ben verdim

34

Semâ'î Hâce

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilün/ Fe'ûlün)

Bâzem bût tünd hû-yı tannâz

Kerd ez servinâz u fitne âğâz

Ser-tâ be-kadem-i tamâm nâz-est vâý

Kes-i nâz ne-mîkoned be kes nâz belî

Çün dest-i nemîdehed visâleş

Dest-i men u dâmen-i hayâleş

Band-i Sânî

Cuz vasl-ı tu mültemis nedârem

Gayr-i ez tû zi tû havas-i nedârem

Bîmem ze rakîb-i pâsbânest vâş

Pervâ-yı sek-i ases nedârem belî

Çün dest-i nemîdehed visâleş

Dest-i men dâmen-i hayâleş

Semâî Nâzım

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Lütf eyle sabâ merhamet kıl ben derd-mend

Gör kalmadı hicrinle can eser-i tende

Meded ey yok mu îmân sende ey rû-yi bahtında

Yalvarsam aceb söz geçer mi sen lebi kanka

Sen şahlevende Yûsuf menende ey yalvarsam aceb

Söz geçer mi sen lebî kanka ey kul yanıma dem kıl

Yâr bani bî-gamm kıl dinleme kâl u kâl nâzenin

Gel beni bî-gamm kıl

Kul dir dam-i kıl lütf eyle kerem kıl

Semâ'î Nâ'ilî

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Kadehdir eylesin pervâne-âsâ bezm-i işretdir

Surâh-i şu' l-i afrûz oldu bir şem' -i münevverdir

Saed sühbet-i peymâne den durulmu âlemde

Nedîm pâk meşreb-ı sâf dil var ise sağerdır

Cânım cânânım sülânım yâ lâ lâ lâ var ise sağerdır

Semâ'î

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün)

Unutdun zahm-ı gamzen mübtelâsın

Güzeller böyle mi gözler gedâsın

Garîk bahr-i aşkından ne kaçdın

Kişi hiç terk eder mi âşinâsın

Çekilmez derd imiş aşkın tabîbem

Dil-i mecrûhuma gönder devâsın

O mehrunun cefâ-dir kâr-ı al-hak

Gönül kem gördü dünyâda vefâsın

Katî ol dem du-çar olsam mükerrer

Ölürdüm reh-i kenârdan merhabâsın

Visâlî'nîn beni şad eyle cânân

Çeker hatirâ ki firkat havâsın

Semâ'î

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Kimseler hiç âteş-i aşkile sûzân olmasın

Fikr-i zülf-i yârile hâtır perîşân olmasın

Gördüğünce sen habîbin âyet-i ruhsârını

Ya nice ikrâr edip kâfir müslümân olmasın

Cânım yel le le lel lî yel lî yel lî yel lî yel lî yel le le lâ kâfir müslümân olsun

Semâ'î

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Seni gördüm gönlüm oldu bî-karâr

Sencileyin nâzenîn yâr kande var

Neyleyim neyleyim neyleyim neyleyim sen bî-vefâsın neyleyim

Neyleyim sen pur-cefâsın neyleyim

Bâd-ı sabâ haber eyle yârime yârime

Gör ki hicrân neyleyim bi dir cânım neyleyim

ke'l-evvel

Semâ'î

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Söylen ol âfete dünyâyı harâb eylesin

Sell-i seyf ne ki hışım u i'tâb eylesin

Geceler hem-dem-i ağyâr idiğın hep biliriz

Bizden ol âfet-i gül-çehre hicâb eylesin

Yâ lel le lel lel lel lî yâ lel lel lel lî

Gül-çehre hicâb eylesin

35

Der Fesl-ı Rehâvî

Düyek Nakş-ı Hâce

Ehlin şevkân ey diyârî lakîr fihâ cemâl-i selmâ

Yâ lâ yâ lâ yel lel le lel lî ki mî-resâned ez ân nevâhi

Ümîd-i vasleş bâ-cân-ı bâ-mâ yâ lâ yâ lâ yel lel le lel lî

Cânım kes nedârem yâr yâr yâr cânım kes nedârem kes nedârem

Be gayr-i lütf-i tû şâh cem-câh hey dit dire diller dir

Ten ten nî tâ nâ dir nî dire dem di tâ dem ehhâ ehhâ

Yâ lâ tu şâh-i cem hey hey hey hey cânım tu şâh

Cem-câh hey Bend-i Sâni fe-in secednâ ileyke nescüdü

Fe-in se' ânâ ileyke nas' â yâ lâ yâ lâ yel lel le lel lî

Band-i Sâlis Kasam be-cânib-i serş irâdet

Ümmîd-i vasleş be-mâ yâ lâ yâ lâ yel lel le lel lî

36

Hafîf ltrî

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Sermede-i dâğ-ı cünûnem gamm içre nâle yeter

Terâne-i sence hayretim bana piyâle yeter

İşitmedi diye gûş-i nigâre çekme elem

Yeter yeter ser gûyende bunca nâle yeter

Yâ lel lî yâ lel lî yâ lel lî yel lel lâ bunca nâle yeter

Remel Receb

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Ol şeh ki olur lütf-ı nihândan mahzûz

Kıldı beni bûs-i lebi cândan mahzûz

Hışmile yüzün döndürüp etdikce cefâ

Gönlüm olur âgûş-ı miyândan mahzûz

Yâ le lel le lel le lî yâ lâ yele le le lî etrile le le

Le lî yâ lel lî yele le lel lî

Sakîl Küçük İmam

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Çeşmin cihânı görmedi şimşîr-i kînle

Mağrûr iki saff-ı sipeh-i der kemînle

Bülbül-i kebâb-ı âteş-i geyret yerinde hâr

Kim söyleşir çemende gül âteşin ile

Remel

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Güyende çıkıp nâzile cânâna salındı

Tâvûs-ı cenân başladı cevalâna salındı

Hep şimdi şirerdir dökülen dîdelerinden

Aşk-ı âteş-i ol dem ki dil ü cânâna salındı

Tere li ye lel le lel le lel le le lel yele lâ lâ lâ lâ

Tere la ten tere lel lel lâ

Çenber

(Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn)

Dağıtdın hâb-ı nâz-ı yâri ey feryâd neylersin

Edip fitne ile dünyâ harâb-âbâd neylersin

Behayî-veş değilsen kâbil-i feyz-ı safâ sende

Tekellûf-i ber taraf ey hâtır-ı nâşâd neylersin

Cânım yâ le lel lel le lel le lel le lî vâ yel le lâ ra' nâ-yı men

Remel

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilû/ Fe'ûl)

Görsem ol tâbîb-i cân-ı derdim diyemem

Dil-i hasta kim el-amân derdim diyemem

Hâmûş olurum tamâm o şûhı görüp

Hâl-i dil-i pür-melâlî, derdim diyemem

Tere lî le le lâ tere lel lâ tere lel le lel lel lel lel lâ ten tere lel lel lâ lâ

Ye le le lel le lel le lel lel yele lâ

Nîm Devr-i Receb

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Bahar-ı faslına aldanma hazân olmaz deme hergiz

Bu fasl-ı nev-bahârî de gider gelmez deme hergiz

Efendim gönça-i tab' ın açılsın gül gibi dâim

Nesîm-i şevkle her dem gider gelmez deme hergiz

37

Usûleş Mühammes İtrî

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Gelir hâk-ı kand-ı lebin gördükçe ey şûh-ı cihân

Nâle eyler murg-ı dil güyâ olur tûtî-i cân

Meyl-i seyr-i gülşen etmezsem nola sem vâriken

Kâkülün sünbül femin gönça kaddin serv-i çemân

Yel le le lâ yelee le lâ yel le lâ le lâ

Le lâ le lâ yelee le lâ yel lâ le lâ

Le lâ le lâ u best yâ le lel

Lel lâ â cânım yâr yel lel

Le le lî

Usûleş Remel Beste Hafız

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Her geh ki mey-i işve ile hürrem olursun

Ey şûh aceb âyîne-i âlem olursun

Şem' -i harem-i cân iken ey mihr-i melâhat

Bezm-i mey-ı ağyâre varup hemdem olursun

Tere lel lî yel lel lî Yel lel lî yel lel lî

Tere lâ tere lâ Tere lel lel

Usûleş Remel Beste Hafız Güfte No'-i

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Ne güyend bir fırsat olup vâri bilirsın

Ne yâri bulup derdiyle yalvarı bilirsın

Dûr olduğuna nice bir ağlarsın o vechin

Ey dil rebiş-i çarh-ı sitemkârı bilirsın

Ten lel lî, ten nen lel lî, ten ten lel lel,

Lel lel lel lî, ten le le le

Le le le, le le le le lel lel

Usûleş Remel Beste Hafız

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Aşkın dil-i âşüftemi sevdâya düşürdü

Âvâre edip zülf-i semnâya düşürdü

Dil gevherini etdi nihân müvecceh hüsnün

Bir hanım etdi aşk ânı deryâya düşürdü

Lî tere lel lî, lî tere lel lî,

Lî tere lel lî, lî tere lel lel,

Lel lel lî

Usûleş Düyek Beste Hafız

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Siyeh kâküllerin ol düşman-ı gaddâra çözdürme

Tahammül edemem ben bendeni agyâra çözdürme

Meded pâ-mâl edersin dilleri râh-ı muhabbetde

Ser-i zülf-i girih gîrin sabâ dil-dâre çözdürme

Yele lâ tere le lel lel lî, tere lel lel lî,

Yenter yele lel lî, yâr çözdürme

Usûleş Remel Beste Receb

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün)

Gönlümdeki aşkın gibi bir hem-demimiz var

Her lahza safâ kesb edecek âlemimiz var

Gül-şende seni bülbül eden gül ise ey dil

Gül rengine reşk etdiği câm-ı camîmiz var

Cânım yenter yele lel lî lâ lâ lî lî,

Yenter yele lel lî lâ lâ tere lâ tere lâ tere,

Ten ten lel lel lel lâ

Usûleş Çenber Beste Receb

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Gider nev-reste dilberlerle seyr-i bâğa cânânım

Bir iki gönçasız kopmaz yerinden derd-i handânım

Nihâl-ı tâze güldür salınır yanınca gülruhlar

Yine besbellidir ammâ benim serv-i hırâmânım

Usûleş Çenber Beste Na'ilî Güfte

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Dağıtdın hâb-ı nâz-ı yâr-ı ey feryâd neylersin

Edip fitne ile dünyâyı harâb-âbâd neylersin

Behayı-veş değilsen kâbil-i feyz-ı safâ sende

Tekellûf-i ber taraf ey hâtır-ı nâşâd neylersin

Çenber ltrî GüfteTahir

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Âsâr-ı elmâs peykâyı müje her dem nihân-ebrû

Beni mecrûh-ı fırkat etme lütf et ey kemân-ebrû

Niçin ey âftâb-ı evic-ı ismet pençe-i nâza

Sunar deşne nigâhın tîr-i müjgânın sinân-ebrû

Berefşan Usûleş Beste

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Diye ey rûh-ı musavver kafes-ı tende misin

Yoksa bir vaslet için dâmen-i dilberde misin

Va' deler etmişken âşika lûtf eylemeğe

Enverî sen dahi gör kendini defterde misin

38

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlû/ Fâ'ilâtün)

Dil mâye-i safâdır hatt-ı rûy-ı yâr derler

Kişinin komaz gönülde gammını bahâr derler

O nihâl-ı bağ-ı işve sana da eder temsil

Â gönül ne âh edersin buna rûzgâr derler

Ten diller leli ten ten dire dir ten ten ten ten ne ten nâ

Dir nî hey hey hey buna rûzgâr derler

Semâ'î

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Yaş mı hemçü tü eden ol rûhleri gûlfâmdır

Bağram-ı pür-hun eden ol ser ü sim endâmdır

Halka halka dağlar sanam-î görinin sînemde

Câ-bi-câ morğ-ı acal seyd ettiğimin dâmdır

Mîrem gel cânım ey vâý seyd ettiğimin dâmdır

Semâî

(Müstef'ilün/ Fe'ülün/ Müstef'ilün/ Fe'ülün)

Dil oldu tâze meftûn bir şûh-ı bî-vefâya

Kim kasd-ı lütf ederken der kâr olur cefâya

Her bir nigâh-ı nâz-ı yağma ger tahammül

Efsûs düşdü şodi hâtır bir böyle dilrübâya

Da day da day ey cânım cânânım sultânım

Ömür hey bir böyle dilrübâ-yı dâd ey dâd

Semâî

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'îlû/ Fâ'ilün)

Yarınki fikr-i kadd-ı azârindesin gönül

Bâğın ne gölbeni nev-bahârindesin gönül

Meylin u zülf-i ham-be-ham meşk böyledir

Ne sünbül ne zülf-i nigârindesin gönül

Tir yel le le lel lel le lî yel lel le lî zülf-i nigâr ilâ-aher

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Peykân-ı müjekdir talâf-ı cânım-ı bâ'is

Tîr-ı nebestem kidirne afğan-i ki bâ'is

Timâr eylemez zahm lokmân-ı zamâne

Tâ (olmihakk?) vuslet-i cânânem bâ'is

Yâ lâ yele lâ lî, yele lâ cânım

Yele lâ lî

Semâ'î

(Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilûn)

Pûr-e kim pâreledi nâvın muhabbet fet fet

Ciğerim pâreledi tîğ-i muhabbet fet fet

Kadd-ı mozûn ve teni nâzın ve andâm-ı latîf

Hâsıl-ı ol kol-ı ra'nâ-yı letâfet fet fet

Cânım cânânım sultânım vâv vâv nâzın

Der Fesl-ı Nikrîz

Çenber Coher Ağa

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Melûl olmak neden ey dil şarâb-ı erğuvân yok mu

Seni yoksa safâya sevk eder bir mihr-bân yok mu

Helâk etdi seni tut dâmenin inkârına bakma

Nice inkâr eder şimşîr-i borânende kan yok mu

Kâr, Hâce Abdulkadir Türk-i Darb

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Eğer zi kû-yı tu bû-yı be bûstân ayed

Zi her gül-i ki be-büyend bû-yı cân ayed

Dir dir tenî tenî tel lel lâ nâ dir tâ nâ dir tâ dir tâ dir

Tâ dir tene dir ten nâ mükerrer ten ten ten nâ dire

Tel lel lene dir ten nâ tâ hey ten ten ten nâ dire lel

Lel lene dir ten nâ ten ten ten nâ dire tel lene dir

Ey vâý ten ten ten nâ dire tel lel lene dir ey vâý

Tâ dir lel lel lâ lâ ra' nâ-yı men ten ten ten ten tene

Dir ten nâ zi her gül-i ki be-büyend bû-yı cân ayed

Ehhâ yârim ehhâ cânım belî merhem-i dil ehhâ yârim ehhâ cânım

Belî nâzenin zi her gül-i ki ilâ-aher Bend-i Sâñ

Be bâğ eğer behrın berâye gül-i çidem, zi andelib

Hame nâle ve fağan ayed, Terennüm Meyânhâne

Biyâ ki gül bi-gülistân bi-sed cemâl resîd, kûşt

Devr-i gamm nevbet-i visâl resîd, El' elhusûs ki

Sultân-ı âdil şâh-ı şucâ' -i berâ-yı eyşin be bûstân

Bi-sed cemâl resîd ten nâ ten nî ten nâ ten nî

Tene ten ten diller dir ten ten ten nâ tel lel

Len vâyi zi her gül ki Terennüm kel' l-evval

Nakş-ı Mühammes

Âh cânım belî dost belî yâr belî ömür-i men hey hey hey ahha hey ehâ yâr-ı men
ehâ ehâ hey ehâ hey ra' nâ-yı men

Dost ra' nâ-yı men yâr-ı makbûl-ı men sünbûl sünbûl sünbûl sünbûl ber semen ber
semen

Ber semen ber semen mezen laşker-i hâbeş ber-haten mezen Band-ı Sâni tâ diller

Tâ diller tâ diller tâ diller şebî tere neşkinî zûlf râ şiken ber şiken ber şiken mezen

Nakş-ı Usûleş Evfer

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fa'ûlûn)

Her tîr ki ez şest-i cefâ mî-âyed, Sû-yı hedef-i sîne-yi mâ mî-âyed, Tâ nâ dir dir

Ten nî tâ nâ dir dir tenî tâ tâ ten nî ten dost tâ nâ ten nâ ten

Tâ nâ ten nî ten sû-yı hedef-i sîne-yi mâ mî-âyed, ehâ hey nâzenin

Ehâ hey mehcebîn ehâ hey serv-i nâz ehâ hey tîr ki dil sû-yı hedef

Ehâ nağme Meyân ez hukke zi nakş-ı tabîb-i gerdûn

Tâ nâ dir dir ten tâ nâ dir dir ten tâ nâ ten nâ ten

Tâ nâ ten nî ten tâ nâ ten nî ten meşk-ı sakkâ

Tiryâğın vefâ mî-âyed ehhâ hey

Nakş-ı Türk-i Darb

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Her-dem ez cefâ-yı tu dil râ gamm-ı diğer,

Âlem ez tu harâb ve tu der âlem-i diğer,

Ten ten nen tâ dire tel lel lâ nâ dir nî tâ dir ten ten nâ dire tel lel lene tâ dir nî
mükerrer,

Âlem ze tu harâb-ı tu der âlem-i diğer, ehhâ hey ehhâ hey nâzenin ehhâ ehhâ

Ehhâ yârim ey fer' dil mükerrer âlem ze tu harâb-ı tu der âlem-i diğer

Bend-i Sâni bûlbûl ze şevk-ı na' re-i zaman der harîm-i bâğ,

Gel her zaman bi meclis-ı nâ-mahrem-i diğer,

40

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fa'ûlün)

Nûş eylediğim aşkla hûn-ı ciğer olsun

Âşufte gönül derdile dahi beter olsun

Sizde bu ki şâhida ol kez ey akl-ı dildâr

Her câ-yî güzel sevmeyeyim tevbeler olsun

Muhammes İtrî

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Canı kullâb ser-i zülfünü çeker senden yana
Kûşe-yi çeşmin nevvâr olsa şehbânından yana

Gönça-yı la' lin gül-i rûyun görenler neylesin
Ey boyu servim varıp bir dahi gülşenden yana

Cânım cânânım yel lel lel le lel lel le lel lel lel lâ lî
Yâr senden yana

Nazîm Remel

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ûlûn)

Gark eyledin hûn-âb-ı sirişkim teni cânâ
Şimden geru sen kande bulursun beni cânâ

Bî-cân olayım gamze-i hûn-rîz müjenle
Cânım gibi sevmezsem eğer ben seni cânâ

Âh yel le lel lel le le lel lî tire yâ yelee le lel
Le lel le lel le lî âh âh âh seni cânâ

Devr-i Revân

(Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilûn)

Öldü gitdi hicrile bir tâze cân ister gönül

Eski derdi tâzeler bir nev-cihân ister gönül

Yani rahm etmez felek dönmez murâdımca deme

Hep olur dediklerin ammâ zaman ister gönül

41

Semâ'î

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Fe'ûlün)

Poşt-i hânûman heme ney u neyistân

Tâ derdi tû ber ten bede bî bûstân

Ke-im tûyî tûyî tûyî azîze-kan

Lebet râ bûsem şîrîn-e cân kerdî

Tû kerdîm mükerrer

Bend-i Sânî

Tû ki çeşmeş mizeni ber çeşm-i merdüm

Çeşm râ ber çeşm-i zen kerdî tû kerdîm

Terennüm Ke'l-evvel

42

Devr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Gördüğümce sen gül-i nev-reste-yi nâzik teni

Aşkım artar vâle u divâne eylersen beni

Açmayıp mihr-i ruh-ı zîbâ ki çeşm-i rûşeni

Gûşe-i firkatde eylersem acib mi meskeni

Görmemek yeğdir görüp divâne olmakdan seni

Aşika ey mah-ru arz eylemekdir tal'atın

Aşıkla mecnûn ve şeydâ eylemekdir nîyyetin

Kat'-i edip ve'-l hâsıl-ı dilden zi câ-yı vuslatın

Ben ettiğince ihtiyâr etdim belâ-yı firkatın

Devr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Şeb ki cânânım gelipdür yâdıma

Koy meni men yârim andım ağlarım

Kimseler ta'n etmesin feryâdıma

Koy meni men yârim andım ağlarım

Ağlamak ârâm-ı cânımdır benim

Hem-demem ah u fiğânımdır benim

Gülmemek râz-ı nihânımdır benim

Koy meni men yârim andım ağlarım

Hem-demî gurbetde kaldı yârsız

Andelîbim ol yüzü gül-zârsız

Bûk-ı tasall-î hâtırım dildârsız

Koy meni men yârim andım ağlarım

43

Der Makâm-ı Acem

Semâ'î Tosunzade

(Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün)

Ey zînet-i gül-zâr-ı cân demî revnak-ı bâğ-ı cinân

Sen derd-i hüsne rûz-ı şeb ben bülbül-i sad dâstân

Gel hüsne mağrûr olma gel mahcûb u mestûr olma gel

Ruhsârını âyine kıl âşıkların hâlini bil

Leylâ mısın ey tâze gül aşkında mecnûn oldu dil

Band-i Sânî

Tûtî-i cânım der-kafes kanad-ı lebindir mûltames

Âşıkâ vaslındır heves ey nûr-i çeşm-i âşikân

Semâ'î Tosunzade

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Ve şâh-ı mesned-i nâzım garîbe âşinâ olmaz

Aceb vahşî o şehbâzım garîbe âşinâ olmaz

Eder agyâra ol izzet nedir bilmez bana şefkat

Kanı her câyî ol âfet garîbe âşinâ olmaz

Kaddi mânend-i tâbâdır der ruh-i bir derd-i hamrâdır

Dil-i tend hû dil-ârâdır garîbe âşinâ olmaz

Tir bu şukûh-ı bî-câ der gogâ eski gogâdır

Besî hâl-ı dünyâdır garîbe âşinâ olmaz

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûl)

Hep nâle-i sad nûkte-i tannâza değil mi

Dil gül-şen-i hüsnüde nev-âgâze değil mi

Dûrî-i ruhundan beni bî-sûmu sanırsın

Yok istersen lebin dâğ-ı dile taze değil mi

Yele lî yele le lî yel le lî yel le lî yel le lî

Âh nâza değil mi

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Hoş-bu çemen dehrde sünbül gibi olmaz

Sünbül ne kadar olsa ona gül gibi olmaz

Yok bencileyin can u gönülden sana mâ'il

Âşık çok olur gönçaya bülbül gibi olmaz

Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn

Semâ'î

Cân-ı teşnesi dil-i bende kurbân-ı Ali'nin

Oldum dil-i handân kulu kurbân-ı Ali'nin

Dil-i murgu yuvasına döner şâh-ı gül üzre

Destinde kaçan kim dūra fincânı Ali'nin

Yel lel lâ lî cânım

Semâ'î

(Müstef'ilûn/ Müstef'ilûn/ Müstef'ilûn/ Müstef'ilûn)

Yine bir serv-i kadd-i dilber alubdur bu dil u cânı

Hüznün gamzesiyle cânâ geçti tîr-i u müjgân-ı

Zekât-ı hüsnünü ver âşık-ı muhtâcına şâhım

Dirîğ eyler mi hiç şehler gedâdan lütf u ihsânı

Yâ lel lî cânım yâ lel lî Yâ lel lî meded yâ lel lî

Yâ le lî yâ le lî Yâ le lî yele lel lâ

Yele lel lî yâ yâ le lî yâ le lî

Yâ le lî yele lel lâ yele lel lâ

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Agyâr ile ey gönça sen iç bâde-i gülgûn

Ben nûş edeyim hûn

Çün böyle imiş neyleyelim âdet-i gerdûn

Devrân-ı sûra her dûn

Mahbûs-ı kafes-i bağda sad murg-ı hoş el-hân

Bülbül ki hizârân

Mânend-i hümâ zâğların bahtı hümâyûn

Hem tâli' -i meymûn

44

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûl)

Sad şükr-i hüdâ ki fasl-i nevrûz resîd

Eyyâm-ı neşât u îş u furûz resîd

Fasl-ı câmeşt nâzenîn dil-hâ be-kâmeşt mehcebîn

Seyr-i bâğ u bostân kon işret-i gülistân kon

Sâk-ı kadeh-ı pür kon vangeh rûy-ı bostân kon

Yandım neyleyim hicrân elinden neyleyim ömrüm yâr

Fasl-ı câmeşt nâzenîn dil-hâ be-kâmeşt

Mehcebîn sevdâ-yı cihân ez ser-i tû hürrem şod

Tâ dir dellî tâ dir nî diller dir tene nî

Tâ dir nî tâ dir nî tâ dir nî tâ dir nî

El-minnetü li'llâh ki bihrûz resîd

45

Zincîr ltrî

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Ne arz-ı hâle meded var ne tâkat-i güftâr

Nolaydı hâli bileydin sen ey perî-i hisâr

Akardı ayağına cû-yı eşki her kişinin

Bilinmiş olsa eğer serve sendeki reftâr

Yâ lâ yâr yel lellâ yel lellâ tir yele lel lel lel lî serve sendeki reftâr

46

Der Fesl-i BabâTahîr

Evfer

(Mütefâ'ilün/ Fe'ûlün/ Mütefâ'ilün/ Fe'ûlün)

Nemek-i tamâm-ı âlem be tû dâdend tenhâ

Ciğer-ı kebâb-ı âlem zi tû rîş-çûn nedâ

Hey azîzim nâlim pür hatt-u-hâlim vây ahl-i kemâlim

Be-rûy be-rûy be-rûy be-rûy

Hey azîzim nâlim pür hatt-u-hâlim vây

Meşkîn gazâlim vây ahl-ı kemâlim

Hey azîzim nâlim pür hatt-u-hâlim vâý

Hey azîzim nâlim pür hatt-u-hâlim vâý ahl-i kemâlim

Be-rûy be-rûy be-rûy be-rûy

Bend-i Sâî

Be ke-sî nedârem ülfet-gerdeş be-mâ ne-sûzed

Meğ ez-siyâh bahtım ber yekesî selâmet

Çenber Müezzîn

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Nihâl-i tâzedir kaddin dehânın gönça rûyun gül

Bir iken iki olsun gel açıl gönça dehânın gül

Olur gayr-ı mükerrer hüsn-i peydâ bâğ-ı rûyunda

Bir iki câm için oldukça cânâ ruhların gül gül

Dervr-i Kebîr

(Mütefâ'îlün/ Mütefâ'îlün)

Çıkarır sipihre fağânımı senin ol nigâh-i tegâfûlün

Götürür hevâya kubâr-ı revîş-i sipâh-ı tegâfûlün

Edde kişver-i dil u cânımı kadem-i semendine pâymâl

Sebz olsa eseb-i cefâsına yine pâdişâh tegâfûlün

Zincîr Dervîş Ali

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Gel ey sabâ eser-i zülf-i yardım ne haber

Açar mı gönça-yi dil rüzgârdan ne haber

Nice habîr olalım biz enîs-i gül-zâra

Ne kendi gitdi gönül gülizârdan ne haber

Serv-i nâzım işve-bâzım mehcebînem be-rûy

Be-rûy gülizârdan ne haber

47

Der Fesl-i Sabâ

Kâr-ı Hâce

Nûş-i leb varsa da, makbûl-i men, hûş bud ez hüsn, cânım hamd-ı hüdvâvend râ
cânım ez hebâne 'l-hüzn, cânım tir delelâ nâ dir dir tâ nâ dire tel lel len ra' nâ-yı men
dem dir lelâ dir dir tâ nâ dire tel lel len makbûl-i tir dillî tir dillî tene nen tene nen
tene nâ dir nî Hüdâvend râ cânım ez hebâne 'l-hüzn, Bend-i Sâni Rûy-ı çû gülberk
üst ter zi gülâb-i arak, bûy-ı gülâbeş-i berd-i derd-i ser-i men zi men, Meyânhâne İn
çe hadis-i est ki gel cânım yâr niyâyed diğér, Cânım tir dilli tir dillî tene nen tene nen
nen tene tâ dir nî tığ-ı cefâ ber-seret sürme güşây ez-hüsn, Hafîf Tir delelâ nâ tir
delelâ nâ dire tel lel len, Nim Sağîl Zi hatt-ı gûrşet gam, cânım ki an nigâr porsend
cânım biyâ begû çe tüvân kerd gamm ki bâz porsed, cânım tir dillî tir dillî tene nen
tene nen nen tene nâ dir nâ tığ-ı cefâ ber-seret sürme güşây ez-hüsn Terennüm

Kâr-ı Murassa' Hâce Usûleş Hafîf

Ditdire diller ler dir ten nen nâ dire diller dir tâ nâ tâ dir nî tâ yele lî hey dost tâ nen tâ
nen nî tâ nen nî tâ nen nî ten nâ dir delelâ dîm dîm lene nâ dir nî ten dir dir tâ nâ dir

nî tâ nâ dir nî tene nî ten şikeste-bâzım emir emir âftâb dir şebân hey cânım bir
 Menşîn yâr ey vâý ber-âteşem be-nişân cânım tene nî tenî tenen tâ nâ dir nî tâ nâ
 dir nî tene nî ten ten ten ten dir dir nâ yeel lâ tir dellî tir dellî tir diller ler dir tâ nâ tâ
 dir nî tene nâ tend be diğeri be-nişân, yâr ey vâý ber-âteşem be-nişân cânım hey
 ehhâ hey serv-i nâz yâr yâr makbul-i men ehhâ hey der dil-i cânım ehhâ hey belî
 yâr-i men Bend-i Sâî Tû âftâb-ı tû ve mağrur-i hüsn-i hîşten, men ez tû dîde bir
 cân-i bûstan nişân Terennüm Meyân Hûş ân zamâne ki çû senin yâr yâr der vefât
 mîrem û hûlkî tene nî tennî tenen tâ nâ dir nî ten nî tenâ, sen be-gerdem ârend der
 reh-i hey tû keşân hey cânım ehhâ hey serv-i nâz Bend-i âhir Tâ nâ tâ nâ tir yeel lâ
 tâ nâ tâ nâ tir yeel le lâ dost ditdire diller ler dir ten nen nâdire dillî lâ vâý ditdire dillî lâ
 dost dire dillî nâ resen be-gerdem ârend der reh-i hey tû keşân ilâ âhir

Vosut Sûret-çîn Usûleş Hafîf

Ehhâ dost, dire dillim dir telen telle dir nî, tene dir nî, dir tenî tâ dir nî, dir tenî tâ dir
 dir tene nî, tâ nâ dir dir tâ nâ tene nen nâ dir nî, tâ dir nî, ger sûret-çîn bâ rûh-ı hûb-ı
 tû bedâ'vast ditdire diller, âncâ hamegî sûret ve încâ heme müfîst, cânım ditdire
 diller, ler dir ten, ne nî, tâ nâ dir dir tâ nâ ten nen ten nâ dir diller, dir dir ten tel lel nî
 ditdire diller ler dir tâ nâ dire dillim dir nâ nî ten, âncâ hamegî sûret ve încâ heme
 müfîst, ahî he ahî he ahî ahî ahî he belî yâr-i men bâz-gu Hâne-i Sâî Zîr-i ham-ı
 abrû-yı tû ân nergis-i câdû, gûyâ temâşâ ki âmede gerîst Terennüm Hemçü Evvel
 Ez pertev-i ân rûy-ı cenâb-ı ser ân gû, turîst ki ân câ heme envâr-ı tecellîst Mükerrr
 Lâzime Ten ten dir dir ten tir delelâ nâ tir delelâ nâ tir delelâ nâ dir dir dir dir dir
 dir dir dir dir ten nâ, Der mekteb-i aşkat be kemâl âmede çeşmim, dîdem dillenî,
 teflîst revân gerde begeryem Alîf u bîst cânım, Zeyl Tâ nî tena dir dir tâ nâ dir nî, tâ
 nî tena dir dir tâ nâ dir nî, tâ ne nî, tâ ne nî, tâ ne nî ten nâ, dîdem dellâ dîm dîm,
 dîm dillenî teflîst revân, ahî hey ahî hey ahî ahî ahî hey balî yâr-ı men ehhâ hey,
 ehhâ hey ehhâ, ehhâ hey belî yâr-i men İlâ-âhir

48

Nakş-ı Hâce Fer'

(Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün)

Dil şîşe ve çeşmân-ı tû her kûşe ber-zeş

Ye le le le Lel lâ yel le le lâ cânım koştend mebâda

Bâdâ tû bibâk şekenendeş yevel le lel lâ yel lel lâ

Cânım cânım yenter yel le yel lel lâ ârı serv-i nâz

Yevel le lel lâ yellel lâ cânım yenter yel tâ yel lel lâ

Yenter yel le yevel le yel lel yevel lâ yenter yel lel cânım

Yâr hey cân hey ârı dil yevel le lel lâ

Yel lel lâ cânım

Nakş-ı Hâce Usûleş Düyek

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Ruh-ı tû revnak-ı kamer be-şikest

Leb-i tû kıymet şeker be-şikest

Ditdire diller ler dir ten nen tâ dire dilli ten nen makbûl-ı men

Diller diller ler dir ten nen nâ dire dillî ten nen zibâ-yı men

Âhî âhî cânım âhî âhî merham-i dil makbûl-i men

Bend-i Sâî

Hem-çû evvel şikeste dil bûdem

Âmed âmed tamâm ter-i be-şikest

49

Sânî

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Ne (hârb?) halk eylemiş bârî

Sözledir cümle-yi ârî

Sevine son ki bârî

Gönül böyle hâh ister

Gönül bir tâze cân ister

Sânî

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Litâfet var u dilber-i

Ne gülde var dârend anber-i

Sâlis

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Kemâl-i hüsn ile musûf

Sahâr cûr ile ma'rûf

Vefâ u mehr ile ma'lûf

Yinedir ol evvel şîve-i reftâr

Yinedir ol gamze hun-hâr

Yele ey nâdire nâ-çâr

50

Evfer Semâ'î Acemler

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Ey zemîn bir kâmet-i ra' nâ niger

Zîr-i pâ-yı kist bâlâ niger

Âh ben kan ağlarım derdinden vây

Ciğer dağlarım derdinden vây

Ben kan ağlarım ciğer dağlarım

(Zünnar?) bağlarım derdinden cânım

Yel lel lâ yel lel le mîrem yele lel lâ yel lel îî

Bend-i Sâî

Reşte-i der gerdenem efkende dost

Mey kişed her-câ ki hâtır-hâh-ı o est

Nakş-ı Semâ'î Acemler

(Müstef'ilün/ Fe'ilün/ Müstef'ilün/ Fe'ilün)

Der reh-i aşk-ı tû pâ ez-serem tâ cân bûd

Ger reved ser hemçünânem pâ der meydân bûd

Hicrân elinden dâdî dâd devrân elinden dâd

Vây vây hicrân-ı ben berkânde

Kevl-i eyleyid râ vây vây mükerrer dir lellâ dir nâ

Serv-i nâz dir lellâ dir nâ mest u nâz

Dir lellâ dir nâ dir nâ dir nâ dir nâ mest u nâz

Meyân

Dermend-i râ ki dâğ-ı gül-ruhû ber cân bûd

Dâğ bendeş perde-yi dil-hâ-yi müştâkân bûd

Semâ'î Acemler

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Ey ân ki ber-endâhteî resm ü vefâ-râ

Yek bâr ferâmûş mekon cânib-i mâ-râ

İsmet mekon endîşe ze güftâr-i rakîbân

Âvâz-i sükkân kem nekoned rızk-ı gedâ-râ

Yele lâ tir yel lî yâ le yâ le lî yele yâ tir yel lî yâ le lî

Yele lâ lâ lâ dürüst tir tel le ya le lî

Semâ'î Nakş

(Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün)

Şems-i tâ âşık-i be rû-yı nâ-müslümânı şodî

Ez müslümânı dileş be-girift-i nasrânî şodî

Cânım u cânânım ey in şûh nâ-müslümân

Mî-sâzem u mî-sûzem u dâd ez-gamm-ı tenhâyî

Yâ lâ yâ lâ yel lel le lî mest-i nâz

Yâ lâ yâ lâ yel lel le lî çâre-sâz

Yâ lâ yâ lâ yel lel le lî cânım Bend-i Sâî

Âh dildâr-i men yellâ lî le dir gamm-ı men

Gözüme âlem görmez sıradır âlem ben

Cânım u cânânım ey ilâ âhir

Semâî Hâce Osman

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Dilim o nâdire kûy-i sezâ-yı dil-berdir

Sözüm latîfe-i hâtır-güşâ dil-berdir

Güşâde hâtır olur gönça-i dil-zârı

Nesîm-i dil-keş-i vaslın havâ-yı dil-berdir

Âh dir dir ten ten nî ten ten ten nâ nâ nâ dir dir ten

Semâî

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Şod pâ-yi diğêr berg-i gül ez gönça nümâyân

Çün kâğıd zer-dir bağı-ı sabz-i kabâyân

Belî belî belî yâr sabze kabâyân gül-i tâze

Bahâr âmed bû-yı hoş-ı yâr âmed nevrûz

Şod ey nâzenîn sâl-ı refte bâz âmed

Yel lel lâ yel lel lâ tir lâ tir yele le lî

Yel lel lâ lâ bû-yı hoş-ı yâr âmed

Gül gerde ilm-i dâmen-i hod ber ser-i hâr

Tâ kem nekonêd bülbül-i meşkîn-i reh-ı gülzâr

Semâ'î

(Müfte'ilün/ Mefâ'ilün/ Müfte'ilün/ Mefâ'ilün)

Dîde eğer be gayr-ı tû der nazar-ı tû dîde râ

Meyl-keşân der ân zamân

Bâr-ı diğêr-i nazar konem âşık-ı zârem

Çe konem vay bi-men vay sabr nedârem

Çe konem vâ y bi-men vâ âvâre

Bi-men vâ bî-çâre dilem vâ yârım

Bâ tû mîşem hâlım harâb ser kerd ankem vâ y

Mâh-ı hilâl-i ebrû-yı men ne akl-i me-râ

Şeydâ mekon gamze-zenân

Reh sû miyân-ı âheng-i cân-ı mâ mekon

51

Semâ'î

Hubb-i kad hacer hubb-i kad hacer, ve îşî nazar ve kad nazar, ketemânû, yahillû,
yahillû, lâ dir tâ nâ yevel lî dir tâ nâ yevel le lî, Hüsn-i zi 'l-masûn, hüsn-i zi 'l-masûn,
evreseti 'l-cünûn, zi 'l-masûn, ter mî nebâlû bânû, Sevdâ devlû, dir tâ nâ yevel le lî dir
tâ nâ yevel le lî dir nî Fi 'n-nehâr, dir nî Fi 'n-nehâr, tal' ati 'l cemâl, karîbu 'l-izâr ve
kad haki reyhânû rabb-i cemâllû dir tâ nâ yevel, lî dir, tâ nâ yevel le lî nemdehu 'r-
resûl, nemdehu 'r-resûl, bâ zevçü 'l betûl, ve ircî ve kul abdük hüseyin 'l-âfî, allâh
yerhamu dir tâ nâ yevel le lî dir nâ nâ yevel le lî

Semâ'î Beste Hobyâr-zade

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Kıl sabâ gönlüm perişân olduğun cânane arz

Sûret-i hâl bu vîrân-ı mülkûn sultâne arz

Tende cânım bir birinindir emânet sağlarım

Ol zamandan kim emânet kaldılar insâne arz

Cânım yel lel lel lî cânım yel lel lel lî

Semâ'î

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Ol şeh-i hüsnün dilâ râz-ı nihânın kim bilir

Söyleşir var mî ânınla yâ lisânın kim bilir

Bâde-nûş olmuş gelir meyhânedен ol mest-i nâz

Haşm-ile hançer-i be kefi müy-ı miyânın kim bilir

Yele lî yele lî yele lî, yele lî, yele lî yâ lâ, yele lâ yevel le lî

52

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Seherem devlet u didâr u be-bâlîn âmed

Gûft ber-hîz ki ez Hüsrev u Şîrîn âmed

Kadah-ı dîrkeş u serhoş benamâ şam' i harâm

Tâ bebîn-i ki nigâret beçe âyin-i âmed

Tâ dir tâ dir tâ dir nen nâ nen tâ nen dir nî

Dilem o nâdir kû-yı estinây-i dil-berdir

53

Der Fesl-i Hüseyinî

Kâr-ı kevl-i Hüseyinî Usûleş Mühammes Nazîf-i Hâce

Ten ten ten dir ten nen nen dir tene nî tâ dir nî dîllere

Dir tâ dir nî tene nî tenen nâ dir nî, hey ehâ dost
Ehâ ehâ yârim, Tâ bâz lûtf eğer nazar-î sû-yı mâ konî,
Hey ehâ dost ehâ ehâ yârim, dir dil-i şikeste-yi mâ-râ devâ konî,
Ten nâ dir dir tene nâ dir ten nâ dir dir
Ten ten nen nen dir tene tâ dir ten hey tâ tene,
Tene tendir, nâ tene tene tendir, nâ tene tene tendir tene nâ dir nî,
Derd-i dil-i şikeste-yi mâ-râ devâ konî, hey nâzım yâr yâr hey,
Cânım hey hânım hey mîrem hey ömrüm mekbûl-i men bâ imâm-i zamân

Hâne-i Sâî

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Çeşm-i ümîd-i be tû dârîm yâ Ali,

Tâ rûz-i haber kûşe çeşmî be mâ konî

Meyânhâne Pîrîm u nâ-tûvân u za'îf-îm u müstemend ehâ ehâ â yârim mekbûl-i men

Zeyl nen nen nen dir tene tâ dir nî bâhr-i hüdâ ki hâcet-î pîrân revâ kon,

Hey nâzilem yâr yâr, Hey cânım hey hânım hey ömrüm

Hey mîrem murâd-i men, Yâ sultân-i zamân

(Müstef'ilûn/ Müstef'ilûn/ Müstef'ilûn/ Müstef'ilûn)

Sû-yı men ân serv-i nâz cânım bâ kad u kâmet-i resîd

Müjde şehîdân-ı aşk-ı cânım rûz-ı kıyâmet-i resîd

Ten dir tâ tene tendir tâ ne dir nî tene nen

Tene nen tâ dir nî cânım ten nen nen dir ten nen nen dir

Ten nen nen dir tâ dir ten nen nen dir lâ ne nel lel lâ dir ne nî

Müjde şehîdân hâk-ı men-î zâr-râ bâz begûyeş
Zân ki bedâmân-ı dost yârim kerd selâmet resîd
Der miyân-ı aşk-ı tû-em bâ şodem taleb fikâr
Ten nen nen dir ten nen nen dir nâ dir ten nen nen dir tel lel
Lâ nâ dir nî lebkî lebîn cefâ gûher-i melâmet resîd
Tire lellâ dir dir tâ nâ dir tel lel lâ ne dir nî dire lellâ dir
Tâ dir ten ne nendir tel lel lâ ne dir nî lebkî lebîn cefâ kû-yı selâmet resîd

(Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün)

Hayz-ı be-cilve-âbda serv-i çemen-i tırâz-râ
Cânım âb u havâ ze bâde kon bahçe-i niyâz-râ
Tir delelâ nâ dir dir tâ nî dir tel lel len cânım
Dim dir lâ dir dir ten dir tel lel len
Yâr tâ nâ nâ nâ dire ten tel lel len yâr
Bahçe-i niyâz-râ sûret-i hâl
Çûn şeved ber tû ayân ki mî-bord
Nâz-i tû çeşmeş ez kalem çehre-güşâ-yı râz-râ
Âh ki tabl-ı ceng zer bâr ân ki be-gâh-ı âteşî
Ten dir nâ tâ dir ten dir nâ dir tâ nâ tel lel
Lâ ne tel lel len çâşnî-i mestim
Lütf u dilem güdâz-râ

54

(Mefâ'ilün/ Fe'ûlün/ Mefâ'ilün/ Fe'ûlün)

Ey reşk-i perî hüsn-i hüddâ dâd senindir

Demî gönça-dehân bülbül-i şâd senindir

Cânım yel le lel lî cânım yel le lel lî

Yâ yel le lel lî yâ yel lel lâ lel lî

Â tir yel le lel le lî demî gönça

Olmaz mı desen râkib-i bî-çâre ki gâhî

Serv-i nâz cânım yel le lel lî cânım

Cânım yel le lel lî belî belî serv-i nâz

Cânım yel le lî cânım yel le lel âh

Yel le lâ ra 'nâ-yı men bu nâhl-ı sâ mân bûd şimşâd senindir

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Ey ey dir bûse-yı dost gel gel çâl-zede demân

Bir bâd-i lebet halk-ı çû hûn-ı ciğer şamân

Yele lâ tir yel lel lel lî yele lâ tir yel lel lel lî

âh yele lâ tir yele lâ tir yele lâ tir yele lâ tir yel le lel lî

(Müfte'ilûn/ Müfte'ilûn/ Müfte'ilûn/ Müfte'ilûn)

Tâ nakş mî-bended felek kes-râ nedânestî nemek

Hûrî nedânem yâ perî ferzend-i Âdem yâ melek

Hey hey hey yâr dot dost dost

Hey hey hey men bîmârem bîmâr-ı çeşm-i yârem dost

Dost dost men bîmârem bîmâr-i çeşm-i yârem

Âşık mîşevî âşık mîşevî ger mîşevî merdâne şo

Her-çend mîşevî âşık mîşevî ez-hânımân bâyed konî az hân mân âyed kes

(Müfte'ilün/ Müfte'ilün/ Müfte'ilün/ Müfte'ilün)

Arrece bi-tavîl enfelî sümme hevâ hevâ hevâ

Vezkür hayru 'l-gurâm ve esnedehû ilâ ilâ ilâ

Ten din dir dir tene nî tâ nî tene nî ten derd le dîm

Dir tâ nî ten hey hey yâ habîb ehâ ehâ hey

Makbûl-i men ve 'l-zekr-i hyr 'l-azam

Ve kısasu kasas aleyhimû ez-beke Ali Ali Ali

Kul mâte velem yahuzzu mine 'l-vaslî bi-şey 'in şey 'in şey 'in

55

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fâ'ilün)

Sevdik görünce ol bût-ı âyine-i tal' atı

Kurbânın olduğum nice gördün muhabbeti

Benden kaçıp görünmemeler nâz-imiş bana

Bir bî-vefâ-imiş hele gördün mü âfeti

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtûn/ Mefâ'ilûn/ Fâ'ilûn)

Nâm u nişân-ı kalmadı fasl-ı bahârdan

Düşdü çemende berg-i diraht i' tibârdan

Bâkı çemende hayli perişânmiş varak

Benzer ki bir şikâyeti var rûzgârdan

Yel lel le lel le lel le le lâ yelee lel lâ

(Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilûn)

Gönlüm aldı âile bir gözleri âla yine

Gözleri âlâların cânlar fedâ âla yine

Âl-ı tûtîdir femin gûyâ şekerdir leblerin

Ânı seyr etmeğin dilersin destine âl âyine

Yâ le lî yelee le lel lî yelee lî yelee lî yelee lel lî yel lele lâ ra 'nâ-yı men

(Mefâ'ilûn/ Fe'ilâtûn/ Mefâ'ilûn/ Fe'ilûn)

Piyâle elde safâ dilde yâr karşımda

Elimde âlem-ı işret-i bahâr karşımda

Değil bahâr ve gülistânı kendimi göremem hiç

O gül-rûh olmasa âyine-var karşımda

Cânım yâ le le lel lel lâ ömrüm yâ le le lel le lâ

(Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün)

Güyende gönül yâr-ı gülendâmını buldu

Bî-çâre mürad-ı dil-i nâkâmını buldu

Sâkî çinlen derd u âlem-i gâyet-i edri

Sûn çekilen mey-i neb-i gamm encâmını buldu

Yel le tir yevel le lel le le le lel le lâ

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Sirişk-i çeşm-i hûnînim ol âteş-i mevc-i deryâdır

Ki her bin katre-yi eşkimde bin dûzeh hûveydâdır

Mühabbet-i bezm-i işret sâkî-i sahbâ-yı bî-gaş-i dil

Dû çeşmim ândeh gerdân iki câm bâde-peymâdır

Cânım yel lel lâ lâ

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Temennâmız ne nûş-i meyde ne sâgarda kalmışdır

Netîce arzu bir bî-bedel-i dilberde kalmışdır

Gönül meyhânede şevk-ı mey u mutible kaldı

Ne gamm âb u hevâsı dil-güşâ bir yerde kalmışdır

Vây meyde ne sâgar-ı kalmışdır

Âh yel le lel lel le le lel le lî tir ye le le lî

56

Zincîr

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Cihân harâb kırışme siyâh çeşminden

Fiğân tegâfûl-i gamzeden âh çeşminden

Derûnda dilde ciğerde hezâr rahnem açılır

Atılmadan dahi tîr-i nigâh-ı çeşminden

Zincîr

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Bahar geldi yine deste câm alınmaz mı

O gonçadan bu hevâlarda kâm alınmaz mı

Gurûr u hüsn ü letâfet hitâba mâni' ise

Yâ rehğüzârına varsak selâm alınmaz mı

Yel le lâ tir ye le lel lel lî tir ye le

Yel le lî yel lel le lel le lî

Zincîr

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Bu gül-şen içre ki bir gönça-i nihân içilir

Hezâr perdeden agâze-i figân içilir

Hilâl bedr olur elbette deryâ giderek

Gelir güzellenir ol tıfl-i dil-sitân içilir

Yâr cânım â cânânım

Zincîr Muhammes

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Dir şod müsem-i gel seyr-i gülistân ede gör

Geçirme fîrset-i gel îş-i câvedân ede gör

Zaman-ı eyş u safâdir çemende lâle sıfat

Güşâde hâtıra olup câm-ı erğuvân ede gör

Ten dir nâ dir dir tâ nâ dir nî

Muhammes

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilün)

Râm eyledim niyâz ile ol şîvekârımı

Şehbâz-ı dest-i himmetim aldım şikârımı

Dilden kesilmez hele se-rişte-i ümît

Vermem safâ-yı vuslata ben intizârımı

Muhammes

(Fâ'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Sâkıyâ sâğar-ı şevki bu ciğer hûna sun

Âh kurbânın olam sâğarı meftûnuna sun

Pây-mâlîz niçe demdir ser-i kuyunda biraz

Elde al gönlümüzü kâkûl-i şebgûnuna sun

Yel lel lâ yel lel lâ yel lel lâ yâ lâ yel le lel lî

Muhammes

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Bezm ehline sâkî bu gün âmâde mi geldin

Yâ bî kadeh ve bâde hemen sâde mi geldin

Keyfiyyet-i mey senle zuhûr mu eyledi bilmem

İşveyle meyın neş 'esin îcâd mı geldin

Muhammes

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Elim ermz bendim âh o boyu şimşâda

Edeyim minneti yerden göğdin feryâda

Yazmada nakş-ı izârın müje-i hûn-âlûd

Başka bir renk did u bedr-i kalem-i bihzâda

Berefşân

(Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün)

Ma' mûme aşkıdır şimdi dil vîrânım

Fikr-i ruh-ı züldündür bes şem' -i şebistânım

Fehm eyledim âhımdan düzdîde nigâhımdan

Arz etmeğe hâcet ne ahvâl-i perîşânım

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Şâha dil-beste-i aşk-ı niyâz u nâz-e yek-ser müşkil

Sen kür u kâc-e ârz-ı hâle hud ağaz-ı yek müşkil

Visâln eviç-i a' lâ olsa

Aceb âşüfte dil hahiş-i pervaz yek müşkil

Çenber

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Ba' is-i derd-i cünûn-ı câvidândır beyleri

İllet-i bed-nâme-i dîvânigândır beyleri

Ol saçı Leylâ' ya meftûn olduğum görme eceb

Zahidâ kays-ı dile âfet-reândır beyleri

Sakîl

(Müfte'ilün/ Müfte'ilün/ Fâ'ilün)

Diller harâb oldu gamm-ı aşk yârdan

Âsûde olmadı sitem-i rûzgârdan

Cevr etme âleme âh seher-gâh-ı âşıkı

Âyinesin sakın güzelim inkisardan

Devr-i Kebîr

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Turre-i şeb-reng-i dil-ber hâb-gâhımdır benim

Gûşe-i ebrûsu her-dem dil-penâhımdır benim

Ârız-ı gül-gûnunu setr eylemiş zûlf-i siyah

Hiç değildir yine bu baht-ı siyâhımdır benim

Muhammes

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Kemâl-i rağbetimiz hep humârdır şimdi

Hilâl-i hâtırımız âşkârdır şimdi

Ne mümkün eyleye kadri kabûl-i şîrâze

Cerîde-i dilimiz pâre-pâredir şimdi

Muhammes

(Fâ'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Dile zülfün gibi bir zıll-ı himâyet düşmez

Herkese sâye-i şehper-i sa' âdet düşmez

Cânı cânânı ile yek-reng ede gör vuslatda

Her zaman bir yere tenhâ iki kasret düşmez

Devr-i Revân

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Cefâ gördük o şafak-ı nâz-perverden vefâ derken

Bezmle âkıbet bîgâneye çıktı âşinâ derken

Gönül bir câm-ı renk âlûde döndü kühne rüzende

Zamânile âna âyine-i âlem-mümâ derken

Ey vâye ey dost cânım yele le lel î yâ lel î yâ lel î yâ lâ yel le le le le lel î

57

Devr-i Revân

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Beni mahrûm eden ruhsârdan zülf-i perîşândır

Bu deryâ-yı letâfet mevce-i anber içeri pinhândır

Eğer hurşîd tâbânile ser-kem-i şarâb olsam

Leb-i la' l-i mey-âlûdî gözüme kanlı peykândır

Belî belî belî belî yele lel lî

Muhammes

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Nigâh-ı mest mi tîr-i kazâ mıdır bilmem

Berehne hançeri kasdı bana mıdır bilmem

Beni getirmez o her câyî yâdına hergiz

Lisân-ı aşkın nâmım vefâ mıdır bilmem

Yâ lel yâ le lî yâ le lel yele lî yele lel lel lî vefâ mıdır bilmem

58

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Her şeb konem endîşe tâ dil zi-tû ber-gîrem

Çûn sobh şeved rûşen-i mihr-i tû zi ser-gîrem

Âvâre dilem yâr yâr bî-çâre dilem yâr yâr

Konc-i bî-kesî zâlim vâý geşte-i menzilem ömrem yâr

Mîreftem ve mîgüftem yâr ömr-i men-i cân-ı men

Bâ merdüm-i bed menşîn neng nîst-i âr-ı men

59

Semâ'î

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Meşk-i sây etdi dimâğı bâd-ı gîsûlarına

Nâfe rîz oldu bu sevdâlarla âhûlarına

Gamze hâmûş-i tegafül-i dîde lebrîz-i gazab

Fırsat-ı güftâr bulmuş gibi bedgûlarına

Cânım yele lel lel lel le lî ömrüm

Yele lâ lâ tir yel le lel lel lel lî lâ lî

60

Der Faslı Hüseyinî Aşîrân

Kâr-ha ve Nakş-ha Düvazdeh

İmâm Türk-i Darb

Der mülket velâ-yi alâ serv-i yâsemen, ser-veş-i Hüseyin âmede ve yâsemen-i

Hasan, dir tir tenî tenî tel lel lâ ne dire nî tâ dir ten ten tâ dire tel lel lene nâ dir nî vâý

tenî tenî tenî tenî tenî tene dir dir ten nâ tâ dire ten nen tâ dire tel lel lene tâ dir nî
hey ehâ hey ehâ hey â mürâd-ı men ehâ hey ehâ hey hey belî yâr-ı men

Meyânhâne Sûsen takî benefşe nakî askerî Hasan, Mehdi şükûfe ki lebân-i şeste
ez-lebân, tâ dir ten nen nâ dire tel lel lâ nâ dir nî dir dir ten nen nâ dire tel lel lene tâ
dir nîvây tenî tenî tenî tenî tene dir dir ten nâ tâ dir dir ten nâ tâ dir ten nen nâ dire tel
lel lene tâ dir nî hey ehâ hey â-mürâd-ı men ehâ hey ehâ hey hey belî yâr-ı men

61

Sânî

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Melûl etme beni böyle efendim gel kerem ile

Tarahhum ile lûtf ile efendim gel kerem ile

Revâ mîdârem cânım iderin abced fağânem

Mürüvvet ile sultânım efendim gel kerem ile

Sânî

(Mef'ûlû/ Mefâ'îlû/ Mefâ'îlû/ Fe'ûlün)

Akyâre oyup bendegi cevri eyleme şâhım

Mihr-i ruhuna değmese tâ âteş-i âhım

Sen gayra kerem etmede ben derd u elemde

Afv eyle şehâ her ne ise cürm ü günâhım

Yâ le lel le lel le lel le lel le lî yâr-ı cürm ü günâhım

Sânî

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Gönül bir âfet-i devrânın oldu şimdi meftûnu

Ki Leylâ düşde göse cânıyla olurdu mecnûnu

Fakat bir vechile memnûnuyum çarh-ı sitemlârın

Ki bî-minnet gelir tıfl-ı dile dâğ-ı ciğer-hûnu

62

Semâiyyât

Semâ'î Küçük İmâm

(Mef'ûlû/ Mefâ'îlû/ Mefâ'îlû/ Fe'ûlün)

Olmadı dil-i belâ-keş-i gümüşüde tâb

Zahm-ı diline recâyla merhem-yâb

Yandı ciğerim tamam şimden sonra

Görsünler o mest-i nâza bir gayrı kebâb

Yel le lâ tir yel lel lâ yel lefî tir yel le lâ î

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'îlû/ Mefâ'îlû/ Fe'ûlün)

Bû-yi gül-i nâz ra ermeyenler bilmez

Gül-zâr-ı niyâzı dermeyenler bilmez

Kadrini zülâl-i hoşgûvâr-ı vaslın

Ger mâye-i hicre girmeyenler bilmez

Â yel le le lel le el le le lel lel lî ye lel le lâ lî

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Meyhâne benim sahn-ı gülistân senin olsun

Sâgar benim olsun gül-i handân senin olsun

Esbâb-ı cefâ üzre nizâ' eyleme ey dil

Ol gamze benim zülf-i perîşân senin olsun

Gel cânım gel hânım gel gel gel gel gel senin olsun

A cânım gel senin olsun

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Benden erişmez nâle-i yâ-rab ku ki her şeb

Olmayın erişmez mi aceb kuşte yâ-rab

Baht eyleyemez gûyan ile atlas-ı gerdûn

Ey mâh-ı laka bu kadar u bi-çârede bu kadar kevkeb

63

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Âşıkâ lütfetmeği ol serv-i kâmet bilmedi

Gitdi hayfâ nedüğün tarz-ı mürüvvet bilmedi

Şöyle mest olmuş şarâb-ı nâzdan ol bî-vefâ

Yolda gördü bendesin bir iki saat bilmedi

Eşk-i çeşm-ile dolubdur dâmenim

Gel yetiş ey şehsüvâr-ı melek-nâz

Şükür gamm-ı elemde pîrâmenim

Gel yetiş ey şehsüvâr-ı melek-nâz

Tâğıtım teng oldu aklım târ u mâr

Bağrımı hûn etdi derd-i intizâr

Gitdi elden cân u dil sabr u karâr

Gel yetiş ey şehsüvâr-ı melek-nâz

Efrâtın âşık-ı gâyet biman

Hasret rugûyan ile dil eyler fağan

Tâhtgâh dil harâb oldu amân

Gel yetiş ey şehsüvâr-ı melek-nâz

Der Fesl-i Arâk Haffî

Hâce bâğ-ı Beheşt

Dire dum dîta dum dir lellâ dir dir ten dum lâ dir dir ten nen nâ dire delefî ten tenî ten
dir dir ten

Dir tan ten dir dir nen tâ nâ dir dir ten nen nâ dire delefî ten nemîkeşed ser-i mû-yı
dilem be bâğ-ı beheşt

Ze çâk-ı pîrâhen-i kerde-am sorâk-ı beheşt hey ehâ hey ehâ hey hey cânım
ehâ ehâ ehâ ehâ

Hey mîrem vâye ze çâk-ı pîrâhen-i kerde-am sorâk-ı beheşt dire dum dîta dum dir lâ
dir dir ten mükerrer

Bend-i Sâni Nişân-i hâne-yi yâr-est rakîb miporsi ze dost heyme gereft-est ki ez
yek çerâğ-ı beheşt

Hey ehâ hey ilâ-âher Meyânhâne Mudâm id ez u bu in cân eğer u red dire dum
dîta dum dire lâ ten

Dir dir ten tâ nâ nâ nâ tâ dir nî ten ne nenî dir tâ ni ten dir dir ten tâ nâ tâ nâ tâ nâ dir
nî

Nesîm-i anber zûlf-i tu der demâğ-ı beheşt hey ehâ hey ilâ-âher

Kereşme-i Nâz Sağîl Eynebtâbî Dervîş Muhammed

Kereşme nâzenin u leb nâzenin u sohân nâzenin mükerrer ze ferâğ ta be-kom
hemçü tab'e men nâzenin mükerrer ten dir dir ten dire tel lel lâ nâ dir nî

Dir dir lâ dir dir tâ nâ dire tel lel len cânım ten ten tâ nâ dir nî ten ten tâ nâ dir nî dire
tel lel len yâr vâye vâye

Ze ferâğ ta be-kom hemçü tab'e men nâzenin Bend-i Sâni Kesi ki dîde benâgüş âh
şeb der hâb, Niyâyedeş benezer berg-i Yâsemen

Nâzenin mükerrer ten dir dir ten dire tel lel lâ nâ dir nî dim dir lellâ dir dir tâ nâ dire
tel lel len cânım ten ten tâ nâ dir nî ten ten

Tâ nâ dir ni dire tel lel len yâr vâ yâ niyâyedeş benezer berg-i Yâsemen nâzenin
Meyâhnâne be-ahd-ı nâzuk-ı lâle-zâr

Ârez-ı u cânım tâ nan nî tâ nen nî tâ nen nî ten tâ nen nî tâ nen nî ten tenen tenen
ten dir tâ nî ten

Gemâne mîge ki gül-i cûşid ez çemen-i nâzenin hey cânım ten dir dir ten âh

65

Düyek Ta' lif-ı İtrî Nâtık-ı Kâr-ı

Men fert-ı nâr-ı iştiyâkı hey cânım vele 'nî ve ehterakî suka ülfet beyne 't-telâkı,
Mûşec-i nâtık min ırâkı ehhâ hey ehhâ hey ırâk

Îset lel ri-keb-i Leylâ Sabâ ebgâ ziyâret-i Leylâ ehhâ hey ehhâ hey ırâk muharrikü 'l-
vecd indî Hüseyinî

Şüfâ liskânî necdi ehhâ hey âh hey ırâk şefet ol nihâvendânî lemâ semî' at ol biyâti
ehhâ hey ehhâ hey ırâk

Ve 'l-kalb fî inkârî Bûselik ma' a el-nevâ ve' l-hisâr, ve mihnet-i seyre teni Sünbüle
muhayyeren ve şeyyebetnî,

Ehhâ ey âh hey ırâk yâ labbîhâ vâsaletnî Çârgâh min ba' di, kâta' etnî ehhâ hey âh
hey ırâk ve fe' l-mucâz avâha,

Uzzâl tacallî lenâ kadd-i hümâ ha ehhâ ey âh hey ırâk lemmâ dehalnâ hâ Şehnâzı
celle 'llâhî kadd-i hümâ hâ

Ehhâ hey âh hey ırâk sâb 'l-mesîr ve surnâ Nikrîz ve fî âl rehâvî ekamnâ lel
Pençgâh u cenetâ delez-i Nişâbûr

Âtiyen rûhnâki, mâhur şevkan lehû ecel aşkâ künhet isnâ ve Aşerân hünâke ve mâ' î
bihî hilâli 'l-gayet-ı nevrûz-ı

Âzmî Acem-i alâ medâmi' sem' î ehhâ hey âh hey ırâk fî-evci sümme etemnâ ve fî 'l-
makâmât hatemnâ, ehhâ hey ehhâ hey ırâk

66

Muhammes İtrî

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Âşık-î mikoni durmaz çeşm-i cânân ağladır

Ol harâmî gömzeler âşıklara kan ağladır

Nâzik-i dil-dûz-ı gamzen dilleri pür-hûn eder

Böyle kalırsa o kâfir çok müslümân ağladır

Vây dır dır ten tel lel len dum dır lâ dır dır dır ten

Tâ dır tâ dır tâ dır ten nâ âh beli yâr-ı men

Firenkçîn İtrî

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün)

Ne gözde eşk-i dem-â-dem ne dilde zârım olaydı

Safâ-resân-ı dil ü dîde bir nigârım olaydı

Bu bahr-ı gamda kalır mıydı böyle geştî-i hâtır

Kenâra çıkmağa gönlümce rûzgârım olaydı

Yâ lâ yele lâ yele lel î yele lel î lel lel lel î

Yâr-ı rûzgâr-ım olaydı

Düyek

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Sermede sînede dilde ciğerde dağ-i olsun

O şûra yerleri koy reşk-i yâr-i bâğ-i olsun

Ben arzû-yı şehâdetle geldim ey Feyzî

O şîvekâr eğer öldürmez ise sağ olsun

Hafîf ltrî

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Âlemi açdı sabâ verdi yine revnak gül

Bağda gönçalar açıldı açılmadı gönül

Bana geldik de olur mâye-i endûh elem

Eyledi pâdişâh-ı âlem eden kâse-i mül

Yele lel lî yâr yâr yele lle lî dost yele lel lî yâr beli yâr-ı men

Evfer

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Ey tıfl-ı arab âhımı pür-hûş etdin

Kendin gibi gerdûnu siyah-pûş etdin

Ramî gibi bir reh-rû istiğnâyı

Ardınca gezer âyişe bir dûş etdin

Tâ dır dır dır ten tâ nâ dır nî

Âyişe bir dûş etdin

Nîm-Devr A ‘mâ

(Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün)

Ne meyl-i nahl-i gül eyler ne seyr-i gülistân ister

Gönül bir serv-i kâmet-i gonça-leb şûh-ı cihân ister

Uluv-ı şân-ı aşkı Rüşdiyâ andan kıyâs et-kim

Muhabbet-i şâhbâzî dil gibi bir âşiyân ister

Devr-i Revân (?)

(Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün)

Ruhından şam ‘ı meclis var ise şerm-i hicâb eyler

Ki pervâne berg-i ruhsâr ne fet fet nıkâb

Hocûm-ı canfurûşâne-i gamm dildârı gördüğü

(?) tîr-î cân ‘l-mokde böyle şetâb eyler

Sakîl İtrî

(Mef’ûlû/ Mefâ’îlû/ Mefâ’îlû/ Fe’ûlün)

Esrâr-ı dili dilde nihân ile olunca

Derdin deme bir gamzede gamhârı bulunca

Merhem gibi yâremi sara gör sînede sözü

Cisminde olan yâr-e-leri tâ dökülünce

Çenber

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Ciğer-hûnâbesi bezm-i gamma sâkî müdâm olsun

Hemîşe meclis âmâde hemîşe elde câm olsun

Sakın nâz uykusuna varmasın nergislerin yoksa

Dererler bâğ-ı hüsnün meyvesin isterse câm olsun

67

Nim Devr-i Nakş

(Müstef'ilâtün/ Müstef'ilâtün)

Reftîm ü bordîm dâğ-ı tû ber dil

Dâdî be vâdî menzil be menzil

İmrûz do rûzdır yârim ne peydâ

Yârim be geştî be keştî be deryâ

Evlâ nobet-i mobhem âh nahor

Mest azîzan mey bohur ânki bede

Dest-i be-desti- azîzan azîzan

La 'l-i leb bûsem kerdem ey çün

Gulâman bende-em halka be-gûş

İmrûz do rûz

Türk-i Derb Hâfız

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilün/ Mef'ûlû/ Mefâ'ilün)

Firkat şebini bâri birgün seher etmez mi

Bu nâle-i şeb-gîrim âhir eser etmez mi

Ol nergis-i mahmûrun bûdâr olup uykudan

Ben âşık-ı bî-hâba bir kez nazar etmez mi

Belî belî belî belî âmed vây bir kez nazar

Evsat Hâfız Beste

(Mefâ'ilün/ Fe'ûlün/ Mefâ'ilün/ Fe'ûlün)

Felek ayırdı beni cevriye cânânımdan

Hazer etmez mi aceb nâle vü efgânımdan

O da yandırmasa bir şu' le ile nüh-feleği

Ne biter âteş âh dil-i sûzânımdan

Hâfız Devr-i Revân

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Şarâb-ı nâbla lebrîz iken câm-ı tarab şimdi

Revâ mı sâkiyâ ben böyle kalmak teşne-leb şimdi

Kimi mâh-ı münevverdir kimi hurşîd-i enverdir

Cihân hep böyle evlervasf-ı hüsnün rûz-i şeb şimdi

Cânım cânım âh cihânım eşve-nâzem

Âh âh câm-ı tarab şimdi

68

Beste-i Memiş Ağa Darbeyn

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtün/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilün)

Lütf-i felek ki ellere âbı şarâb eder

Dil teşne-i muhabbete bahri serâb eder

Vecdî tahammül eyle sipihrin cefâsına

Bir gün olur ki eyledikten hicâb eder

Yâle lel lel lî yele lel lel le lel lel lî

Kadrî Evfer

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

O sirîşk-i serv-i kaddi dilber bizimle yâr olur mu hiç

O bahşî çeşmî âhû musun ve gamm-hâr olur mu hiç

Onulmaz yâreler var sîne-i mecrûh-ı âşıkda
Sarılmayınca ol sîmîn tene tîmâr olur mu hiç

Küçük İmâm Devr-i Kebîr

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Câm-ı gamm nûş etmeğe bir yâr ve hem-dem bulmadık
Biz devrin sâğar-ı mihrinde âlem bulmadık

Muttasıl eksilmede câm-ı şarâbın neş 'esi
Lîk câm-ı mihnetin keyfiyyetin kem bulmadık

İtrî Hezec Güfte Rifati

(Mütefâ'ilün/ Mütefâ'ilün)

Getir ey berîd-i sabâ meşâma peyâm-ı zülf-i nigârımı
Niye dest-i arzû-yı visâle bir bûde etdi karârımı

Hem aşk-ı felek ümîdimi akıdup sirişk-i revânile
Resen eyledi âna intizârile rişte-i dil-zârımı

Âh dire dîm dünyâ dîm ten dir ten dir tâ nâ

Na-ilî Çenber

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Hamd li 'lîlâh nev-bahârile gelip nevrûzumuz

Gül gibi geldi açıldı tâlî' -i fîrûzumuz

Ey Muradî her seher biz dinleriz bülbülleri

Nâle-i mürgan olupdur şimdi sâz ü sözümüz

Ömrüm yâr âh şimdi sâz ü sözümüz

Hâfız Rehâvi

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Gösterirsen olmadan göster dile ol sîneyi

Yoksa hasta sur nefesde neylesin âyineyi

Ta' nı ko düşmez diye sâgar edilen Zahidâ

Kor mu gamm-ı teşhîse tâkat şenbih ve âzîneyi

Âh cânım yel lel lel î yâ lâ yel le lâ li madad

Evfer Dede

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün)

Bahar ebr şod devr-i bâde geldi

Gül ü lâle mübârek bâde geldi

Vefâ berginde ihsân meyvesinde

Benim servim aceb âzâde geldi

Devr-i Kebîr

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Nergisin dolar gözü çeşmin görüp şebnem değil

Yalnız kan ağlayan bu dide-i pür-nem değil

Nâgehân etsen tecellî eylerim mahv-i vücûd

Tanrı hakkı dâğlar döğmez bu ki Âdem değil

Tosunzade Hafîf

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Neler eder hele görsen o şîve-kâr bana

Terahhüm eyleridi andelîb-i zâr bana

Gehî kırışme-i nâz ve gehî itâb-ı cefâ

Nâle eder bülendi o gül' izâr bana

Â yele lel le lel le lel lî yelee le lel le lel lî yel le yel le lel le le ey nâzenîn

69

Beste-i Çenber

(Mütefâ'ilün/ Fe'ülün/ Mütefâ'ilün/ Fe'ülün)

Meğer oldu pâ-yi yâra müjenim revâne-i seyl

Ki o nahl-i işve-bâzın dil-i zâra var seyli

Şeb-i gamda âftâbın anup âh ederci mecnûn

Nigeh etse mâha zîrâ görünürdü rûy-ı leylâ

Çenber Memiş Ağa

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Dilâ bülbül sanırdım be hemen gül-şende üftâde

Belâ bu güllerin ruhsârına şebnemde üftâde

Sözün dinle mugañî nağmesin gûş etme ey bakî

Garaz sana nasîhatdır kavlin tutup kavl-i seyyâde

Devr-i Revân

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Ey meh revîş-i gerdeş-i gaddâra mı uydun

Ahbâbı kodun düşman-ı mekkâre mi uydun

Başdan çıka sen gibi bu sevdâ ile âhar

Âvâre gönül turre-i tarrâza mı uydun

Hey yâr-ı yel yel lâ tir yevel lâ uydun

70

Der Faslı segâh Şeş-âğaz

Hafîf Hâce

Ten tem dir dir ten demdir lellâ dir dir ten tel lel len ten ten nen nen tâ dost dir lâ

Dir lâ dir dir ten mükerrer tâ dir tâ dir tâ dir ten nen nî tâ dir nî ey şehinşâh-ı Horâsân
yâ imâm İbnü 'l-Hümâm

Ser fedâyî hâk-râhet şâh Ali Mûsâ er-Rızâ ten nâ dir nâ â dir nâ ten nâ tene nî tâ tel
lel len tel lel len dîdre dî

Tâ dir nî tâ dir nî tâ nâ dir nî tene nâ dir nî teme nî tene nî ten nâ didre deytâ dir nî
tene nâ dir nî ser fedây-ı hâk-râhet âh yâ Ali rûy-ı meydân balî balî balî dost

Ey şeh-i cûd u sehâ ve lûtf u halk-ı merhamet, şehsuvâr-ı rûy-ı meydân gâzî rûz-ı
gazâ ke 'l-evvel Tir delelâ nâ tir delelâ nâ dîdre dir tel lel lâ nâ dir nî nâ Geveşt tir dillî
tenâ tâ yevel lî yevel lî yelâ dir nâ

Şehnâz Ten dir tene nî tene nî ten deytên dir nî ehhâ sellemeke tâ nen nî tâ nen nî
tâ nen nî ten ten deytâ dir nî ehhâ mâye dîdre dî ten tel lel lâ nâ dir nî tene nî tâ nî
ehhâ nev-rûz tene nî tene nî tâ nâ dir dir tâ nâ tene nî Gerdâniye yâ Ali Yâ Ali Allah
belî belî belî dost

Duyek Hâce

Eyyâm-ı zâr fi ü hayâ 'l-vucûd mükerrer ve vaslen-i al 'keyd-hesûd hey yâr belî hey
dost tene dir ten tel lel len dir ten ten tâ dir ten dir tâ hey nâ a tâ nâ tene tâ dir nî
mükerrer vâý dire diller dir ten nen nî tâ nâ tâ nâ tene tâ dir nî ömrüm ve vaslen-i al
'keyd-hesûd Bend-i Sâni fahyâ bâ mehter end 'l-so'ûd fakm neşreb ali çeng ü üd
Meyânhâne kabâ dir 'l-mudâm fasl-ı nadîma tene dir tn tel lel len dir ten ten tâ ir ten
dir tâ hey nâ tâ nâ tene tâ dire nî vâý dire diller dir ten nen nâ dir tâ nâ tâ nâ tene dir
nî mey men lâ nî hâfız ol-ehd ol-kadîm cânım eyyâ dir tenâ deytâ dir tenâ ten ten tâ
dir tendir tâ hey nâ tâ nâ tene tâ dir nî âh yevel lâ yevel lâ yevel lâ lî ten dir tene tâ dir
ten nâ dir nî nî mükerrer dire diller dir ten tâ dir tâ nâ tâ nâ tene tâ dir nî ömrüm lâ nî
Hafîz ila-âher

Türk-i Darb Amal Hâce

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtün/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilün)

Ey zûlf-i sergeşt-i heme çîn-i çîn hoten hoten

Mûyet zi behr-i besten-i dil-hâ resen resen

Ger beşneved zi vâsf-ı roh-ı kec-kolâh-i men

Tahsîn koned kemâl be-gûed hasen hasen

Ten ten ten tâ dire tel lel lâ tâ dir nî tâ dir nî tâ dir nî ten ten âh dire delli vâý
mükerrer

Mûyet zi behr-i besten-i dil-hâ resen resen

Kâr-ı Murassa-ı Hafîf-ı Hâce

Tir delelâ tâ dir dir ten tene nî tenen ten tene nî tenen ten dire dî dî dî dî ten dir dir
 dir dir dir dir ten tel lel lel lel lel len tene nî dir dir tâ nâdir dost tâ nâ dir dir ten ne
 nî tâ nâ dir dir tâ nâ dire tel lel lâ nî vâ, Ruhsâr-ı tû çûn âyine-i sûret-i ma'nî est, Der
 subh-ı cûmbiyet heme envâr-ı tecellî est, dire dîm deytâ dîm dir lâ dir lâ dir dir ten
 nen nâ dire dir ler ler dir ten dir tene nî tenen dost ten tâ dir dir ten ten nî tâ nâ dire
 ten tene nî tenen dir dir tâ nâ ten tenî tenî tenî ten nen nî tâ nâ dir dir tâ nâ dire tel lel
 lâ nî vâ, Der subh-ı cûmbiyet heme envâr-ı tecelli est, ahî ahî ahî hey yâr ehha hey
 hey ra' nâ-yı men hey hey hey cânım ehha hey hey makbûl-ı men

Bend-i Sâni

Hem cezbe-i û bûd dili ez-dil ez-dil-i ma' şûk, mecnûn çe koned kîn keşes ez cânib-i
 leyli est, dire dîm Meyânhâne hem çû evvel her dil ki çû kâsım be-cemâlet neşevet
 şâd, yâr yâr dir dir ten tel lel len dîm dire lâ dir dir ten tene nî tenen dir dir tâ nî ten
 tenî tenî tenî ten nen nî tâ nâ dir dir tâ nâ dire tel lel lâ nî vâ, der kâ' ide-i neşve-i ân
 sûret-i da'vâ est, ahî ahî ahî hey yâr ehha hey hey ra' na-yı men hey hey hey cânım
 ehha hey hey murad-ı men.

Zeyl Tir delelî tenen tene ne ne nen tir delelî tir delelî tir delelî ten nen ten ten ten nâ
 tie delelî tenen dir dir tâ nî nen tenî tenî tenî ten nen nî tâ nâ dir dir tâ nâ dir dir tâ nâ
 dire tel lel lân vâ, der kâ' ide-i neşve-i ân sûret-i da'vâ est, âh.

Nakş-ı Hafîf Hâce

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtün/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilâtün)

Ten nen nî tenen dir dir ten nen nî tel lel len,

Her dem zened-i heves be çerâğ-ı değer-i merâ

Rüsvâ koned zi-şekve-i dâğ-ı değer-i merâ

Araf-ı nevâ macû ki harûfan ne bûlbûl-end

Her dem gülşen-i nağme-i dağ-ı değer-i merâ

Ten nâ dir nâ âdir nâ ten nâ tâ nâ dir nî lene tâ dir nî tel lel lel lâ nâ dir nî tene dir
nâ makbûl-ı men ehhâ hey ehhâ hey ra' nâ-yı men ehha hey ehha hey makbûl-ı
men vây,

Rüsvâ koned şekve-i dâğ-ı değer-i merâ

72

Nakş-ı Devr-i Revân

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Çû serv eğer behîrâmî demî be-gül-zârî

Hûrd zi hasret-i rûy-ı tu her gül-i hârî

Tenen nâ dir dir tâ nâ tene ne nâ dir nî tene ne nâ dir nî tene ne nâ dir nî vây tenî
tenî tenî vây tene ne nâ dir nî

Hûrd zi hasret-i rûy-ı tu her gül-i hârî

Kâr-ı Nasîhat-nâme Hâce Usûleş Hafîf

Ditdire diller ler dir ten nen tâ nâ dir nî delelâ delelâ dir dir ten nen nî tâ nâ dir nî dire
dillî nî ditdire delelâ dîm dîm tâ nâ dir nî tâ dir nâ dost

Nasîhatî konemet beşnev u bahâne megîr,

Her ân çî nâsîh u müşfik be-gûhedet bepezîr,

Yenter lâ tir lâ dir ten ditdire diller ler dir ten tene dir nâ ditdire dillî nî cânım ten dir
nâ dir ten dir nâ dir tene tene nâ dir nî cânım,

Her ân çî nâsîh u müşfik be-gûhedet bepezîr,

Hey hey ehhâ ehhâ hey ehhâ hey hey belî yâr-ı men ehhâ ehhâ hey ehhâ hey ehhâ
hey hey işve-bâz-ı men, her ân çî ila-âher

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Bend-i Sâni

Zî- bâğ-ı vasl-ı cavânan temettu' ı ber-gîr,

Ki der kemîn-geh-i ömr est u meğer âlem-i pîr

Terennüm bi-mislahî meyânhâne

Diller dir ten tenâ tâ nâ dir nî tene nî tene nî ten dire dillî nî eğer zi-bağ-ı ra' iyyet
melik hûred sîbî ver-âverend gulâmân u dıraht ez-bîh be-bîh beyza ki sultân-ı sitem
revâ derâvered zenend leşkeryâneş hezâr murg be-sîh yenter lâ tir lâ dir ten dîtire
diller ler dir ten tene dir nâ dîtire dillî nî ten dir nâ dir tene nî nâ dir nî cânım zenend
leşkeryâneş hezâr murg be-sîh, hey hey ehîâ hey ehîâ hey hey belî yâr-ı men ehîâ
ehîâ hey ehîâ hey hey işve-bâze men

Kâr-ı Gülzâr Hafîf

Ten ten dir dir ten dîtire diller ler dir ten ten ne nen nâ dir dir ten nen nâ dire dillî nî
tene nî tenen dir dir tâ nî ten nâ nen ten ten nâ dire dillî nî âferin ey bülbül-i
gûyende-i gül-zâr,

Lev-haşe 'İlâh ey nevâ-yı bâ' is-i ezkâr, dîtire ellâ dir dir ten tene nî tâ dir dir ten dire
delelâ dir nâ tene dir nî nâ dîm dir, diller dir nâ tâ nî ten nâ-makbûl-ı men tel lel lel
len dire delelâ tel lel len ehîâ yârim zîbâ-yı men, Lev-haşe 'İlâh ey nevâ-yı bâ' is-i
ezkâr, hey hey ehîâ hey ehîâ ehîâ yârim ehîâ hey hey zîbâ-yı men, Dost dost
dost ehîâ yârim zîbâ-yı men

Bend-i Sâî

Ey hayâl-i la' l-i tûvâ-yi nâzenîn

Ser-tâ be-pâ, gonça hâyeş der-gülistan-ı derûn ezhâr,

Terennüm bi-mislihî meyahhâne

Sad-hezârân nakş peydâyî şevved Salim cihân

Tel lel lel lel len ten tene dir nâ dîtire diller ler dir ten nen nâ dire nâ dire dillî nî ten
tene dir nâ dîm dir lellâ dir nâ tâ nî ten nâ makbûl-ı men dîm dîm peykâr-ı ma 'nâ ez
hayâl-ı kâr-ı mâ, zeyl ilâ-âhiriî

Dir dir ten tel lel len dirdire diller ler dir ten dîtire diller ler dir ten,

Ditdire diller ler dir ten ne dillî nâ dir dir ten nen nâ dire dillî ten sabe ez delî âdil,

Ehhâ ehhâ yârim harman-ı men dilem ez vatân codâ,

Tir della tenen, dir dir dir dir ten dir dellî tenen ten tenen dir ten dir dellî tâ dir dir ten
nen nâ dîm dillî ten,

Sabr ez del'ı, hey hey yâr hey cânım ehî ehî yârim murâd-ı men ehhâ hey hey ra'
nâ-yı men

Hâne Sâni

Bahâ-st eğer âh ehî ehî yârim nebaşed ez ân sîm-ı tan cudâ

Ger bî-sotûn ze nâle-yı men, ehî ehî yârim, ger sedâ her sedâ oftêd

Zeyl

Tâ nâ dir dir ten tel lel lâ nâ dir dir ten tâ dir nâ tâ dir dir ten nâ dir tel lel lene tenî nî
tâ dir nî nâle ze hest ze hest ehî ehî yârim,

Kûh cûdâ kûhken cûdâ diğêr cûdâ tir delelî tenen dir dir dir dir ten,

Tir delelî tenen nen ne nen dir ten nâ tie delelî tâ dir dir ten ten nâ dir delelî ten nâle
est

Hey hey yâr-ı cânım ehî ehî yârim murâd-ı men hey ehhâ hey hey zîbâ-yı men
ilâ-âhir

73

Hâdı İtrî

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Fenâya verdi bülbül zâr ile gül-zâr-ı duymazsın

İşitmezsin mezârın zârı ey gül-zârı duymazsın

Tebîbem şöyle müstağnîsin ehl-i dert hâlinden

Ki kapında figân u zâr eden bîmarı duymazsın

Ömrüm yele lel lel yele lî duymazsın

Hâvî Hafız

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Ciğer kanıyla etmiş şöyle rengin lânesin bülbül

Ki gâhî gül sanıp eyler dil-i dîvânesin bülbül

Şarâb-ı bezm-gâh-ı hasret-i hûnâbe-i dildir

Nola eylerse dâim şu'leden pervânesin bülbül

Vây yâ lel lel lel lî pervânesin bülbül

Hâvî Hafız

(Fâ'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Anmaz oldun beni mihri muhabbet bu mudur

Yılda bir kez görebilmem seni ülfet bu mudur

Bir benim gibi esîrin ola rahm etmeyesin

Ey şâhin-şâh-ı kerem şart-ı mürüvvet bu mudur

Ten ten nâ dır nâ â düm yel le le lî vây mürüvvet bu mudur

Muhammes Kapudanzâde

(Fâ'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Eyleye yâr sezâvâr-ı visâl-i ağyârı

Giryeden gayrı n olur âşık-ı zârın kârı

Beni mahrûm-ı mey-i bezm-i visâl eyledin âh

Senin ey baht-ı siyah kannı içsem bâri

Âh ömrüm yâ lâ yel lel lel le lel le lî tire lel lel lel le lî vâ

Yâr yâr cânım belî yâr-ı men

Küçük İmam Devr-i Kebîr

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Kays u Ferhad' ın ne kûh ve ne beyâbânın bilir

Vâdî-i aşkın gönül bir râh-ı âsânın bilir

Ol tabîb senin dil olmaz mühimsâz-ı ilâç

Hasta-i derd ü gammın ammâ ki dermânın bilir

Ömrüm yâr âh ki dermânın bilir

İtrî Hafîf

(Müstef'ilün/ Fe'ûlün/ Müstef'ilün/ Fe'ûlün)

Rûşen gerekse hâne-i dil-i aks-i yârdan

Âyine gibi sîneni sâf et gubârdan

Devr-i piyâle devlet-i cem' den haber verir

Her bir habâbı remz ile bir tâcdârdan

Lâ lâ lâ lâ hey cânım belî yâr-ı men

Receb Nîm Devr

(Müstef'ilün/ Fe'ûlün/ Müstef'ilün/ Fe'ûlün)

Bu dîde bûlbûl-i şûrîde efgân eylemez neyler

Çemende gonçalar çâk-i girîbân eylemez neyler

Niçün mesâkî-i gülçehre duyar kâşâne diyebilsem

Mey-i gül-gûnla azm-i gülistân bilmez neyler

Gâzi (?) Hezec

(Mütefâ'ilün/ Mütefâ'ilün)

Bana rahm ederdi eğer bilseydi o mehlîkâ nekrânımı

Nazar eylerdi vefâyla işideydi kerâh u fiğanımı

Ruhun âyîne hatt-ı nevresin sanma senin dire indir

Mecâlim alup yeter dahi bilmedim ne bahârımı ne hazânımı

74

Muhammes

(Fâ'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Eyleye yâr sezâvâr-ı visâl-i ağıyârı

Giryeden gayr-ı nolur âşık-ı zârın kârı

Beni mahrûm-ı mey-i bezm-i visâl eyledin âh

Senin ey baht-ı siyeh kanını içsem bâri

Âh ömrüm yâ lâ lel le lel leî tire lel lel leî

Vây yâr yâr cânım beli yâr-ı men

Çenber Nazîm

(Müfte'ilün/ Fâ'ilün/ Müfte'ilün/ Fâ'ilün)

Mûydan ince miyân şûh-ı fenânım mıdır

Rişte-i yârin dil mi zülf-i cânım mıdır

Destine mir' ât alıp bahdıkca gâhî rûyuna

Ber-misl ol âfet-i neşâtı dâhi hayrânım mıdır

Ömrüm vây vây hayrânım mıdır

Çenber Hafız

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

O meclis kim sezâ-yı vesl-i cânân olduğum yerdir

Benim cânânla ser-tâ kadem cân olduğum yerdir

Nola şâm-ı visâl-i yâri yâd etdikçe âh etsem

O şeb pervâne-veş şem' -i şebistân olduğumdır

Çenân ey âh şebistân olduğumdır

Devr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fâ'ilün)

İşte maksûdun o gül-i handân-ı zebânın duymasın

Bülbül-i nâbın nûş kıl ammâ dehânın duymasın

Öldürür müsün senin olur sîneni ki ey kaşı yâ

Hañçerîni çenin ur miyânın duymasın

Devr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fâ'ilün)

Gözlerim yaşına meyl etse nola ol gül' izâr

Kim berîler cılve-gâhıdır kenâr-ı cûybâr-sâr

Müjde-kâr dâg-ı pür-sûzum ki vardır sînede

Her birin bir lâ' li kad dilber komuşdur yâd-kâr

Amân amân amân ey cânânım kad dilber komuşdur yâd-kâr

Sakîl Hafız

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlün)

Het katre ki rîzân olan müjgân-ı terimden

Bir lem' adır ol âteş-i âh ciğerimden

Memnûn-i eser etmedi bir kerre meni hayf

Âzürdeyim âzürde du' â-yı seherimden

Çenber

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Gönül sûzan eden cesm-i zârım tâze dağımdır

Seni pervâne-i aşk eylin kend u çerağdır

İğnin öyle ki sak-ı ahl-ı meclis ser-firâz olsun

Beni uftâde-yi hak-ı niyâz eden

Zincîr Muhammes Ağa

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Çıkınca pîreheninden o sîne deryâda

Sadeî-i hırâm ola dürr-i semîn berrâk

O üstühân-ı rakîk-i dâd-ı sîne-i berrâk

Düşürdü mevceleri birbirine deryâda

Yâ yâ le lel le lel î âh tir lel lel le lel le î

Yâr o sîne deryâda

Haffî

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Âşiyân-ı murg-ı dil zülf-i perîşândadır

Kande varsan ey perî gönlüm senin yanındadır

Çekme dâmen-i nâz edip üftâde lerdin vahm kıl

Göklere açılmasın eller ki dâmânındadır

75

Nakş-ı Beyrutî

(Müstef'ilâtün/ Müstef'ilâtün)

Aşk 'l-melîhu 'l-gâhî fedâhu me 'âlî

Li 'l-aşkî mâte î nevvâr ev metâlî

Nûhü 'l-hamâme veylû yebki 'l-garâme veylû

Yâ müslimîni ze 'ş-şânihi telâfi hâli

Bend-i Sâni

Ve 'l-ârizîni 'llâte mâ min fevka haddihî

Zârtü hamûle 'ş-şâmâti ve 'r-rumh

Kurre dem' u 's-sehâbihî veylû yebki 'l-garâme

Yâ müslimîni ze 'ş-şânihi telâfi hâli

Semâ'i Çenber

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilûn)

Âdem bu bazm-i devr-i dil-âraya bir gelir

Terk eyle gafleti

Bil kadr-i ömrünü kişi dünyâya bir gelir

Fevt etme fırsatı

Dünyâ için vücûdunu sarf etme yok yere

Behûde kılma renc

Nakd-i hayât merdüm-i dânyâya bir gelir

Kıl iş ü işreti kıl iş ü işreti

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilûn)

Nakş-ı Semâ'î Acemler

Der pûte-i aşk-ı tû dilem ber-pâ est

Ez derd ü gamet dû dîde-em geryân est

Belî yâr-ı men vây

Ten geşte za' îf ü nâ-tûvân ez-hayret

Akl-i ser-men bürîde ser-gerdân est

Belî belî yâr-ı men

Öldürme beni köreyim vây gönderme beni cânım vây

Ben sana gerek olurum gönder beni

Belî belî yâr-ı men

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Nakş-ı Semâ'î Hace

Ey nevbet-i tû güzeşte ez-çarh-ı lebî

Dîmlere dîmlere dîmlere dir ten ten tene dir nî

Dir dir tenî ten tâ dir tenî ten dir dir tenî ten

Bî-nevbet-i tû mebâd âlem nefisî dîmlere

Ey mâh be-gû çî nâm-dârî

Ender çî felek makâm dârî

Hûban-ı cahân seyr-i tû dârî

Â ba tû ser-î kudâm dârî

Ârî â gel gel berû gel cânım berû gel

Vây öperim severim dâhi neyler men

Mükerrer

Yele lî yelâ cânım yele lî yelâ hey hey

Ey ruh-i hûbet be kamer mîmâned

Vây leb-i la' let-i be şeker mîmâned, deyu deyu eyu

Dîm dîm, âvâze-i tû be-her selâmet-i be kesî câmî

Ne resed be-bahr-i selâmet birisi dîmlere dîmlere

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün)

Semâ'î Nakş-ı Acemler

Derdim derdim tamâm ömret derdim dâd ey dâd ey

Dâd Pervânet şevem ki gerd-i şem' at gerdem

Hey dâd ey dâd âh gel mîrim mîr-dem dâd ey

Dâd âşık-keşan dâd ey dâd

Girân koned Hüdâ giriftâr-ı şümâ

Bend-i Sâî

Dil-beste-i ân zülf-i perîşân mûyem

Âvâre-i her mülket ve her kûyem Terennüm

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Der mevc-i perîşâniye ma fâsıla-yı nîst

Emrûz be-cemîyyet-i mâ selsele-î nîst

Bû-yı gül ü bâd-i saharî ber ser-i rah-end

Ger mîrevi ez hod ez ben gafele-i nîst

Cânım yele lel le lî, Mîrem yel le lel lî,

Ömrüm yel le lel le lel, le lel le lel tir lel le lel le lî

Yâ lâ yel le lel lî bâz, Fâsıla-yı nîst fâsıla-yı nîst

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Ey gamzeleri sîne-i sad-pâre nüvâz

Eyle nigez ey gazâl-i âvâze nüvâz

Tahsîl-i dimâğ için mede sâgarımız

Lebrîz kıl ey sâkî-i mey-hâre nüvâz

(Fâ'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Cilve-gâh istemez kûşe-i gamdan gayrı

Hem-zebân-i istemez sâgar-ı cem' den gayrı

Bu acibdir dili bir sözle ederken meftûn

Kimse dermân edemez yine evhamdan gayrı

(Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlü)

Hüsnün ki senin bî-meded gâliyedir

Üftâdeliğin mertebe-i âliyedir

Tasvîrini yazsam yeridir ey bût-eçîn

Der dileğim hâlîte hâliyedir

(Müfte'ilün/ Mefâ'ilün/ Müfte'ilün/ Mefâ'ilün)

Semâ'î Beste Hâfız Güfte Nâ-ilî

Tîr-i müjenle sîned şerha vü yâre bir midir

Hâl-i ruhunla fitnede bahs-i sitâre bir midir

Sehl idiğin işitmemiş mihnet-i kurbdan fırâk

Bizden o şûha Nâ 'ilî fikr-i kenâre bir midir

Yâ lel lî yâ lel lî yel le le lâ lâ lâ lâ lâ lâ lâ

Fikr-i kenâre bir midir

77

(Fâ'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Gülşen-i revnâk-ı hüsnün gül-i handânladır

Bülbül-i hasta dilin kârı da efgâniledir

Devler-i hüsne göre âşîka gâhî kerem et

Hâtem-i asr olanın şöhreti ihsâniledir

78

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Semâ'î Tosunzade

(?) eylen râ be sî tu câ-ğende

Gel eden tu nemâden berâğende

Hançer diğêr tâğet-i tu râ sâñî

Haste-i çeşmî (?) sâğende

Âh yel lel lî yel lel lî yevel le lî lel le lî

Yâ lâ yâ lâ cânım yel le le lî

Nakş-ı Semâ'î

Yevel le lî, yell lî dost yevel lî yâr yele lî yevel lâ

Lâ lâ lâ yevel le lî mükerrer rûzî be-Arab rûzî

Rûzî be Arab rûzî rûzî rûzî be Arab

Resîdem ender haylî güftem ki bâr-şevem revâ

Yevel le lî yevel le dost Kel-evvel Bend-i Sâñî

Bülbül ber gül bülbül ber gül bülbül bülbül

Ber gül ber gül ber bülbül ber gül bülbül

Be zebân-ı hâl-ı mâ mîgûyed bülbül le lî

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Nakş-ı Semâ'î

Eşân dâred dili sabû eşân dâred vâý eşân ki ser-i zülf-i perîşân dâred vâý

Gel cânım gel gel gel gel mîrem vâý men bende-i kal-ı hend ü neyş-i sed bundây
vâý

Bend-i Sâni Eşân li kabâ beresem tû bergân puş est, nâhurden

Şarâb-ı çeşm-i mestân dâred vâý gel cânım gel

(Müfte'ilün/ Mefâ'ilün/ Müfte'ilün/ Mefâ'ilün)

Nakş-ı Semâ'î

Dîde eğer be-gayr-i tû, bâ diğeri nazar koned

Meyl-keşân der-ân zamân der-nazar-ı tû dîde-râ

Nâ le lî dost yâ le lî yele lî yelâ lâ lâ lâ câre-sâz-ı men

Devr-i Kebîr Yelel lâ tir yele le le lî yelel lâ tir yele le le le lî

Yele lî yrlâ cânım işve-bâz-ı men Semâ'î Yâ le lî dost yâ le lî vâý yele lî yelâ lâ lâ lâ
işve-bâz-ı men

Bend-i Sâni Ey mâh-i hilâl ebrû-yı men akl-i merâ şeydâ mekon

Gamze-zenân her sû miyân-ı âheng-i cân mâ mekon

(Mefâ'ilün/ Fe'ülün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün)

Semâ'î Itrî

Meta' -ı derd ki nakd-i revâne minnetdir

Harâm ola o dile kâşnâ-yı sıhhatdir

Dirîğ eyleme gel zahm-dâr-ı aşkdan

O merhemi ki yine mûcib-i cerâhtadir

Tir yevel lele lele lî yevel lele lele lî yevel lele

Lel lî yel lî yâ lele lî amân ey revâne minnetdir

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün)

Semâ'î Nazîm

Yakıp vücûdumu pervâne-veş tebâh edersin

O şem' -i havsala-suzı görünce âh edersin

O şûh-ı çeşm-i niyâzım ki nâzenînimden

Durur duru taleb bir ruhsat-ı nigâh edersin

Tâ dir nî yel lele lî yel lele lî yel lele lî âh yel lele lâ lî

Ömrüm vâ y vaslat-î niyâz edersin

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlû)

Hüsnün ki senin bî-meded-i gâliyedir

Üftâdeliğin mertebe-i âliyedir

Tasvîrini yazsam yeridir ey bût-i çîn

Der dileğim hâlîte hâliyedir

Ten ten ten hâlîte hâliyedir

79

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlû)

Mecnûn be men-i bi ser ü pâ mîmâned

Gamhâne-i dil be kerbelâ mîmâned

Cuğî be-serâyî, şebî âmed ü güft

Kîn hâne be vîrâne-i mâ mîmâned

80

Devr-i Revân

(Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn/ Fe'ûlûn)

Yeter etdin dil-i mecrûhu pür-hûn

Niçe bir bu cefâyı kanlı zâlim

Akıtdın gözlerimden eşk-i gülgûn

Niçe bir bu cefâyı kanlı zâlim

Varıp ağyâriyle ülfet edersin

Bu dertli bağrımı her dem delersin

Beni giryân edip kendin gülersin

Niçe bir bu cefâyı kanlı zâlim

Ola cânile mihrî sana bende

Ne var lütf eylesen bir kerre sen de

Bu bî-çâre garîbin derd-mende

Niçe bir bu cefâyı kanlı zâlim

81

Semâi

(Müfte'ilün/ Müfte'ilün/ Fa'ilün)

Hicrinle ağlamadan dem-be-dem

Kana boyandı gözümün âbı gel

Rahm edip ey dilber-i âlî hemen

Yokla firâkın çeken ahabbı gel

Oldu gamm-ı aşkınla bî-muhâl

Hasta gönül yanına varmak muhâl

Bari sen ey hâzek-i ferhunde hâl

Eyle iyâde dil-i bî-mârı gel

Sen olasın gün gibi gözden nihân

Bende ola hicrine tâb u tûvân

Hiç bu ne mümkündür âyâ nükte-dân

Ben değilim bu işin erbâbı gel

Ey dü rzî kıymet-i genc-i vefâ
Hicrine mahtumî' i görme revâ
Hâk-i mezelletde bırakma şehâ
Dil gibi bir gevher-i nâyâbı gel

Semâ'î

(Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Dil-rübâlar içinde mümtâzım
Ömrümün hâsılı unutma beni
Gözümün nûru çeşmî şehbâzım
Ömrümün hâsılı unutma beni

Bağ-ı hüsn içre ey sehî kâmet
Verdi hicrin bana niçe hâlet
Gel gel arama kalmadı tâkat
Ömrümün hâsılı unutma beni

Râh-ı aşkında nakd-i ömr fedâ
Eylerim yok bu sözde rû-yı riyâ
Başın-çün terahhum eyle bana
Ömrümün hâsılı unutma beni

82

Semâ'î Hafız Dost

(Mefâ'îlün/ Mfâ'îlün/ Fe'ûlün)

Gönül mir 'âtını kıldın mükedder

Ko istiğnâyı ey şûh-ı sitemker

Dû çeşmin huşk kıldın dâmânımı ter

Ko istiğnâyı ey şûh-ı sitemker

Ne gülçîn-i gülistân-ı visâlim

Ne dilbend-i ümîd-i ihtimâlim

Düşelden aşkına âşüfte-hâlim

Ko istiğnâyı ey şûh-ı sitemker

Tegâfûl pîşe-i çeşm-i siyâhın

Sitem üftâde-i pâ-yı nigâhım

Şîrârından sakın kânûn-ı âhın

Ko istiğnâyı ey şûh-ı sitemker

83

Dervr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Hicr-i ruhsârınla âteşler bıraktın cânıma

Dağlar yakdım gammınla sîne-i üryânıma

Hâsılı kâr eyledi aşkın dil-i sûzânıma

Vechî var yansam yakılsam aşkla sultânıma

Bir harâret var ki dilde edemem şerh ü beyân
Her nefes çarhı siyâh etmekdedir âh u efgân
Al ele destim çınâr-âsâ tutuşdum el-amâm
Vechî var yansam yakılsam aşkla sultânıma

Hayli demlerdir çıkıp salınmadın ey serv-i kadd
Sâkî zâra eder misin bu cevri tâ ebed
Vaslın izhâr eyle ömrüm kalmadı tâkat meded
Vechî var yansam yakılsam aşkla sultanıma

Devr-i Revân
(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)
Sen çıkardın pertev-i mihrinle zulmetden beni
Seyr-i ruhsârın unutturdu safâ-yı gül-şeni
Tâli' im oldu müsâ' id yâr olup bahtım bana
Âftâbım yerde buldum gökte ararken seni

Görmedim hergiz cihânda böyle çeşm böyle hâl
Hüsnünle mihr-i cihân-ârâ nazîr olmak muhâl
Ehl-i aşka arz-ı dîldâr et ki sâhib-i cemâl
Nûr-ı hüsnünde bula çeşmim ziyâ vü rûşeni

Tûtî-i hoş-lebceyim âyine-i ruhsârına
Âşıkım âşık-ı netîce sevdiğim dîldârına

Bağlasam gönlüm acib mi zülf-i anber-bârına

Çünkü zincîr-i cefâdır ehl-i derdin meskeni

84

Sakîl

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Fârik oldum heves-i vaslından

Yürü var istediğinle yâr ol

Çekdim el câm-ı mey-i la' linden

Yürü var istediğinle yâr ol

İstemezsen bizi sağ ol var ol

Sana beyhûde nigâh etdimse

Yok yere nâle vü âh etdims

Seni sevmekle günâh etdimse

Yürü var istediğinle yâr ol

İstemezsen bizi sağ ol var ol

Etmedin meyve-i vaslın çîde

Eyledin hâtırımı rencîde

Bakmadın faiz-i nâ-ümîde

İstemezsen bizi sağ ol var ol

Devr-i Revân

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Fe'ûlün)

Gönül hâlâ esîr-i zülf-i cânân

Firâk elverdi gâyet bî-dil oldum

Eder sanman beni her saat efgân

Mücerredlik ile inler dil oldum

Fitîl-i tâli' i lütf et uyandır

Şuâ' î iltifâtın ile yandır

Ziyâ-yı şefkatin çün çok zamandır

Kerem bâbında cânâ kendil oldum

Hadeng-i cevîr ne yâ hak deyip cân

Belâ deştini geçdim bin kez üryân

Cefâ vâdisine taş değildi hûbân

85

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'îlû/ Mefâ'îlû/ Fe'ûlû)

Ağlatma beni başın için eyle tecellî

Ey şûh-ı cihânım yeter etdiğin yeter insâf

İkrâr-ı visâlinle beni eyle tesellî

Ey şûh-ı cihânım yeter etdiğin yeter insâf

Aşkına giriftâr olalı haylîce demdir

Rahm eyle dil-i zârıma âzürde-i gamdır
Şânına düşen bendelere lütf ü keremdir
Ey şûh-ı cihânım yeter etdiğin yeter insâf

Her hâre karîn olma amân ey gül-i ra' nâ
Bülbül gibi zâr olmaya kâr-ı dil-i şeydâ
Düşmez sana ağyârile gül-şende temâşâ
Ey şûh-ı cihânım yeter etdiğin yeter insâf

Etmez misin âyâ dahi bîmârına dermân
Derdinle helâk oldu tabîbim dil-i sûzân
Bir gün olasın etdiğine sen de pişmân
Ey şûh-ı cihânım yeter etdiğin yeter insâf

Semâ'î

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Bu tâb-ı hüsnle cânâ nazîrin yok güzellikde
Cihânda yok sana hemtâ nazîrin yok güzellikde

Sen ol mahbûb-ı zîbâsın hemen bir nahl-i tûbâsın
Acib şûh-ı dil-ârâsın nazîrin yok güzellikde

Milâhetde sakâ ikrân bulunmezey şeh-i hûban
Budur ma' lûmmez el-ân nazîrin yok güzellikde

Olunca cân cüdâ benden ferâgat eylemem senden

Budur şâfî haber benden nazîrin yok güzelliğe

Kulun şâha habib-i zâr senin medhin eder her bâr

Eder yok hüsnünü inkâr nazîrin yok güzelliğe

86

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Küşmüş bana ol la' l-i şeker-i bârîma netdim

Cevr etdi bana yâr-ı vefâdârîma netdim

Lütf etmeği terk eyledi dil-dârîma netdim

Bilmem ben o gül yüzlü güzel yârime netdim

Devr eyledi gülzâr-i vasıldan beni bîcâ

Terk etmeği ba' is-i nole bende seni âyâ

Hayf oldu dil-i terâzime hayfen

Bilmem ben o gül yüzlü güzel yârime netdim

Rahm eylemez oldu bana ol gamzesi hûnî

Oldum gamm-ı aşkile ben zâr u zebûnî

Güldürdü bana her har lâ yefhem ve havfî

Bilmem ben o gül yüzlü güzel yârime netdim

Sen duyma münibâ ola gör hayr-i du' âda
Küşdükce bana olsun ânın bahtı güşâde
Olsun o safâda olalım biz de nevâda
Bilmem ben o gül yüzlü güzel yârime netdim

87

Acemaşîrân

Devr-i Revân

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Sabâ var mı peyâmın şöyle cânânım ne âlemde
Efendim sevdiğim devletli sultânım ne âlemde
Gelir mi yâdına bu bülbül-i mahzûn-i nâlânı
Ne gül-şende aceb ol verd-i handânım ne âlemde

Kimin gamhânesin pür-nûr eder mihr-i ruhı nilsem
O hurşîd-i cihân-ârâ-yı ruhsârım ne âlemde
Hevâ-yı kâmet-i dil-cûyu kaddim eyledi pür-ham cânım
Kime mâildir ol serv-i hırâmânım ne âlemde

Çıkar âh-ı derûnum çarha dûd-ı iştiyâk ile
Dilin şerh edemem derdin kerem-kânım ne âlemde
Varırsan pâyına yüzler sür ey dil bizden ol yârin
Diye şâyed lebib-i zâr u giryânım ne âlemde

Devr-i Revân

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Bir zaman devr edelim âfâkı

Gel gel ey mihr-i cihânım gidelim

Kimler anlar görelim uşşâkı

Gel gel ey mihr-i cihânım gidelim

Beni hicrinle perîşân etme

Hâne-i kalbimi vîrân etme

Firaketinle beni bî-cân etme

Gel gel ey mihr-i cihânım gidelim

Etdi mahtumî-i bîmâr ancak

Hûblarda seni dil-dâr ancak

Nâmını eylemem izhâr ancak

Gel gel ey mihr-i cihânım gidelim

88

Devr-i Revân

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün)

Arzûlamış bezm-i bâğın gülünü

Vatanından sökûn etmiş gelen yâr

Yâd eylemiş bendesinin ismini

Benim bu gurbetde gönlüm alan yâr

Kurbân olam gözlerinin mestine

Kemândârdır tîrin almış destine

Susamışdır ben hüsnün kaskına

Siyeh ülfün bölük bölük bulen yâr

89

Semâ'î

(Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün)

Be-hey ağalar be-hey beyler sizi koyup gidiyorum

Derûnum âh edip inle sizi koyup gidiyorum

Âşık olan kişi gülmez çeşminin yaşını silmez

Ayrılığa çâre olmaz sizi koyup gidiyorum

Yüzüme güleydi yârim artub gitmez idi zârım

Sevdiğim âkemde vârim sizi koyup gidiyorum

Sîneme açtım yâr-e beşlim âh ile zâre

Mudâm olmıyor çâre olmaz sizi koyup gidiyorum

90

Devr-i Revân

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Bezm-i yeylâlerinşe şemedi

Pâre pâre tûman şemedi

Sub sûşımın hoş ammâ

Yolmasın yaman şemedi

Sevdiğim ilâ var mı ole

Îşi ehîle zâr mı ole

Aceb bezm-i akrem-î ole

Ukaşları kemân

Ol birdir âher budur

(?) nakşe-i sırdır

Gör burinde neler vardır

Kimsener diyem şemedi

91

(Mütefâ'ilün/ Mütefâ'ilün)

Semâ'î

Rehâ bulmadım zülfün telinden

Halâs olmadım senin elinden

Gammınla yandım mecnûna döndüm

Fiğân efendim senin elinden

Ey şeh-i bî-dâd gedânı kıl yâd

Hezârân feryâd senin elinden

Çekerim âlâm olursam bed-nâm

Çekersem bir câm senin elinden

Sen bir âfetsin mahtumî netsin

Kime dâd etsin senin elinden

92

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Edip azm-i sefer cânân esîr-i mihnet oldum ben

Cüdâ düşdüm vatandan mübtelâ-yı gurbet oldum ben

Kanâ' at eylemezken nazra-i dîdârına evvel

Değil mektûba şimdi bir selâma hasret oldum ben

Sen inkâr eyledin hem-bezm-i ağyâr olduğun ammâ

İşitdim mâcerâyı vâkıf-ı keyfiyyet oldum ben

Gülistân-ı visâlin eylemişler güllerin çîde

Nişân-ı bûse gördüm dağdâr-ı gayret oldum ben

Dahi hâlî iken bend oldum ol zülf-i perîřâna

Sana ey bî-vefâ sermâye-i cem' iyyet oldum ben

Olup âsûde ser-âřûbgâh-ı bezm-i kesretten

Resîmâ sâkin-i dârü 'l-emân-ı uzlet oldum ben

93

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Hicr ile çektiđim derd-i firâk

Hattı geldik de o yâra söylenir

Hasret-i dîdâr ile sad-iştiyâk

Hattı geldik de o yâra söylenir

Hüsnüne mağrur olup mest-i müdâm

Hiddetinden âřıka vermez selâm

Tîg-ı hüsnün eyleyüp çûn der-niyâm

Hattı geldik de o yâra söylenir

Dil esîr üftâdeler pür-hüzn ü gamm

Lütf eder ađyâra ol dem-be-dem

Her nefes zâil değil dilden elem

Hattı geldik de o yâra söylenir

Eylesek ol şehsuvâra arz-ı hâl
Eyler elbet esb-i nâza pây-mâl
Lîk be-havf der-câ dil-i hasb-i hâl
Hattı geldik de o yâra söylenir

94

Semâ'î

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilün/ Fe'ûlün)

Dağlerin gâr var bakdık sabâ var
Yürdük nâr var senin elinde

Bakdık hâre sînemde yâre
Düşdüm bir nâre senin elinde

Lebînin belî rûhinîn elî
Eyledik dil-î senin elinde

Hasretle sîne dağ dağ-dâr-îne
İbtedâ kemîne senin elinde

95

Hüseyinî

Devr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fâ'ilün)

Pür-cefâ dilber mi vâ ol mâh-ı tâbânım gibi
Pür-sitem yâr olmaz ol serv-i hırâmânım gibi
Bî-vefâ yokdur güzeller içre cânânım gibi
Bî-terahhum görmedim âlemde sultânım gibi

Cevirne mahsûs olan bu abd-i nâşâd kimdir
Yoksa cevr etmek senin âlemde mu'tâdın mıdır
Ben gibi herkes esîr-i zûlm-i bîdâdın mıdır
Bî-terahhum görmedim âlemde sultânım gibi

Cân-gâh hem konc-i mehnat içre neşter-zârdır
Çeşme şemdî gamm-dan rûz-i düşen târdır
Merhamet kıl cure tâ' -et kür ne müşkel kârdır

İzzet-i âzârile âşufte sâ mân eyledin
Hâne-i kalbin yıkıp cevrinle vîrân eyledin
Neşeldik zâlim-i metâ' -ı vaslı tâlân eyledik
Bî-terahhum görmedim âlemde sultânım gibi

Devr-i Revân

(Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün)

Arz et cemâl-i meh-veşin lütf eyle ey meh-pâre gel
Gösterme rûy-ı dil-keşin ağyâr-ı nâ-hemvâre gel

Gâhî çıkıp eyle nazar uşşâka ey nûr-ı basar
Görsün seni gam-dîdeler tâvûs-veş reftâra gel

Ey hâzk-ı nabz âşinâ ben hastana etme cefâ
La' l-i lebinle kıl devâ derd-i dil-i bîmâra gel

Mecnûn edip ben kemteri tâ-ki tegâfûl ey perî
Bu nâz u istiğnâları etme lebib-i zâra gel

96

Devr-i Revân

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Aceb mi hicrile eylesem feryâd

Aldırdım elimden gözü mestimi

Bilmem bana nedir etdiğin bî-dâd

Zâlim felek netdin benim dostumu

Gül yüzlü yârimden olalı cüdâ

Bülbül gibi kârım oldu vâveylâ

Yâ bu zulmü kor mu hiç sende Mevlâ

Zâlim felek netdin benim dostumu

Çekdin sitem-i tîgîn üryân eyledin

Gece gündüz beni nâlân eyledin

Neyledin ey hûnî kim kan eyledin

Zâlim felek netdin benim dostumu

Mecnûn gibi kaldın beni âvâre

Leylâ div oldum zâr-ı bîçâre

Gidin âher gidin bu ben gamm-hâre

Zâlim felek netdin benim dostumu

Bilirim âkıbet sana da kalmaz

Her kişi etdiğin sanma ki bulmaz

Haşrzın zahmım bil ki öğülmez

Zâlim felek netdin benim dostumu

Efver Receb

(Mef'ûlû/ Mefâ'ilû/ Mefâ'ilû/ Fe'ûlûn)

Dünyâyı dolandım ser-i kûyun hevesiyle

Gel sevdiğim ağıtma beni başın için gel

Bülbül gibi zârım gül-i rûyun hevesiyle

Gel sevdiğim ağıtma beni başın için gel

Sensiz iki gün kalmadı bir yerde karârım

Sahrâlara düşdüm güzelim geşti ü güzârım

Peyveste olur tâ feleğe nâle vü zârım

Gel sevdiğim ağltma beni başın için gel

Kâr etdi dile sevdiğim ol hançer a zar
Tâ-key sitem uşşâka ayâ gamzesi hûnhâr
Feryâda bile kalmadı tâb-ı dil-i bîmâr
Gel sevdiğim ağıltma beni başın için gel

97

Devr-i Revân

(Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün / Fe'ilün)

Küçükden sevdim seni ezelî
Henüz bitmiş bu bağçenin gazeli
Ser-keş olmuş bir yerlerin güzeli
Yârim andım ben vatana giderim

Kanı seninle gezdiğim ovalar
Çeşmim yaşı birbirini kovalar
Meclisiniz dâim olsun ağalar
Yârim andım ben vatana giderim

Şu karşıda duran-ı hicrân dağdır
Sükker yesem bana sensiz âğdır
Öpülecek koculacak çağdır
Yârim andım ben vatana giderim

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün

Sofyân

Be güzel aşkına düşdüm kesme benden iltifâtın

Sevdiğim yandım tutuşdum dirîğ etme kelimâtın

Cânım şöyle nedir adın

Aşkın yer eyledi cân da kabul etdi ânı cân da

Azîz etsin dû cihânda mevlâm versin murâdâtın

Cânım şöyle nedir adın

Bu pendî gûş et abdi' den ânı lütfundur abd eden

Sana her dem duâ eden kulundan gizleme zâtın

Cânım şöyle nedir adın

98

Hezec

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Heves-i zülfün ile cânânım

Dil-i meyyâlîme düşdü sevdâ

Çıkdı eflâka âh u efgânım

İftirâkınla ey melek-sîmâ

Tâb-ı mihr-i ruh-ı dil-fikârı

Cezbeder jâle gibi her bârı

Kûy-i aşkında etdiğim zârı

Almadı gûşuna o bî-pervâ

Bilmezim neyledin ben âzâda

Cânla sana oldum üftâde

Der-i dergâh-ı adline dâde

Geldim ey pâdişâh-ı hüsn ü behâ

99

Devr-i Revân

(Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Küçükden sevdim seni ezelî

Henüz bitmiş bu bağçenin gazeli

Ser-keş olmuş bir yerlerin güzeli

Yârim andım ben vatana giderim

Kanı seninle gezdiğim ovalar

Çeşmim yaşı birbirini kovalar

Meclisiniz dâim olsun ağalar

Yârim andım ben vatana giderim

Şu karşıda duran-ı hicrân dağıdır

Sükker yesem bana sensiz âğıdır

Öpülecek koculacak çağıdır

Yârım andım ben vatana giderim

Sofyân

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün)

Be güzel aşkına düşdüm kesme benden iltifâtın

Sevdiğim yandım tutuşdum dirîğ etme kelimâtın

Cânım şöyle nedir adın

Aşkın yer eyledi cânda kabul etdi ânı cânda

Azîz etsin dû cihânda mevlâm versin murâdâtın

Cânım şöyle nedir adın

Bu pendî gûş et abdi' den ânı lütfundur abd eden

Sana her dem duâ eden kulundan gizleme zâtın

Cânım şöyle nedir adın

100

Hezec

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün)

Heves-i zülfün ile cânânım

Dil-i meyyâlîme düşdü sevdâ

Çıkdı eflâka âh u efgânım

İftirâkınla ey melek-sîmâ

Tâb-ı mihr-i ruh-ı dil-fikârı

Cezbeder jâle gibi her bârı

Kûy-i aşkında etdiğim zârı

Almadı gûşuna o bî-pervâ

Bilmezim neyledin ben âzâda

Cânla sana oldum üftâde

Der-i dergâh-ı adline dâde

Geldim ey pâdişâh-ı hüsn ü behâ

101

Semâî

(Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ül)

Hevâyî hevâyî gönül hevâyî

Gün doğmadan şevki canım tutdu ovayı

Bir kız katarılmış birkaç deveyi

Seyrimde turkmân göçüne uğradım

Bir alay güzeller konup içerler
Sofra donatmışlar yiyip içerler
Ânlar mûrâd suyun tenhâ geçerler
Seyrimde turkmân göçüne uğradım

Âşık der âşikâredir pazarım
Benim bir güzelde kaldı nazarım
Yel etikçe mecnûn gibi gezerim
Seyrimde turkmân göçüne uğradım

102

Düyek

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün)

Câna hulûsı seni inkâr ider misin
Dil teşne-yi cemâl ki âzâr eder misin
Ey pâdişâh-i hüsn ü bahâ câm-i la' lîn
Zahr-a be nûş ba senin ez kâr eder misin

Hûn-yâr-i çeşmem etmede rîzân var mı
Deryâ hurûş-i eşk mi enhâr eder misin
Tâkat u ba olupınıye e' -dâye lütf ile
Ben nâ-umîd u şak ile bîmâr eder misin

Bîm-i fîrâr u hâheş-i vaslile dem-be-dem

Dildâde-gânî reşin ile bîmâr eder misin

Ey nâşînâs-i aşk-ı hulûs-i yeter yeter

Cur u cefâ-yı mâcede her bâr eder misin

103

Bûselik Aşîrân

Devr-i Revân

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Ola lem sîne bu sîne seninle nûcevânım gel

Gel ey şûh-ı cihânım mehcebînem mehrbânım gel

Halâknın olsun edovler reşin odup hasretle sultânım

Gel âğûşe-i meded lûtf et efendim mu-miyânem gel

Niyâz ettiğince ben sen tâze âğâze etme lûtf ile

Ciğer-gûşem efendim sevdiğim şûh-ı cihânım gel

Münevver kil delî ü cânım visâlîne kerem ile

Gel ey mirh-i munîrem uft-i devr-i zamânım gel

Sarvar-i kalb-i nâ-şâdem huzûr-i can-ı müştâgem

Gel ey gül-yüzlü cânânem gel ey gönçe-yi dehânım gel

Eyde lem eiş u eşret gel seninle her-çe bâd-â-bâd

Devr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Nâzeş-i bî-câ ile hâlim tabâh

Mübtelâ-yı derd-i aşkım âh âh

Âşk-i çeşmem hâlîme besdir güvâh

Mübtelâ-yı derd-i aşkım âh âh

(?) dostum tâğat gudâz

Ben niyâz ettiğim ettiğin tâze nâz

Mest-i nâzim çâre-sâz ol çâre-sâz

Mübtelâ-yı derd-i aşkım âh âh

Mihr düyek bâ 'es-i âşüftegî

Helgatîn ağyâr ile âlûftegî

Zahm-ı müjgânın devâ ser hastegî

Mübtelâ-yı derd-i aşkım âh âh

Âgûş-i mûyî miyân olmaz hiyâl

Bûs-ı la' lin ise ber emr-i mehâl

Mâced derd-i âşînâ mecnûn misâl

Düyek

(Mef'ûlû/ Fâ'ilâtû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilün)

Câna hulûsı seni inkâr ider misin

Dil teşne-yi cemâl ki âzâr eder misin

Ey pâdişâh-i hüsn ü bahâ câm-i la' lîn

Zahr-a be nûş ba senin ez kâr eder misin

Hûn-yâr-i çeşmem etmede rîzân var mı

Deryâ hurûş-i eşk mi enhâr eder misin

Tâkat u ba olupınıye e' -dâye lütf ile

Ben nâ-umîd u şak ile bîmâr eder misin

Bîm-i fîrâr u hâheş-i vaslile dem-be-dem

Dildâde-gânî reşin ile bîmâr eder misin

Ey nâşinâs-i aşk-ı hulûs-i yeter yeter

Cur u cefâ-yı mâcede her bâr eder misin

105

Semâî

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Sefâdan yok eser âyine-i hâtır mükedderdir

Sanasın derd ü gamm hüzn ü elem ânda müsavverdir

Ne gül-şen ne kenâr-ı cûy-bâr olsa safâ verir

Acib mi ânda eyleyen dilden yine var ise dilberdir

Tesellî vermese feryâd-ı bülbül kûşe-i gamda

Bana sevdâyı vasl ile helâ-i emr mükarrerdir

Müheyyâ bezm-i işret câm u mutrib bir de yâr olsa

Cihânda böyle devlet kimlere cânâ mükadderdir

Yeter bu güfte ü gû faiz ezelden böyledir âdet

Zamâne dilberi ağyâr-ı bed-kâra müsahhardır

Semâ'î

(Müfte'ilün/ Fâ'ilün/ Müfte'ilün/ Fâ'ilün)

Tâbeş-i ruhsârına tûtî-i güftârına

Şîve vü reftârına oldu gönül mübtelâ

Bir şeh-i hüsn ü bahâ eylediğim mültecâ

Olduğu dem rûnümâ oldu gönül mübtelâ

Hüsn-i edeb pâyesi zehre meğer dâyesi

Râhat-ı dil mâyesi oldu gönül mübtelâ

Cümbişi hoş vâdîde âşîka pür fâide

Lütfu olup macid' e oldu gönül mübtelâ

Baba Tâhir

Devr-i Revân

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün)

Gamminla dolmadık âlemde çeşm-i ter mi kalmışdır

Mey-i şevkinle lebrîz olmadık sâgar mı kalmışdır

Yapılmış gûşe çeşm-i fitne-perdâzınla hâtırlar

Harâb-âbâd-ı gamzen olmadık kişver mi kalmışdır

Dağılmışdır hazânın tünd ü bâdından gül ü bülbül

Tennûr-ı aşkda ahker mi hâkister mi kalmışdır

Hayâl-i teng-i la' linle bu sahn-ı bağ-ı âlemde

Misâl-i gönça pür-hûn olmadık diller mi kalmışdır

Devr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Nola azm-i kûy-ı cânân eylesen

Vasl-ı yâra ermek ister gönlümüz

Rûz-ı şeb-i hasretle efgân eylesen

Vasl-ı yâra ermek ister gönlümüz

Âşksız müştâk-ı rûy-ı vuslatız
Tâbını üftân-ı çâh-ı firkatiz
Nice demdir mübtelâ-yı gurbetiz
Vasl-ı yâra ermek ister gönlümüz

Câğez aşkile meşgûl eylesen
Bu şehî hüsn ü (?) kevl eylesen
Bad ez in azm-i setenbûl eylesen
Vasl-ı yâra ermek ister gönlümüz

Âşinâdan yârdan olduk cüdâ
Bulmadan bu yerde yâr u âşinâ
Kalmadı ârâmımız mahtumiyâ
Vasl-ı yâra ermek ister gönlümüz

107

Baba Tâhir

Devr-i Revân
(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)
Gamminla dolmadık âlemde çeşm-i ter mi kalmışdır
Mey-i şevkinle lebrîz olmadık sâgar mı kalmışdır

Yapılmış gûşe çeşm-i fitne-perdâzınla hâtırlar
Harâb-âbâd-ı gamzen olmadık kişver mi kalmışdır

Dağılmışdır hazânın tünd ü bâdından gül ü bülbül

Tennûr-ı aşkda ahker mi hâkister mi kalmışdır

Hayâl-i teng-i la' linle bu sahn-ı bâğ-ı âlemde

Misâl-i gönça pür-hûn olmadık diller mi kalmışdır

Devr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Nola azm-i kûy-ı cânân eylesen

Vasl-ı yâra ermek ister gönlümüz

Rûz-ı şeb hasretle efgân eylesen

Vasl-ı yâra ermek ister gönlümüz

Âşksız müştâk-ı rûy-ı vuslatız

Tâbını üftân-ı çâh-ı firkatiz

Nice demdir mübtelâ-yı gurbetiz

Vasl-ı yâra ermek ister gönlümüz

Câğez aşkile meşgûl eylesen

Bu şehî hüsn ü (?) kevl eylesen

Bad ez in azm-i setenbûl eylesen

Vasl-ı yâra ermek ister gönlümüz

Âşinâdan yârdan olduk cüdâ

Bulmadan bu yerde yâr u âşinâ
Kalmadı ârâmımız mahtumiyâ
Vasl-ı yâra ermek ister gönlümüz

108

Devr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

El-vedâ etdim darîğ ol cânımı

Yâ görem yâ görmeyem cânânımı

Kıl temâşâ çeşm-i hûn-efşânımı

Yâ görem yâ görmeyem cânânımı

Arâya düşdü ve derîğâ iftirâk

Düşdü gönlüm mülkünü nâr-ı firâk

Dem-be-dem çeksem acib mi iştiyâk

Yâ görem yâ görmeyem cânânemi

Bilmedim hayfâ ki kadr-i vuslatı

Cânıma kâr etdi tığ-ı hasreti

Çünkü vardır her vusâlîn firkati

Yâ görem yâ görmeyem cânânemi

Maelf gammi ile beni bu rûzgâr

Eyledi âvâre-yi dâr u diyâr

Dem-be-dem kan eylesem leyl u nehâr

Yâ görem yâ görmeyem cânânemî

Devr-i Revân

(Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün)

Bir yıldır görmedim yâri

Bu zulmü götürmez bâri

Ben kılâdem âh zârî

Ârî yârim gel efendim

Gel gel hâlimi gör gel

Gel gel hâtırım sor gel

Yâ merâ be-ber be hâne

yâ biyâ be hâne-yî men

Yele lâ yeter ye lel lel lâ

Sanamâ bîgâne-yi men

Âfet-i zâmâne-yi men

Beni geryân koyup gitdin

Derdli bağrım delip gitdin

Aşklığın duyup gitdin

Ârî yârim gel efendim

Hüsn garîbi bırakma
Firâkın nârına yakma
Cürm ü isyânına bakma
Ârî yârim gel efendim

109

Semâ'î

(Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün)

Bahar ise yine sahra sarâb-a lâle-zâr olsa
Beze-nûş ettiğim sâkî şarâb-ı hoş-guvâr olsa
Açılsa gönçalar bir bir fiğân başılса bülbül
Piyâle dur yine tenhâ kenâr-i cûy-bâr olsa

Görünce kâmeti gencî fiğân etse ne neyler
Okunan meclis-i meyde Baba Tahir hisâr olsa

Ruh-ı âteşbâr olup meyden perîşân olsa kâküller
Tebessümle nigâh etse güzel pek şîve-kâr olsa

Tekellûf olmasa aslâ süzülse gelse âgûşa
Görüp bu lütfu dilberden şehri şermsâr olsa

Semâ'î

(Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün)

Görüp hüsnün çün oldum ki meftûn

Nola derlerse şimdi ba ke mecnûn

Firâkınla diğer gûn oldu hâlim

Beni vaslınla lûtf et eyle memnûn

Niçin küsdüm kırıldım sana şâhım

Seni sevmek midir yoksa günâhım

Gözüm yaşına rahm et alma âhım

Beni vaslınla lûtf et eyle memnûn

Reh-i aşkında ben kim şeh-levendim

Selîm-i derd-mend ve müstemendim

Kerem kârım hakikatli efendim

Beni vaslınla lûtf et eyle memnûn

110

Eviç

Devr-i Revân

(Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün)

Şeh-levendim bî-nikab-ı arz cemâl etdin yeter

Pây-ı tâ ser dilleri âşufte-hâl etdin yeter

Bu gurûr-ı hüsnle olup süvâr-ı esb-i nâz

Sâye-veş uşşâk-ı zârı pâ-y-mâl etdin yeter

Oldu sevdâ-yı gamm-ı zülfünle gönlüm mübtelâ

Meskenim sahrâ-yı gamdır hem-demim derd ü belâ

Etmedin bir kez dile hayfâ nigâhın âşinâ

Tâ be key nâ-mehrem-i bezm-i visâl etdin yeter

Olsalar üftân ü hîzân ehl-i diller hâk-râh

Bî-tekellûf sâye-i eltâfın eylerler penâh

Sonuç

Bu çalışmada, Türkiye müzik tarihi açısından önemli yazılı kaynaklardan biri olan, 18. yüzyıla ait CTFTM609-1 numaralı el yazması güfte mecmuasının transkripsiyonu yapılmış; mecmuanın edebî ve müziksel açıdan incelenmesine ve ait olduğu dönemin kültürel bağlamı içinde değerlendirilmesine odaklanılmıştır.

Ayrıca, mecmuada yer alan şiirlerin aruz vezinlerinin tespiti, bu araştırmanın temel aşamalarından biri olmuştur ve yaygın vezin kalıplarının karşılaştırılmasıyla sistematik olarak gerçekleştirilmiştir. Mecmuanın üç dilli yapısı ve şiirsel biçimlerin çeşitliliği nedeniyle, aruz veznin belirlenmesi; hecelerin dikkatli bir şekilde incelenmesini, zihafın tanınmasını ve her dilde yaygın olan aruz kalıplarıyla eşleştirilmesini gerektirmiştir.

Yapılan tespitler, Türkçe ve Farsça şiirlerin büyük çoğunluğunun klasik Fars aruz geleneğinde yaygın olarak kullanılan bahirleri takip ettiğini ve bu şiirlerin müziksel kalıplarla doğrudan ilişkili olduğunu ortaya koymuştur.

Bu açıdan bakıldığında güfte mecmuasının sadeleştirilerek erişilebilir hâle getirilmesi, sadece akademik bir kazanç değil, aynı zamanda bu kültürel hafızanın daha geniş bir çevreye aktarılmasına yönelik bir hizmettir.

Aruz kalıplarının tespiti ise, şiirlerin biçimsel yapısının korunarak nasıl bir ritmik estetikle üretildiğini ortaya koyar. Bu ritmik yapı, sadece edebî değil, aynı zamanda müziksel bir işlev de görür. Dolayısıyla güftelerin aruz kalıpları bağlamında incelenmesi, müzikle olan ilişkilerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlar.

Bu mecmua toplam 349 güfteden oluşmaktadır. Bu güftelerin 275'i Osmanlıca, 68'i Farsça ve 6'sı Arapça olarak yazılmıştır. Ayrıca mecmuada, Râst (12 Osmanlıca, 10 Farsça), Nişâbur (4 Osmanlıca, 1 Farsça), Nevâ (11 Osmanlıca, 4 Farsça), Uşşâk (10 Osmanlıca, 3 Farsça), Beyâtî (27 Osmanlıca, 12 Farsça), Isfahân (2 Osmanlıca), Acem (17 Osmanlıca, 9 Farsça, 1 Arapça), Mâhûr (18 Osmanlıca, 1 Farsça), Acem-aşîrân (34 Osmanlıca), Bâbâ Tâhir (3 Osmanlıca, 1 Farsça), Sabâ (6 Osmanlıca, 10 Farsça, 1 Arapça), Hüseyinî-aşîrân (8 Osmanlıca, 1 Farsça), Hüseyinî (28 Osmanlıca, 5 Farsça, 1 Arapça), Irâk (23 Osmanlıca, 3 Farsça, 1 Arapça), Nikrîz (7 Osmanlıca, 4 Farsça), Rehâvî (23 Osmanlıca, 1 Arapça) ve Segâh (42 Osmanlıca, 4 Farsça, 1 Arapça) gibi farklı makamlardan da bahsedilmektedir.

Bunun yanı sıra, bu mecmuayı derleyen bestekârlar ve şairler de, mecmuada yer alan isimler ve mahlaslar üzerinden incelenmiş; kimlikleri belirlenen kişiler hakkında kısa

biyografik bilgiler bu çalışmada sunulmuştur. Bu biyografik bilgiler, söz konusu güftelerin hangi düşünsel ve sanatsal iklimde üretildiğini anlamaya yardımcı olur.

Bu mecmuanın derleyicileri incelenirken şu gerçek ortaya çıkmıştır: Her ne kadar bu mecmua 18. yüzyılda derlenmiş olsa da, içindeki eserlerin tamamı bu yüzyıla ait değildir; birçok şiir aslında daha önceki yüzyıllarda kaleme alınmıştır. Bu durum, mecmuanın değer ve önemini daha da artırmaktadır. Çünkü bu gerçek sayesinde, söz konusu şiirlerin geçmiş yüzyıllardan günümüze ulaşmasının ancak sürekli bir aktarım ve bilinçli bir çabayla mümkün olduğu anlaşılmaktadır.

Bazı güftekarlar, kimi eserlerde gerçek isimlerini kullanmışken, bazı şiirlerde mahlaslarına yer vermişlerdir. Bununla birlikte, bu bilgilerin doğruluğu ve tutarlılığı mümkün olduğunca belirlenmeye çalışılmıştır. Ancak, bazı şiirlerde şairin veya bestekârın adı hiç yer almamış ve bu bölümler mecmuada isimsiz olarak kabul edilmiştir.

Bu mecmuada Derviş Ali Şiruganî, Buhûrîzâde Mustafa İtrî Efendi, Tosun-zâde, Yahya Nâzım, Şeyhülislam Es'ad Efendi ve Küçük Müezzîn'e ait şiirler yer almaktadır.

Ayrıca, Farsça şiirlerin tek tek incelenmesi sonucunda, bu şiirlerin büyük kısmının tanınmış şairlere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu şairler arasında Câmi, Hâfız-ı Şîrâzî, Sâib-i Tebrîzî, Vahşî-i Bâfakî, Hâkânî ve Abdülkâdir Geylânî gibi isimler yer almaktadır. Bununla birlikte, Abdülkâdir Merâgî'ye ait veya ona isnat edilen bazı şiirlerde "Hocâ" unvanının kullanıldığı da dikkati çekmektedir.

Hatırlatmakta fayda vardır ki, bu mecmuada Acemler başlığıyla yer alan bazı şiirler de Osmanlı sarayında yaşamış İranlı şairlere aittir. Bunun yanı sıra, bu güfte mecmuası dönemin sıkça kullanılan makam ve usûllerini de bizlere göstermektedir. İçeriğinde farklı temalara sahip çeşitli şiirler ve besteler barındıran bu eser, hem tarihî hem de kültürel bir belge olarak Türkiye müzik tarihinde önemli bir yere sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Tezin giriş bölümünde de tartışıldığı üzere, yazı yalnızca bir iletişim aracı değil, kültürel hafızayı muhafaza eden, aktaran ve dönüştüren temel bir pratiktir. Yazmanın kendisi, bireysel bir eylem olmaktan ziyade toplumsal belleğin taşıyıcısıdır. Yazının icadı, bilginin daha düzenli biçimde depolanmasını ve aktarılmasını sağlamış; ancak yazıya ulaşmanın güç olduğu dönemlerde insanlar bilgiyi ezber yoluyla kuşaktan kuşağa aktarmışlardır. Bu süreçte inanç sistemleri ve kutsal metinlerin ezberi önemli bir rol oynamıştır. Antik Yunan ve İran kültürlerinde hafıza, ilham ve ezber kavramları iç içe geçmiş; müzik ve şiir, sözlü gelenekten yazılı kültüre geçişte köprü işlevi görmüştür. Yazıya rağmen ezber geleneği, özellikle Anadolu ve Mezopotamya gibi

bölgelerde uzun süre önemini korumuştur. Zamanla yazı kültürünün yaygınlaşması, ezberin yerini büyük ölçüde yazılı hafızaya bırakmış; böylece kültürel bellek daha kalıcı bir biçimde korunmuştur.

Bu tez, bir metin aktarımı olmanın ötesine geçerek, geçmişle bugün arasında bir köprü kurmayı amaçlamıştır. Döneminin edebî ve müzikal ruhunu yansıtan bir arşiv belgesi olan güfte mecmuası, sadeleştirme ve analiz yoluyla günümüz okuruna ve araştırmacısına sunulmuştur. Bu bağlamda çalışma, hem edebiyat hem müzik hem de kültürel miras alanlarında daha derinlemesine araştırmalar için bir zemin oluşturmaktadır. Böylece yalnızca bilimsel araştırmalara değil, kültürel süreklilik ve paylaşım çabalarına da katkı sağlanmış olur.

Sonuç olarak denilebilir ki, bu mecmuanın incelenmesi yalnızca müzik alanında değil, edebiyat sahasında da büyük bir öneme sahiptir. Bu eser, Türk müzik tarihini aydınlatma yolunda bir yapbozun parçalarından biridir. Yıllar süren sabır, süreklilik ve büyük bir çaba sonucunda oluşan bu müzik mirası, nesilden nesile aktararak günümüze kadar ulaşmıştır. Bu parçaların bir araya getirilmesiyle, bu değerli mirasa dair daha net ve aydınlık bir tablo ortaya çıkmaktadır. Nasıl ki geçmişimizi ve tarihsel köklerimizi anlamak, geleceğimizi daha bilinçli kurmamıza yardımcı oluyorsa; bu tür kültürel mirasların gün yüzüne çıkarılması ve tanınması da bizlerin sorumluluğundadır.

Bu çalışmanın amacı, bu tarihî dönemi ve bu kültürel süreci gelecek kuşaklara ve araştırmalara bir nebze olsun aydınlatmak ve bu yolda küçük de olsa bir adım atmaktır. Zira araştırmalar, müzik tarihinin gerçekliğini anlamada ve onu tahrifattan korumada hayati bir rol oynamaktadır.

Kaynakça

- Aksoy, H. (2006). Nâzım Mehmed. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 32. cilt, s. 447-448). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Aksoy, H. (2006). Nâzım Mehmed. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 32. cilt, s. 447-448). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Aksoy, H. (2006). Nâzım Mustafa Efendi. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 32. cilt, s. 448). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Assman, J. (2015). *Kültürel Bellek Eski Yüksek Kültürlerde Yazı, Hatırlama ve Politik Kimlik*. İstanbul : Ayrıntı Yayınları.
- Bahar, C. (2010). Şeyhülislam'ın Müziği. C. Bahar içinde, *Şeyhülislam'ın Müziği: 18. Yüzyılda Osmanlı-Türk Musıkisi ve Şeyhülislam Es'ad Efendi'nin Atrabül'-Asar'ı* (Cilt 2). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Bozkurt, N. (1997). Hâfız. *TDV İslam Ansiklopedisi* (s. 74-78). içinde İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi.
- Ceylan, M. (2022). *İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde kayıtlı TY 5642 numaralı anonim şarkı mecmuasının çeviriyazımı ve içerik analizi*. izmit: Kocaeli Üniversitesi SBE TMABD (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Coşkun, V. S. (2007). Nevres, Osman. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 33. cilt, s. 57-58). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Dastgheib, A. (1998). *Hâfez-Şenâsî*. Tahran, Tahran, İran: Elm Yayınları.
- Dia. (2008). Rifat Süleyman Efendi. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 35. cilt, s. 106). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Dia. (2008). Rifat Süleyman Efendi. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 35. cilt, s. 106). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Erguner, S. (2007). Nâyî Osman Dede. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 33. cild, s. 461-462). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Gardiner, A. H. (1916). The Egyptian Origin of the Semitic Alphabet. *The Journal of Egyptian Archaeology*, Vol.3(1), 1-15.
- Gidiş, V. (2012). *Tanburi Mustafa Çavuş'un hayatı ve şarkı formundaki on eserinin makamsal açıdan analizi*. İstanbul: Haliç Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / TMAD.
- Gören, (. E. (2015). *Bütün Zafer Şarkıları*. (E. Gören, Trans.) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Güven, P. (2024). *Nâyî Osman Dede'nin Hicaz Mevlevi Ayini'nin*. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güven, P. (2024). *Nâyî Osman Dede'nin Hicaz Mevlevi Ayini'nin*. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Herder, J. G. (2020). *Tarih Felsefesi*. (S. B. Arvasi, Trans.) Ankara: Doğu Batı Yayınları.
- Kılıç, E. (2013). *Mecmûa-yı Letâif fi Sandukatîl-Meârif (metin ve değerlendirme)*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi (Yayınlanmamış Doktora Tezi SBE).

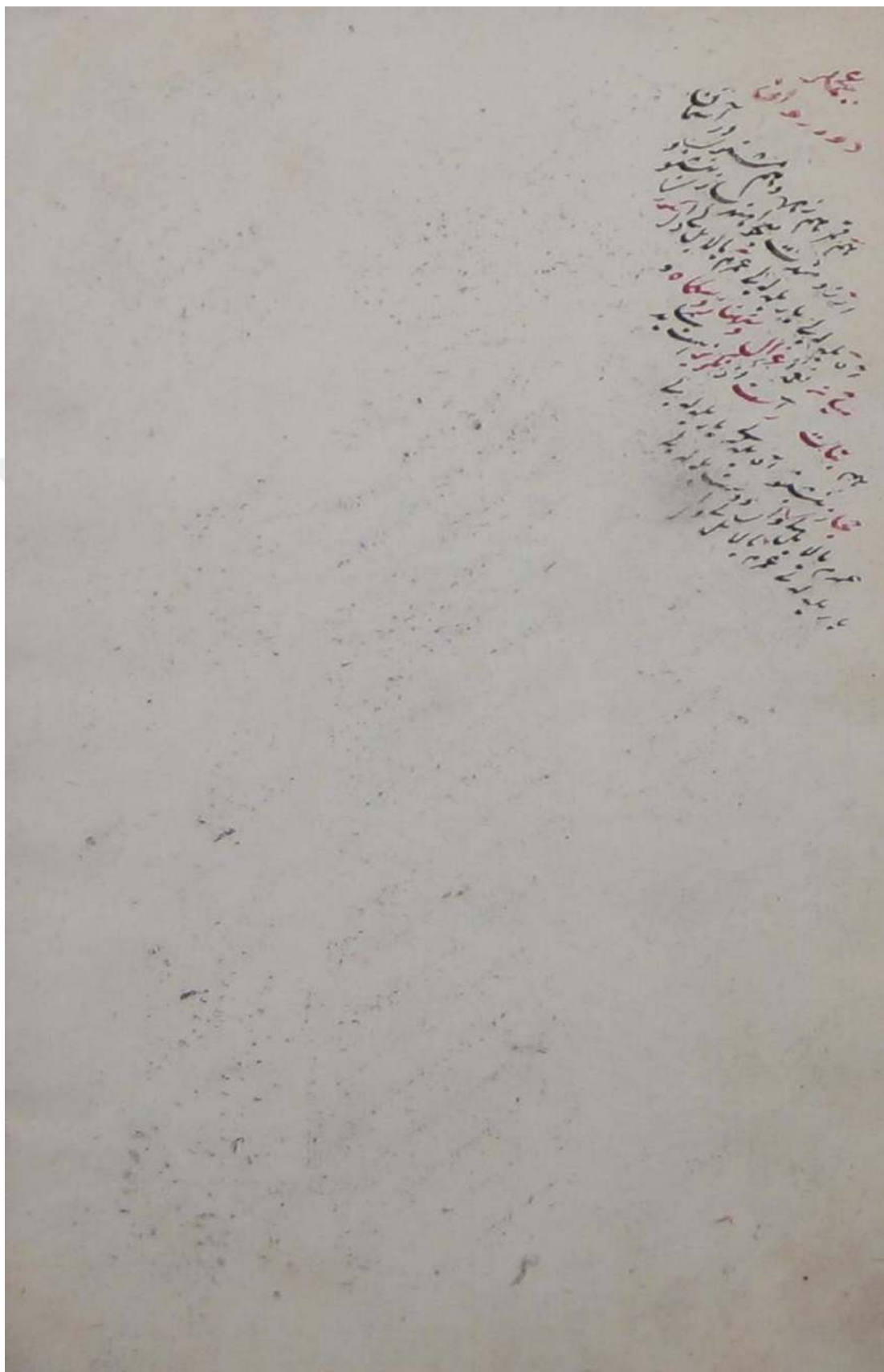
- Kılıç, E. (2013). *Mecmûa-yı Letâif Fî Sandukati'l-Me'ârif*. İSTANBUL: İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ.
- Mirhoseyni, Z. (2014). *Vahşi Bafkî ile Tanışma*. Tahran: Tirgan Yayınları.
- Mustafa İsmet Uzun, N. Ö. (2006). Nâzım. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 32. cilt, s. 452-453). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Mustafa İsmet Uzun, N. Ö. (2006). Nâzım. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 32. cilt, s. 452-453). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Okumuş, Ö. (1993). Câmî, Abdurrahman. Ö. Okumuş içinde, *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 7. cild, s. 94-99). İstanbul: TDV Yayınları.
- Okumuş, Ö. (1993). Câmî, Abdurrahman. Ö. Okumuş içinde, *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 7. cild, s. 94-99). İstanbul: TDV Yayınları.
- Örs, D. (2012). VAHŞÎ-i BÂFKÎ. D. Örs içinde, *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 42. cild, s. 449-450). İstanbul: TDV Yayınları.
- Özcan, N. (1988). ABDÎ, Himmetzâde. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 1. cilt, s. 74). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye : TDV Yayınları.
- Özcan, N. (1988). Abdürrahim Dede, Şeydâ Hâfız. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 1. cild, s. 288-289). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV yayınları.
- Özcan, N. (1988). Tosunzade Abdullah Efendi. In *Türkiye Diyanet Vakfı* (Vol. 1. cild, p. 100). İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Özcan, N. (1989). Ahmed Vekfi Efendi. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 2. cild, s. 158). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye : TDV Yayınları.
- Özcan, N. (1989). Ali Nutkî Dede. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 2. cild, s. 423-424). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye : TDV Yayınları.
- Özcan, N. (1994). Ebûbekir Ağa. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 10. cild, s. 275). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Özcan, N. (1997). Enfî Hasan Ağa. *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 16. cild, s. 285-286). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye : TDV Yayınları.
- Özcan, N. (1997). Hâfız Kömür Efendi. In *Türkiye Diyanet Vakfı* (Vol. 15. cilt, p. 93). İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Özcan, N. (1997). Hâfız Post. In N. Özcan, *Türkiye Diyanet Vakfı* (Vol. 15. cild, pp. 100-101). İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Özcan, N. (2003). Mehmed Efendi, Küçük Müezzîn. In *Türkiye Diyanet Vakfı* (Vol. 28. cilt, p. 456). Ankara, Ankara, Türkiye: TDV Yayınları.
- Özcan, N. (2003). Mehmet Efendi, Küçük İmam. In *Türkiye Diyanet Vakfı* (Vol. 28. cilt, p. 455). Ankara, Ankara, Türkiye: TDV Yayınları.
- Özcan, N. (2010). Tâhir Efendi (Halîfe-zâde). *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 39. cilt, s. 398). içinde İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Özcan, N. (242-244). Abdülkâdir-i Merâgî. N. Özcan içinde, *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 1. cild, s. 1988). İstanbul: TDV Yayınları.
- Öztuna, Y. (1974). *Türk Musikisi Ansiklopedisi I-II-III*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

- Öztuna, Y. (2006). Abdullâh Efendi (Tosun-zâde). Y. Öztuna içinde, *Türk Musikisi Akademik Klasik Türk San'at Musikisi'nin Ansiklopedisi Sözlüğü* (Cilt 1. Cilt, s. 13). Ankara, Ankara, Türkiye: Orient Yayınları.
- Öztuna, Y. (2006). Hâfız Kömür Efendi. Y. Öztuna içinde, *Türk Musikisi Akademik Klasik Türk San'at Musikisi'nin Ansiklopedisi Sözlüğü* (Cilt 1. Cilt, s. 322). Ankara, Ankara, Türkiye: Orient Yayınları.
- Öztuna, Y. (2006). Hasan Efendî-zâde Âhi Efendi (Üsküdarlı). Y. Öztuna içinde, *Türk Musikisi Akademik Klasik Türk San'at Musikisi'nin Ansiklopedisi Sözlüğü* (Cilt 1. Cilt, s. 338). Ankara, Ankara, Türkiye: Orient Yayınları.
- Öztuna, Y. (2006). Mehmed Efendi (Küçük İmam). Y. Öztuna içinde, *Türk Musikisi Akademik Klasik Türk San'at Musikisi'nin Ansiklopedisi Sözlüğü* (Cilt 2. Cilt, s. 38). Ankara, Ankara, Türkiye: Orient Yayınları.
- Öztuna, Y. (2006). Mehmed Efendi (Küçük Müezzîn). Y. Öztuna içinde, *Türk Musikisi Akademik Klasik Türk San'at Musikisi'nin Ansiklopedisi Sözlüğü* (Cilt 2. Cilt, s. 38). Ankara, Ankara, Türkiye: Orient Yayınları.
- Öztuna, Y. (2006). Mehmed Efendi (Tesbîhçi-zâde). Y. Öztuna içinde, *Türk Musikisi Akademik Klasik Türk San'at Musikisi'nin Ansiklopedisi Sözlüğü* (Cilt 2. Cilt, s. 39). Ankara, Ankara, Türkiye: Orient Yayınları.
- Öztuna, Y. (2006). Nâzım (Yahya Nâzım Çelebî). Y. Öztuna içinde, *Türk Musikisi Akademik Klasik Türk San'at Musikisi'nin Ansiklopedisi Sözlüğü* (Cilt 2. Cilt, s. 98-100). Ankara, Ankara, Türkiye: Orient Yayınları.
- Öztuna, Y. (2006). Receb Çelebi (Gömlekçi-zade). Y. Öztuna içinde, *Türk Musikisi Akademik Klasik Türk San'at Musikisi'nin Ansiklopedisi Sözlüğü* (Cilt 2. Cilt, s. 221-222). Ankara, Ankara, Türkiye: Orient Yayınları.
- Öztuna, Y. (2006). Receb Çelebi (Taşçı-zade). Y. Öztuna içinde, *Türk Musikisi Akademik Klasik Türk San'at Musikisi'nin Ansiklopedisi Sözlüğü* (Cilt 2. Cilt, s. 222). Ankara, Ankara, Türkiye: Orient Yayınları.
- Öztuna, Y. (2006). Rif'at Efendi. Y. Öztuna içinde, *Türk Musikisi Akademik Klasik Türk San'at Musikisi'nin Ansiklopedisi Sözlüğü* (Cilt 2. Cilt, s. 234). Ankara, Ankara, Türkiye: Orient Yayınları.
- Öztuna, Y. (2006). Tâhir Efendi (Halîfe-zâde Mehmed). Y. Öztuna içinde, *Türk Musikisi Akademik Klasik Türk San'at Musikisi'nin Ansiklopedisi Sözlüğü* (Cilt 2. Cilt, s. 367). Ankara, Ankara, Türkiye: Orient Yayınları.
- Parviz Natel Khanleri, J. M. (1995). *Divân-ı Sâib-i Tebrîzî*. Tahran: Nigah Yayınları.
- Sadıkoglu, S. C. (2008). Sâib-i Tebrîzî. S. C. Sadıkoglu içinde, *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 35. cild, s. 541-542). İstanbul: TDV Yayınları.
- Salmani, M. (2022). Türk Mûsikîsinde Gûfte Analizi. M. Salmani içinde, *Mûzik Araştırmalarında Bilimsel Yöntem ve Yaklaşımlar* (s. 114-131). Ankara, ANKARA: Atlas Akademik Basım Yayın Dağıtım TİC. LTD. ŞTİ.
- Salmani, M. (2022). TÜRK MÛSİKÎSİNDE GÜFTE ANALİZİ. M. Salmani içinde, *MÛZİK ARAŞTIRMALARINDA BİLİMSEL YÖNTEM VE YAKLAŞIMLAR* (s. 114-131). ANKARA, ANKARA, TÜRKİYE: ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.
- Şimşek, M. (2007). *Yahyâ Nâzım Dîvânı (III.Dîvân) (İnceleme-metin)*. KAYSERİ: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Şimşek, M. (2007). *Yahyâ Nâzım Dîvânı (III.DÎVÂN) (İNCELEME-METİN)*. KAYSERİ: ERCİYES ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ.
- Söylemez, M. (2016). *Türk Musikisinde Hâfız Post*. Ankara: Gazi Üniversitesi Türk Müziği Anabilim Dalı.
- Toprak, H. (2022). *İran Milli Kütüphanesi'nde kayıtlı 31150 numaralı şiir mecmuası*. Şanlıurfa: Harran Üniversitesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi SBE TDE ABD).
- Türe, M. (2019). *III. Ahmed Dönemi'ne âit bir Fasıl mecmûasının incelenmesi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi SBE).
- Uludağ, S. (1988). Abdülkâdir-i Geylânî. S. Uludağ içinde, *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 1. cild, s. 234-239). İstanbul, İstanbul: TDV Yayınları.
- Uslu, R. (2015). *Mustafa İtrî Buhurizade Panoraması: Bir Klasik Müzik Ustası*. Saarbrücken: Türkiye Alim Kitapları.
- Yazıcı, T. (1997). Hâfız-ı Şîrâzî. T. Yazıcı içinde, *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 15. cild, s. 103-106). İstanbul, İstanbul, Türkiye: TDV Yayınları.
- Yazıcı, T. (1997). Hâkânî-ı Şîrvânî. T. Yazıcı içinde, *Türkiye Diyanet Vakfı* (Cilt 15. cild, s. 168-170). İstanbul: TDV Yayınları.

راست	پنجگاه	ماهور	سهاوی	نکریز	نشاوور
۳	۹	۱۶	۲۰	۲۶	۳۰
نوا	عشاق	بساتی	اضفهان	عجم	عجمستان
۳۲	۳۹	۴۰	۴۶	۴۸	۵۴
نهاوند	عزضبار	باباطاهر	صبا	چارگاه	حسینی
۵۶	۵۹	۶۳	۶۷	۷۲	۷۴
بوسلک	عشیران	کورده	حصار	حجاز	عزال
۸۲	۸۷				
شهنار	مخیر	عراق	مخالق	سکاه	بسته نیکار
				۱۰۳	
			اوج		
			راحت الارواح		

نقش عطی
 سینه ام از آن باری باری دینار
 هزاره بلدی و کل باری دینار
 چشمه نفاقلر ایدر غنای بلین
 مستانه سرنی هشیار دینار
دور کبیر عطی
 سولین از لب اعلی می بهم نه دور
 صد فایحه مدرن ناسفته بهم نه دور
 چشمه آب حیات اولسه اهل باکی
 نوبهار خطی تازه و خرم نه دور
برقش عطی
 بن مست خراب دل مستانه دکلی
 که دون نیه اول بزمه پمانه دکلی
 بیک کج کوه پنهان اولسه نوله سینه
 عشرت کل طبعم ویرانه دکلی
فتح
 ایشکمه بن غریبی که دشمن شن اولسون
 بن ناتوانه قهر ملد سن اولسون
 بلبلر ز فغانه سن کوشن اولسون
 اولنسه کجه اند کولی کوشن اولسون

نیم دور عطی
 در اغوش آتک اولن هاله و شاول ماه
 که طالع بیوفادل مبتلا و بخت هجاب
 بتر سر مست اولوب اشوبه صالک عالمه غم
 که بوی خنجر صاباره قیلدی و در غنا
چند
 واله و عشقم جفون یار قایمیدلر بنم
 شاه سودا لشکر و مجنون ندیمیدلر بنم
 دیه خاکدن کوروب دود دایم کورون او ماه
 نوشکفته سنبیل قبری فیمیدلر بنم
دوایک
 سیه کلار که اول دشمن غدار چوردرمه
 قتل ایلمم بن بند کی اغیار چوردرمه
 ملد با مال ایلر دلیلی راه مختیار
 سری رلف کر هکیر صبا دلدار چوردرمه
 یله لاتر یله له له له له له له له
 دلدار چوردرمه
 بله لای

دور حاطی
 کاکلر تا بسود ایدر اولد کج
 نعلن کاکلر ایدر ایدر ایدر کج
 دیا غنوه ایدر ایدر ایدر کج
نیم دور
 واکه شانه خنده کج
 رنکار ایدر کج
 دل زار ایدر کج
 واکه ایدر کج

نقش عطی
 سنین اولان باری باری دینار
 هزاره بلدی کوی کل باری دینار
 چشمینه نفاق لایدر غمی بلین
 مستانه لک سرنی هشیاره دینار
دو کبیر عطی
 سولین راز لب لعلینی مبهیم نه دوت
 صد فایحه مدرن ناسفته بایم نه دوت
 چشمه آب حیات اولسه اهل باکی
 نوبهار خطی تازه و خرم نه دوت
برقش عطی
 بن بست خرابه دل مستانه دکلی
 کز دوز نیه اول بزمه پمانه دکلی
 بیک کج کوه پنهان اولسه نوله سنین
 عشرت کلا طبعم ویرانه دکلی
فتح
 ایکنه بن غیریتی که دشمن شن اولسون
 بن ناتوانه قهر ملد سنلار اولسون
 بلبلار فغانه سن کوشن اولسون
 اولنسه کجه اند کولی کوشن اولسون

نیم دور عطی
 در اغوش آتک اولن هاله و شاول ماه
 که طالع بیوفادل مبتلا و خنج حاجب
 بتر سر مست اولوب اشوبه صالک عالمه
 که بوی خنجر صلابه قیلدی و در غنا
جنب
 واله و عشقم جنون یار قایلیدر بنم
 شاه سودا لشکر مجنون ندایددر بنم
 دیکه خاک کور کورب دود دایم کورن او
 نوسفته سنبل قبری فیهیدر بنم
دوایک
 سیه کاکلارک اول دشمن غدار چوردر
 تحمل ایلمکین بنید کی اغیار چوردر
 ملد یا مال ایلدی دلیلی راه مختیار
 سری رلف کر هکیرک صبا دلدار چوردر
 یله لاتر یله له له له له له له له
 دلدار چوردر مه
 بله لای

دو فرح عطی
 کاکلارک آتک اولن هاله و شاول ماه
 که طالع بیوفادل مبتلا و خنج حاجب
 بتر سر مست اولوب اشوبه صالک عالمه
 که بوی خنجر صلابه قیلدی و در غنا
جنب
 واله و عشقم جنون یار قایلیدر بنم
 شاه سودا لشکر مجنون ندایددر بنم
 دیکه خاک کور کورب دود دایم کورن او
 نوسفته سنبل قبری فیهیدر بنم
دوایک
 سیه کاکلارک اول دشمن غدار چوردر
 تحمل ایلمکین بنید کی اغیار چوردر
 ملد یا مال ایلدی دلیلی راه مختیار
 سری رلف کر هکیرک صبا دلدار چوردر
 یله لاتر یله له له له له له له له
 دلدار چوردر مه
 بله لای

نقش عطی
 سینه ام از آن باری باری دینار
 هزاره بلدی و کل باری دینار
 چشمه نفاقلر ایدر غنای بلین
 مستانه از سرنی هشیار دینار
دور کبیر عطی
 سولین از لب اعلی می بهم نه دور
 صد فایحه مدرز ناسفته بهم نه دور
 چشمه آب حیات اولسه اهل باکی
 نوبهار خطنی تازه و خرم نه دور
برقش عطی
 بن مست خراب دل مستانه دکلی
 که دون نیه اول بزمه پمانه دکلی
 بیک کج کوه پنهان اولسه نوله سینه
 عشرت کل طبعم ویرانه دکلی
فتح
 ایشکمه بن غریبی که دشمن شن اولسون
 بن ناتوانه قهر ملد سنان اولسون
 بلبلر ز فغانه سن کوشن اولسون
 اولنسه کجه اند کولی کوشن اولسون

نیم دور عطی
 در اغوش آتک اولن هاله و شاول ماه
 که طالع بیوفادل مبتلا و بخت هجاب
 بتر سر مست اولوب اشوبه صالک عالمه غم
 که بوی خنجر صاباره قیلدی و در غنا
چند
 واله و عشقم جفون یار قایمیدلر بنم
 شاه سودا لشکر و مجنون ندیمیدلر بنم
 دیه خاکدن کوروب دود دایم کورون او ماه
 نوشکفته سنبیل قبری فیهیدلر بنم
دوایک
 سیه کلار که اول دشمن غدار چوردرمه
 قتل ایلمم بن بندگی اغیار چوردرمه
 ملد با مال ایلر دلیلی راه مختیار
 سری رلف کر هکیرک صبا دلدار چوردرمه
 یله لاتر یله له له له له له له له
 دلدار چوردرمه
 بله لای

دور حاطی
 کاکلر تا بسود ایدر اولدکجه
 نعلن خنجر ایدر ایدر ایدر ایدر
 دیا غنوه ایدر ایدر ایدر ایدر
نیم دور
 واکه شانه خنجر ایدر ایدر ایدر
 رنکار ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
 دل زار ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
 واکه ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر

کارشکی رین اصولش **حقیف** تصنیف **خواجہ عبدالقادر**
 در در تن تامل لند تن تنه در در تمانا تر دلا نادر در نانا درنی در
 تنه تنه تنه تنه نادره دلا لر در تنه نادره دلا دم در تنه در تنه
 شکرت داشت اگر چه سیه مور مرتب **مکشی** نیز خواهم چه کند سایه
 برا لب اها اها یادم اها اها جانم اها هی یار مقبولن اها اها یادم
 اها اها میرم اها هی یار مقبولن **خانه ناک** اگر این شفته کوید سخن از
 بوس کنارت **مکش** عیب چه باشد هدیا گفتش از تنب **مکش**
میانخانه سرد روش ندارد خوش تاج سلاطین **زیر** در در تن تامل
 دمدر لاد در در تانان تنه نادره درنی جانم **هرکجا** میرود اها مه سرها
 وسم مرکب اها اها یادم اها اها جانم اها هی یادم مقبولن **خانه آخر دور**
 کویند که ما از فقر ایمیم **یار** راه روانت یار سائیمیم **میالی** آراسته
 ظاهریم و باطن نه چنان اری سرواز **القصه** چنانکه میسائیمیم
حقیف در تنه تنه تنه نادره دلا لر در تنه نادره دلا دم دم
 در نانا در تنه **هرکجا** میرود اها مه سرها وسم
 مرکب اها اها یادم اها اها جانم **مکش**
 اها هی یار مقبولن

اللقمه

و در کتب
 یاسمندر خط یا کل یکین خالی دکل
 زلف شتور یا سنبل یکین خالی دکل
 دون بر اهل عشقه صور دم چاره عشقه
 یاسمندر یا کل یکین خالی دکل
فیه
 بافتن دل در حکم لرغنه غزل یا قشدر
 شک الو کو کله بونه شیوه لی روشد
 کید در جنانان اغنیه محفوشک
 بکلیوب کچکش بونه خبر بی چکندر
 باینه جهانی چکش بونه خبر بی چکندر
فیه
 عاشق وصل از راه سبب همان کویند
 سینه ریشان هو سدا روی در مان
 صفا منظر اظهار سوز عشق سندان
 اوه و افغانه دویس طالع کربان کد سنان

دور روا
 کور دیکم سن کل و سده را بر تنه
 منتقم از دوا که دوا را بدید که بجای
 آجید بهر رخ زیبا که جسم من
 سوزنه زنده اید هم
 کور ملک کور کور و دوا اوله
 عاتقه راه و دوا که لعل
 عاتقه مجید و سید الیکه
 قطع از دوا و کمال و دوا
 کور ملک کور و دوا اوله

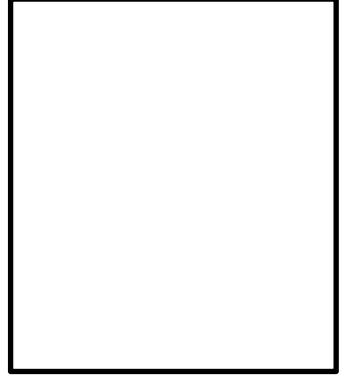
دور روا
 کور دیکم سن کل و سده را بر تنه
 منتقم از دوا که دوا را بدید که بجای
 آجید بهر رخ زیبا که جسم من
 سوزنه زنده اید هم
 کور ملک کور کور و دوا اوله
 عاتقه راه و دوا که لعل
 عاتقه مجید و سید الیکه
 قطع از دوا و کمال و دوا
 کور ملک کور و دوا اوله

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Kimia Ammari

Doğum Tarihi ve Yeri :

E-posta

ÖĞRENİM DURUMU:

- **Lisans** : Tahran Sanat Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İran Müziği Çalgıcılığı- 2020
- **Yüksek Lisans** : Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, Müzik ve Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzikoloji Ana Bilim Dalı- 2025

MESLEKİ DENEYİM VE ÖDÜLLER:

13. Ulusal Gençlik Müzik Festivali'nde Kanun icrasında üçüncülük ödülü-
Tahran/İran 2019